

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęcone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i gieldowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcina 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 219

Poznań, środa dnia 13 maja 1931

Rok XXVI

Do czego zmierza t. zw. mała ustawa samorządowa

Według rozmaitych poglądów, znajdujących potwierdzenie w przygotowaniach czynników rządowych, nowa sesja nadzwyczajna naszych izb ustawodawczych — o ile wogóle ona się odbędzie — ma obejmować także t. zw. „małą ustawę samorządową“.

Termin ten zrodził się w r. 1927. Ówczesny rząd p. Bartla, nie chcąc dopuścić do zakończenia przez Sejm daleko już zaawansowanej pracy nad kompleksem ustaw samorządowych, wysunął własną koncepcję, polegającą na przeprowadzeniu kilku zmian w obowiązującym ustawodawstwie dzielnicowym, zwłaszcza na terenie Małopolski i b. zaboru rosyjskiego. Ponieważ panował wtedy taki ogólny kierunek, że rząd poza budżetem nie wnosił do ówczesnego Sejmu żadnych przedłożeń, przeto użyto pośrednictwa kilku posłów z „Wyzwolenia“, którzy wnieśli opracowany przez ministerstwo spraw wewnętrznych krótki projekt, zwany „małą ustawą samorządową“ w przeciwieństwie do „wielkich“ ustaw, przygotowywanych przez Sejm.

Obydwie koncepcje były równie logiczne i pozostają niemi nadal. Można albo uchwalić ogólne, jednolite dla całego państwa, nowe ustawy samorządowe, albo znowelizować te przepisy w dotychczasowym ustawodawstwie, które są tak przestarzałe, że wykonywanie ich jest niemożliwe, względnie bardzo utrudnione. Wybór jednej z tych dwóch dróg jest kwestją polityczną, zależną od rozmaitych przesłanek.

Sprawa „wielkich“ ustaw samorządowych nie jest obecnie realna. „Sanacja“, posiadająca większość w Sejmie i rządu w swem ręku, nie ma w tym kierunku określonego programu. Zresztą, skoro się weszło na drogę zmiany Konstytucji, nonsensem byłoby przedtem wznosić budowę samorządu, która musi się opierać na fundamencie konstytucyjnym. Tylko taki porządek pracy można uznać za rozumny i celowy.

Pozostaje zatem „mała ustawa“. Tutaj atoli rodzi się pytanie, co ta „mała ustawa“ ma zawierać. I znowu, uwzględniając fakt, że zamierzona jest zmiana zasadniczych praw państwa, że po ewentualnej zmianie Konstytucji trzeba będzie przystąpić do opracowania opartego na niej ustroju samorządu terytorjalnego, dochodzimy do wniosku, że uchwalana obecnie „mała ustawa“ powinna zawierać tylko minimum zmian, niezbędnych dla wskrzeszenia samorządu tam, gdzie go nie ma, i unormalizowania go tam, gdzie uległ spaczeniu.

Takich spraw jest kilka, ściśle mówiąc trzy: 1) zmiana ordynacji wyborczej do rad powiatowych (sejmików) w Małopolsce, 2) zniesienie przestarzałych t. zw. zgromadzeń gminnych w b. zaborze rosyjskim i 3) ustalenie w tymże zaborze kadencji wszystkich ciał samorządowych, które obecnie

Nadzwyczajnej sesji sejmowej wogóle nie będzie?

Warszawa, 13. 5. (Tel. wł.) Prasa „sanacyjna“ donosi, że wczoraj w południe premier Sławek przyjął u siebie i odbył dłuższą konferencję z marszałkiem Sejmu Świtalskim. Niezwłocznie po tej konferencji rozeszły się w kołach politycznych pogłoski, że zapowiadana od dłuższego czasu druga sesja nadzwyczajna zostanie znacznie odroczone i skrócona.

O godzinie 1 popołudniu przybył do prezydium Rady Ministrów Piłsudski i odbył ze Sławkiem półtgodzinną konferencję. W związku z tą konferencją twierdzą w kołach „sanacyjnych“, że sesja nadzwyczajna stała się obecnie wogóle nieaktualna i, że odbycie takiej sesji jest zupełnie wątpliwe.

Wreszcie premier Sławek konferował wczoraj również z ministrem przemysłu i handlu Prystorem. Po-

nieważ min. Prystor wymieniany jest od dłuższego czasu jako kandydat na premiera, przeto wszystkie wizyty w prezydium Rady Ministrów łączą z rzekomo mającą nastąpić w najbliższych dniach zmianą na stanowisku prezesa Rady Ministrów. Potwierdzenia tych wszystkich kombinacji oczywiście brak.

Dodać należy — pisze krakowski „Czas“ — iż wszystkie dotychczasowe pogłoski i wiadomości na temat drugiej sesji nadzwyczajnej parlamentu, jakkolwiek pochodziły niejednokrotnie ze źródeł urzędowych, miały tę ujemną stronę, że nie były oparte o zdanie Piłsudskiego. Dopiero, gdy przed kilku dniami Piłsudski wyraził swój pogląd na tę sprawę, okazało się, iż nie życzy on sobie wogóle zwoływania obecnie sesji parlamentu.

Konferencje min. Matuszewskiego z „królem zapalczanym“ Kreugerem

O termin wypłaty transz pożyczki zapalczanej

Berlin, 13. 5. (Tel. wł.) Wczorajszy krótki pobyt w Berlinie min. Matuszewskiego budzi ożywione komentarze. Minister, mimo przejażdżek na jachtach króla zapalczanego Kreugera, którego był gościem wraz ze swą małżonką, wyglądał na przemęczonego i pod naporem pytań, zadawanych mu przez grupę dziennikarzy, dawał odpowiedzi, dalekie od optymizmu. Zaprzeczył on stanowczo, jakoby celem odwiedzin u Kreugera było utworzenie jakiegokolwiek instytucji finansowej lub zaciągnięcie nowej pożyczki. Rozmowy w Sztokholmie dotyczyły pew-

nych możliwości natury praktycznej, odnoszących się do układu zawartego w listopadzie 1930 r., w sprawie przedłużenia monopolu zapalczanego. Jak wiadomo, układ przewiduje wypłatę skarbów państwa sumy 32 milj. dolarów w trzech transzach, pierwsza wypłata wyznaczona była układem na 1 lutego 1932. Chodziłoby więc o zaliczkowanie tej transzy na cele budżetowe.

Czy wynik zetknięcia się pułk. Matuszewskiego z Kreugerem uwięziony został pomysłnym skutkiem — trudno ustalić. M. N.

Akcja terrorystyczna na Wileńszczyźnie

Zamach bombowy na dworzec w Podbrodziu — Napad na komendanta policji

Warszawa 13. 5. (Tel. wł.) W Podbrodziu w powiecie święciańskim na Wileńszczyźnie dokonano dwukrotnie, noc po nocy, zamachu bombowego na dworzec kolejowy. Minionej nocy, gdy komendant posterunku policji wracał do domu, nieznanymi człowiek uderzył go siekierą w głowę i zbiegł. Stan zdrowia komendanta Mituniewicza jest bardzo poważny.

Wilno, 13. 5. (PAT). Z miasteczka Podbrodzia pow. Święciany donoszą, że w nocy dzisiejszej niewykryty dotychczas sprawca napadł na przechodzącego ulicą starszego przodownika Mituniewicza, komendanta tamtejszego posterunku policyjnego i zadał mu śmiertelne rany prawdopodobnie toporem. Napad został dokonany pod osłoną nocy. Mituniewicz usłyszał wprawdzie przyspieszone kroki za sobą, lecz nie zdołał już uchronić się od napadu. Sprawca zamachu ugodził

Mituniewicza z tyłu w szyję. Stan jego jest bardzo ciężki. Ma on na szyji 4 ctm. ranę, zadaną jakimś ostrym narzędziem, najprawdopodobniej siekierą, której ostrze odcięło cały płat ciała i uszkodziło mięśnie tak, iż Mituniewicz nawet w razie, gdyby wyzdrowiał, pozostałby kaleką na całe życie. Mituniewicz właśnie krytycznego dnia zdawał posterunek policji w Podbrodziu na ręce swego następcy i miał odjechać na nowe stanowisko do Ignalina.

O zamachu władze zostały zawiadomione niemal niezwłocznie przez przechodniów, którzy znaleźli leżące bez przytomności Mituniewicza. Wkrótce po zamachu na miejsce zbrodni przybył zastępca naczelnika Urzędu Śledczego w Wilnie kom. Jastrzębski, który wraz z kom. P. P. pow. Święciany Hołwka zarządził pościg za sprawcą przy pomocy całego aparatu policyjnego i wojskowego.

skutkiem naciąganej interpretacji prawnej urzędują bezterminowo i mogą być zmienione jedynie przez rozwiązanie. Ewentualną czwartą sprawą byłaby ordynacja wyborcza do rad gminnych miejskich i wiejskich w Małopolsce, chociaż to już absolutnie konieczne nie jest poza dwoma miastami: Lwowem i Krakowem.

Natomiast samorząd b. dzielnicy pruskiej żadnych doraźnych zmian

nie wymaga, ponieważ przystosowanie go do zmienionych warunków politycznych nastąpiło jeszcze w r. 1919 i 1920.

Tak pojęta „mała ustawa samorządowa“ byłaby celowa, logiczna i mogłaby być szybko i łatwo uchwalona. Tymczasem z tego, co się przygotowuje w rządzie, można wnosić, że zmiany mają pójść o wiele dalej. Czynnikiem miarodajnym nie idzie o uspra-

wienie samorządu, o odmłodzenie go tam, gdzie się zestarzał, ale o cele polityczne, a mianowicie o wzmocnienie wpływu rządu na samorząd. Według tej koncepcji „mała ustawa“ ma zawierać szereg przepisów, odnoszących się do ustroju i kompetencji organów samorządu w całym państwie, a zatem także i na ziemiach zachodnich.

Pod względem politycznym omówimy te pomysły władzy, gdy będą już ustalone i znane. Obecnie zwracamy tylko uwagę na prawną stronę kwestji. Trzeba pamiętać, że każda dzielnica ma inny ustrój samorządu. Szablonowe unifikowanie jednych tylko części tego ustroju bez zmiany innych wywoła nieopisany chaos prawny, który zamiast usprawnić pograżony samorząd do reszty. Chaos ten w okresie ogólnego przesilenia gospodarczo-finansowego, które znalazło swój ostry wyraz także w samorządzie, może się zamienić wprost w katastrofę tej tak ważnej i niezbędnej funkcji życia państwowego.

Jeśli sprawdzą się te wiadomości, o których wyżej pisaliśmy, staniemy wobec nowego wybuchu „radosnej twórczości“, polegającej coraz częściej na burzeniu tego, co jest, bez obmyślanego planu stworzenia czegoś lepszego.

Ziemie zachodnie, mające może nieidealny, ale wypróbowany i sprawnie działający samorząd, muszą bacznie śledzić to, co ma mu przynieść „mała ustawa samorządowa“. M. K.

Gdyby tak, jak w Płocku...

Omawiając unieważnienie wyborów w okręgu płockim przez Sąd Najwyższy, „Gazeta Warszawska“ czyni takie uwagi:

„Gdyby do listopadowych wyborów zastosowano tylko to jedno kryterium, które znalazło już sprawiedliwość w okręgu płockim, to fizjognomja obecnego Sejmu uległaby bardzo gruntownej zmianie. Ogółem do ostatnich wyborów zgłoszono 690 list okręgowych, z których unieważniono 205. Z tej liczby należy odrzucić 104 listy lokalne bez żadnego znaczenia, oraz około 50 list małych grup politycznych, jak: B. B. S., monarchiści, Bund, Poale-Sjon, Rosjanie i Starorusini, selroby i inne drobne grupy komunistyczne. Pozostaje jednak oprócz tego około 50 list, które w rozmaitych okręgach mogły uzyskać po 2—5 mandatów. Jeśli przyjmiemy jako przeciętną 3 mandaty, to otrzymamy w wyniku, że skutkiem unieważnienia list, rozmaite stronnictwa opozycji utraciły 150 mandatów. Przystępując do tej liczby 50 mandatów uzyskały te listy opozycji, które zostały się w dawnych okręgach, dochodzimy do ostatecznego wniosku, że pozostałych 100 mandatów wzięła ta lista, która nigdzie nie była unieważniona, czyli lista B. B. W. R. nr. 1.

„A zatem: pomijając wszelkie inne nadużycia przez samo tylko unieważnienie list okręgowych B. B. W. R. „zyskał“ 100 mandatów. Gdyby listy opozycji nie były unieważnione, B. B. W. R., pomimo Brześcia, jawnego głosowania i innych „cudów nad urną“ miałby 150 mandatów, czyli prawie tyle, ile razem z B. B. S. miał w poprzednim Sejmie.

„Operacja się zaczęła. Jeśli nawet dalsze cięcia nie wszystkie będą tak skuteczne, jak pierwsze, to i tak oblicze Sejmu ulegnie dużej zmianie. Większość B. B. W. R. wynosi wszak nie 100, ale tylko — 26 mandatów!“

Niemcy „ofiarami pokoju“

Na marginesie ostatnich występów pp. Curtiusa i Brüninga

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“).

Berlin, 12 maja 1931.

Nie upłynęły 24 godziny od chwili, gdy Briand wywołał w izbie francuskiej jednomyślnie potępienie zaborczych projektów Berlina, kryjących się pod maską „potrzeb ekonomicznych“, do wyczekiwanej z zaciekawieniem odpowiedzi ministra Rzeszy dr. Curtiusa. Trzeba przyznać rację junkierskiej „Kreuzzeitung“, stwierdzającej, iż mowa Curtiusa była mdła i bezbarwna. Dziwić się należy, iż zrzęzny mówca i szybko wyrabiający w sobie cechy zdolnego męża stanu kierownik „Wilhelmstrasse“ nie wykorzystał sposobności, aby przed zebraniem na bankiecie jubileuszowym Stowarzyszenia Prasy Zagranicznej, ciałem dyplomatycznym oraz dziennikarzami, reprezentującymi wszystkie najpoważniejsze pisma świata, merytorycznie odpowiedzieć na mowę swego francuskiego kolegi. Możliwym jest jednak, iż niemiecki punkt widzenia potrzebuje poparcia tak subtelno wywodzącego się do komentarzy prasowych, że Curtius wolał zachować argumentację i energję na Genewę lub Hagę.

Usłużna prasa niemiecka starała się już przed odpowiedzią Curtiusa osłabić rzeczywiste znaczenie wyniku dyskusji izby francuskiej tłumacząc, iż Briandowi chodziło o sukces wyborczy. Inną taktykę przyjął niewątpliwie korespondent z oficjalnego natchnienia „Berliner Tageblatt“, stwierdzając, iż wszystko jest jaknajlepiej, i że w Genewie panować będzie niewątpliwie jaknajzupełniejsza harmonja między delegacjami niemiecką a francuską. Prasa nacjonalistyczna oczywiście zarzuca rządowi Brüninga zbytnią ustepliwość i stara się judzić Włochy przeciwko Francji (n. p. manewrami na morzu Śródziemnym oraz na granicy Trypolitanji), nie chcąc sobie widocznie zdać sprawy z faktu oczywistej ewolucji wytycznych Rzymu w sprawie „Anschlusu“, skutkiem której rozbieżności francusko-włoskie w Genewie będą zapewne minimalne. Podczas, gdy t. zw. demokratyczna prasa, włącznie z „Frankfurter Zeitung“, „Vossische Zeitung“ i innymi poważnymi pismami, zasypuje Brianda komplementami, występuje „Der Tag“ z artykułem zatytułowanym: „Briand, nieprzyjaciel pokoju“. Dziennik ten wzywa do otwartej walki przeciwko traktatowi, bez oglądania się na Ligę i Locarno.

Opinia niemiecka jest dzisiaj zdeorientowana w stosunku do Brianda, którego, bez względu na przynależność partyjną i stosunek do rządu Brüninga, uważa za „najdogodniejszego“ francuskiego męża stanu. Z jednej strony chętnie widzianoby w Pałacu Elizejskim współtwórcę „ducha lokarneckiego“ i przyjaciela Stresemanna, lecz z drugiej znowu strony zachodzi pytanie, czy wobec konieczności posługiwania się „duchami“ i wspomnieniami przez szereg lat, w celu stopniowego niszczenia Traktatu Wersalskiego, nie lepiej jest mieć Brianda pod bokiem na Quai d'Orsay? „Wilhelmstrasse“ oczekuje wyborów, nie wiedząc czego sobie życzyć, lecz w każdym wypadku w dniu 14-go maja oficjalna radość będzie wyrażona.

Tak dr. Curtius, jak i jego prasa stwierdza z radością, iż Briand znał ekonomiczny charakter „Anschlusu“ ekonomicznego. Nikt nie wspominał jednak o tem, że rozprawy izby francuskiej jasno wskazują na fakt politycznych konsekwencji tego rodzaju imperjalistycznego planu berlińskiego, którego dalszy cel jest jasnym dla wszystkich, znających choćby pobieżnie historję Niemiec w wieku XIX. Aby wzmocnić argument „ekonomiczny“, podkreślił Curtius ciężką sytuację tak Niemiec jak i Austrii, nie nadmieniając jednak, iż zostało dowiedzionem, iż gospodarczo „Anschluss“ przyniesie więcej szkody niż korzyści, pomijając już względy tego rodzaju, jak nieunikniony upadek Wiednia, który by zeszedł do roli miasta prowincjonalnego miasta tak pod względem kulturalnym jak i handlowym, „Wilhelmstrasse“ nie wypowiada się dzisiaj co do kontrprojektu francuskiego, podkreślając tylko, jak to zresztą zaznaczył w sobotę Curtius, iż oficjalny tekst opracowany w Paryżu, nie został rządowi Rzeszy podany do wiadomości. Ani Curtius, ani prasa jemu bliska nie wykluczają możliwości kompromisu między planem niemiecko-austrjackim

a francuskim, lecz natomiast widzą niechętnym okiem możliwość odwołania się do Hagi, a szczególnie wniechania się specjalnego komitetu ekonomicznego, który, jak wiadomo, zbierze się na skutek sugestji Włoch ku wielkiemu rozczarowaniu tutejszych kół rządowych.

O ile dr. Curtius będzie chciał przekonać Ligę Narodów o słuszności swej tezy w sprawie „Anschlusu“ ekonomicznego, to musi bezwzględnie użyć silniejszych i bardziej ważkich argumentów niż te, których trzeba było w sobotę doszukiwać się w jego mowie, ujętej zresztą w piękną formę oraz pełnej komplementów i frazesów.

Widząc ten stan rzeczy, kanclerz Rzeszy Brüning przyszedł z pomocą swemu ministrowi spraw zagranicznych i silnie zaakcentował stanowisko rządu Rzeszy wobec genewskiego programu Brianda. Mowa Brüninga wygłoszona w ubiegłą niedzielę w Klopensburgu zawierała przytem niektóre zwroty, które warto podkreślić, nie ze względu na ich wartość polityczną, lecz jako przykłady umysłowości naszych zach. sąsiadów. Proszę zauważyć, iż nie mamy tu do czynienia z Hitlerem lub Hugenbergiem, lecz z umiarkowanym i jak na powojennego Niemca spokojnym kanclerzem Brüningiem, nieczęsto zabierającym głos w sprawach, należących do resortu Curtiusa.

W odniesieniu do odszkodowań wojennych zaznaczył Brüning, iż nie wierzy w skuteczność agitacji, jaka się naokoło tego zagadnienia wytworzyła. Zdanie to bardzo słuszne, ale nieco spóźnione, gdyż w ostatnich miesiącach tak prasa rządowa, jak i nacjonalistyczna na wysięgi propagowała różne metody zrzucające na Niemcy przyjętych na siebie zobowiązań finansowych. Używany często do enuncjacji półrządowych „Berliner Tageblatt“ zamieścił niedawnie jak we wczorajszym wieczornym wydaniu artykuł dr. Maxa Jordana p. t. „Die Revision marschieret“. Uspokajające wrażenie wywołuje jedynie coraz to częściej powtarzający się proceder wylewania na entuzjastów rewizji planu Younga kłębów zimnej wody, bądź to przez Hoovera, bądź też przez Mellona. Wstawiennictwo ambasadora Sacketta (półrównaj korespondentem „Amerykanie na usługach niemieckiej propagandy“) który dzisiaj rozwodzi się nad „biedą niemiecką“, tak w Waszyngtonie jak i w zapadłym stanie Kentucky, będącym polityczną odskocznią jego niezbyt wielkiem uznaniem cieszącej się kariery dyplomatycznej, na razie przynajmniej na nic się nie przyda. Nie bez powodu zatem zalecił Brüning spokój i rozważę.

Charakteryzowaliśmy już mdłą mowę Curtiusa na bankiecie Stowarzyszenia Prasy Zagranicznej. Nie stanowiła ona rzeczowej odpowiedzi na exposé Brianda i zastanawiającą dyskusję w izbie francuskiej. Wczoraj dopiero zamieściła „Germania“ artykuł p. t. „Wahrheit“, chwalcący za jednym zuchodem i Curtusa i Brüninga. Tego ostatniego zabolalo krasomówcze powiedzenie Brianda, iż Francja jest żołnierzem pokoju. Stwierdził on, odpowiadając na to w Klopensburgu, iż Niemcy są „ofiarami pokoju“. Naród niemiecki — zdaniem Brüninga, który mówiący to zachował powagę — składa codzienne ofiary na ołtarzu pokoju. Nie powstrzymał się przytem mówca od aluzji, iż inne narody stwarzają nieporozumienia, a Niemcy swemi „ofiarami“ ratują pokój.

Martwił się Brüning nieporozumieniem, powstałemu w odniesieniu do nawskroś ekonomicznych pobudek i treści unji celnej niemiecko-austrjackiej. Niech nam będzie wolno przytoczyć tu zdanie wyjątkowo dobrze poinformowanego publicysty niemieckiego, który dnia 31-go marca pisał co następuje: „W ujęciu zewnętrznym jest unja celna niemiecko-austrjacka układem ekonomicznym, w głębi rzeczy jednak ma ona wybitnie polityczny charakter. Jest to „Anschluss“, udrapowany ekonomicznie. W przyszłości opadnie zastana papierowa i ukarze się prawdziwa szata. Wskazywanie na nieszkodliwość układu przez prasę niemiecką jest bezcelowem, gdyż nikt tych wysiłków nie bierze za dobrą monetę. Czysto ekonomiczna umowa nie byłaby nikogo w tej mierze zaalarmowała. Unja celna jest częścią polityki rewizjonistycznej i to nie najszcześliwszą“.

Pw 11.000-R. 28.04

Tak przedstawia się według publicysty niemieckiego polityka pseudo-ekonomiczna niewinnych „baranków“ i „ofiara“ z Wilhelmstrasse! Nie przeszkadza to oczywiście wczorajszej wieczornej „Germanji“ podkreślać, iż unja celna nie kryje w sobie żadnych zamiarów politycznych. Dziwnym może się wydawać w tym wypadku entuzjazm nacjonalistów, którzy winni sobie zdać sprawę, iż rolnictwo, będące ekonomiczną podstawą Prus Wschodnich, ucierpiałoby na konkurencji austrjackiej. Niewątpliwie unja celna ma dla nacjonalistów jakiś szczególny urok, któremu polityka nie jest obcą.

Wysiłki panów Brüninga i Curtiusa zapewne nie będą nagrodzone powodzeniem. Tak treść jak i forma projektowanego „Anschlusu ekonomicznego“ jest groźną dla pokoju europejskiego, czego dowodem była metoda rokowań, przyjęta przez gabinety berliński i wiedeński. Już sama tajemniczość, którą rozmowy były otoczone, wskazuje na to, iż chodziło o złamanie lub przynajmniej ominięcie prawa. Nikt od Niemiec nie wymaga „ofiary“, o których kanclerz Brüning wspominał, lecz wszelkie próby imperjalistyczne, przypominające marzenia o „Mitteleuropie“, winny być wykreślone z programu politycznego mężów stanu berlińskich. Tego rodzaju pomysły wywołały wojnę światową, którą przegrały Niemcy. Niech o tem kanclerz Brüning nie zapomina. M. N.

Dzięki okupacji niemieckiej

„Dziennik Pozn.“ drukuje cykl feljetonów p. Zygmunta Wieliczki z powodu drugiego tomu Seydy „Polski na przełomie dziejów“. W części pierwszej tego cyklu — po słowach uznania dla książki jako takiej — p. Wieliczka „gorszy się“ tem, że Dmowski zabiegał w listopadzie r. 1918 w Waszyngtonie, by ewakuacja ziem polskich przez wojska niemieckie nastąpiła, „skoro sprzymierzeni uznają chwilę za odpowiednią — z uwzględnieniem położenia wewnętrznego“.

Chodziło oczywiście o to, by Niemcy celowo chaotycznym i gwałtownym odwrotem ich na ziemiach wschodnich nie ułatwili bolszewikom najeżdzu. Dla p. Wieliczki dowodziło to „braku zaufania we własne siły“. Ale p. Wieliczka, chociaż cytuje odnośną stronę drugiego tomu „Polski na przełomie dziejów“ (491), przemilcza, że autor jej na tej samej stronie powołuje się na nieco „później-ze“ zabiegi Piłsudskiego za pośrednictwem Stanisława Grabskiego i Komitetu Narodowego Polskiego u koalicji o stopniową i planową ewakuację niemiecką (radjotelegram Grabskiego do Komitetu Nar. Pol. z 16 grudnia r. 1918).

Na tem jednak nie koniec. P. Wieliczka ma nawet „wątpliwść co do ówczesnej uczciwości Narodowej Demokracji“, bo według jej intencji „okupacja niemiecka miała istnieć i trzymać w ryzach kraj aż do chwili, gdy na widowni pojawi się zbawczy Komitet Narodowy z oddaną sobie armją Hallera“, by wziąć władzę w swe ręce.

A więc dzięki okupacji niemieckiej Narodowa Demokracja chciała w kraju dojść do władzy...

Coprawda w Komitecie Narodowym Polskim zasiadali także konserwatyści: Piltz, Wielowiejski, Skirmunt, Sobański i inni, ale to była „nieuczciwość“ Narodowej Demokracji... — I wprawdzie cała istota Narodowej Demokracji była zawsze bezwzględnie antyniemiecka, a jej leaderzy (jak Seyda) byli w czasie wojny przez Niemców skazani in contumaciam na więzieniu, konfiskacie majątku i byli skreśleni z listy obywateli państwa pruskiego, ale to nic: ci „nieuczciwi“ ludzie

Z Piszczan 11. 5. 1931

Ceny kąpieli i mieszkań, jak również taksa kuracyjna są w Piszczanach podzielona na klasy, tak, że każdy może tryb życia urzędzić sobie odpowiednio do swych stosunków majątkowych. Prospekty co do kuracji zdrowotnych i domowych przez: Biuro Piszczany, Poznań, Masztalarska 7. Tel. 1895. Tw 1436

chcieli dojść w Polsce do władzy dzięki okupacji niemieckiej...

Sąd o tego rodzaju „zarzutach“ pozostawiamy uczciwej i rozsądnej opinii publicznej.

Nieczne metody

Jak niecznych i perfidnych metod używają „sanatorzy“ w walce z prasą narodową, tego dowodzi ostatni napad „Dnia Pomorskiego“ na „Słowo Pomorskie“ w związku z zamieszczoną w tem piśmie notatką o obradach Centralnej rady Związku Bezbożników. W notatce tej, podano doniesienie centrowej „Germanji“, wedle którego wspomniane obrady bezbożników odbyły się w Warszawie.

Dnia następnego w „Dniu Pomorskim“ ukazał się na pierwszej stronie wielki artykuł, zatytułowany „Precz z kalaniem kalumniami własnego kraju. Przyłapano na gorącym uczynku prasa Stron. Narodowego“, w którym organ p. Brzeża z całym cynizmem zarzuca „Słowu Pomorskiemu“, że sfałszowało doniesienie „Germanji“, zamieniając słowo „Moskwa“ na „Warszawa“, a to w tym celu, by zohydzić stolicę Polski i kraj nasz w oczach czytelników(!)

By zobrazować, jak nieczną jest ta napaść „Dnia Pomorskiego“ (znanego zresztą ze swych metod nie od dzisiaj) wystarczy stwierdzić, że:

1) Wspomniana notatka o zjeździe bezbożników w Warszawie, zamieszczona w „Słowie Pomorskim“, jest komunikatem Katolickiej Agencji Prasowej — instytucji, zbliżonej do sfer Episkopatu polskiego. Ukazała się ona także w szeregu innych dzienników.

2) Komunikat zawiera dosłowne tłumaczenie doniesienia centrowej „Germanji“ (nr. 105 z dnia 8 maja r. b.), które zaczyna się od słów: „Am Dienstag wurde in Warschau der Zentralrat des Verbandes der Gottlosen eröffnet“.

Jak się dowiadujemy, sprawę ostatniej niesłychanej napaści „Dnia Pomorskiego“ wydawnictwo „Słowa Pomorskiego“ kieruje na drogę sądową.

Subtelność „Światowida“

Piszą nam z miasta:

Po swojemu uczcił krakowski „Światowid“ uroczystość 3 maja i 10-letcie powstania Śląskiego.

Kolorowa okładka pisma podaje b. niedostatecznie odzianą niewiastę z emblematem państwa polskiego, z miłą dość frywolną i zaczepną.

Smutny stan garderoby symbolizuje zapewne kryzys gospodarczy, wzywające oblicze z postacią srodze eksponowaną niechybnie coraz większy zanik dobrych obyczajów w Polsce.

U stóp damy leży rzekomy powstaniec, nie bez zainteresowania śledzący postać sterczącą nad sobą. Gdyby nie dostatnie odzienie leżącego, mógłby sądzić, że uosabia on, położony na obie łopatki, stan urzędniczy. Dla miłego kontrastu przedstawia ostatnia strona na kolorowo apoteozę św. Stanisława biskupa - męczennika. — Szczyt dobrego smaku!

Król Fuad prawowitym władcą Egiptu

Kair, 13. 5. (PAT). Prezes rady ministrów poinformował dziennikarzy że b. khedy Abbas Hilmy podpisał dziś w Lozannie dokument, uznający króla Fuada za prawowitego władcę Egiptu, zrzekając się nazawsze wszelkich pretensyj do tronu egipskiego.

Poznaj, Polaku, rodzime dzieło, Męskie trzewiki u firmy „LEO“. Trzewiki „LEO“ - to nasza chwała, Tej nam zazdrości Europa cała.

„LEO“ (Właśc. W. WEYNEROWSKI i SYN) Poznań, ulica 27. Grz. inla 3.

Jakość pierwszorzędna - Ceny bezkonkurencyjne. Przyjdź i przekonaj się!

Dzisiaj w Wersalu

Wersal, 13. 5. (Tel. wł.). O godz. 14 rozpoczyna się posiedzenie zgromadzenia narodowego, na którym dokonany będzie wybór prezydenta republiki. Już o godz. 10 przed południem zaczęła się na sali kongresowej postawa i senatorowie. Jako jeden z pierwszych przybywa prezes senatu p. Paweł Doumer w otoczeniu kwestorów senatu i izby poselskiej. Na korytarzach i kruzgankach pałacu panuje wielkie ożywienie. Bardzo liczni dziennikarze krążą koło różnych posłów i senatorów, aby zasięgnąć języka co do wyniku wyborów. Odpowiedzi padają naogół sprzeczne i niepewne, losy ważą

się narazie między Doumerem i Briandem, choć i p. Hennesy nie zrezygnował bynajmniej.

Zadanie przedstawicieli prasy jest niezmiernie utrudnione dzięki temu, że na trybunie prasowej znajduje pomieszczenie zaledwie 20 dziennikarzy.

Naokoło Wersalu widać wzmocnione patrole wojskowe.

Paryż, 13. 5. (Tel. wł.) Posłowie i senatorowie socjalistyczni uchwaliли na dzisiejszym zebraniu przedpołudniowym oddać głosy w pierwszym głosowaniu za najstarszym posłem socjalistycznym Pawłem Constanssem.

Spiskowcy ukraińscy zamordowali gimnazjastę

Potworna zbrodnia we Lwowie

Lwów, 13. 5. (Tel. wł.). Wczoraj wieczorem we Lwowie zastrzelono wychodzącego z domu przy ul. Królowej Jadwigi 35 21-letniego Bogdana Kazanowskiego, ucznia 8 klasy gimnazjum państwowego. Sprawców napadu aresztowano. Morderstwo zosta-

ło dokonane z pobudek politycznych. Kazanowski należał do Ukraińskiej Organizacji Wojskowej i otrzymał przed kilku tygodniami rozkaz wystąpienia z gimnazjum polskiego. Nie uczynił tego, wobec czego organizacja wydała nań wyrok. (w)

Zachwianie największego banku austriackiego

Wiedeń, 13. 5. (Tel. wł.). Giełda wiedeńska żyje pod wrażeniem zachwiania największej austriackiej instytucji finansowej znanej „Creditanstalt für Handel und Gewerbe”. Instytucja ta należała do rządu największych placówek finansowych w b. monarchji austriackiej.

Kapitał zakładowy Creditanstalt wynosił 125 milionów szylingów oraz 40 milj. szylingów jawnych rezerw, tak że kapitały własne banku wynosiły 165 milj. szyl.

Przy zamknięciu bilansu banku za rok 1930 ujawniono straty w wysokości 140 milj. szyl. Zagrożonemu bankowi pospieszliły z pomocą rząd austriacki sumą 100 milj. szyl. Austriacki Bank Narodowy i bankier wiedeński Ludwik Rotschild, który był prezesem Banku, kwota po 30 milj. szyl.

Olbrzymie straty, jakie bank poniósł w roku bilansowym 1930 pochodzą stąd, że Creditanstalt z powodu przyjęcia upadłej austriackiej Boden-Creditanstalt w r. 1929 została narażona na straty w wysokości około 80 milj. szyl. Poważnym ciosem dla banku był spadek wartości wielkiej ilości akcji. Poza to bank poniósł dotkliwie straty przez odpisanie wielkich sum z kont niewypłacalnych dłużników.

Creditanstalt jest zaangażowana finansowo w około 100 wielkich przedsiębiorstwach. W Polsce z kapitałami

lo dokonane z pobudek politycznych. Kazanowski należał do Ukraińskiej Organizacji Wojskowej i otrzymał przed kilku tygodniami rozkaz wystąpienia z gimnazjum polskiego. Nie uczynił tego, wobec czego organizacja wydała nań wyrok. (w)

Creditanstalt są związane trzy banki, mianowicie: Warszawski Bank Dyskontowy, lwowski Akcyjny Bank Hipoteczny i śląski Zakład Kredytowy S. A. w Bielsku.

Przebieg sanacji interesów Banku śledzi przybyły do Wiednia delegat Banku Wypłat Międzynarodowych, p. Rodd. Oczekiwany jest przyjazd generalnego dyrektora Banku Wypłat Międzynarodowych p. Quesnay. Jak już wspomniano na wstępie, ujawniono trudności finansowe Banku wraz z planem jego sanacji. Plan postanawia zmniejszenie kapitału akcyjnego z 125 milj. na 94 milj.; razem z jawnymi rezerwami Bank sam dostarczy na pokrycie strat 71 milionów. Nowe kapitały dopłyną w ten sposób, że 100 milionów włoży rząd austriacki a po 30 milionów Bank Narodowy i Rothschild; wówczas Creditanstalt będzie dysponowała własnym kapitałem w wysokości 185 milj. Nowe akcje będą uprzywilejowane przez zapewnienie 5. proc. dywidendy.

Jak wielkie jest zaufanie do planu sanacyjnego, świadczy fakt, że wycofanie wkładów z banku jest niewielkie. Bank wypłaca wszystkie wkłady i przedłużył nawet na ten cel godziny urzędowania. Rothschild posiadał większą część portfela akcyjnego banku w wysokości 75 milj. szyl.

ważniejsze, że ze względu na ciężkie położenie gospodarce Niemiec przyjęte przez oba rządy gwarancje mogą stać się efektywnymi.

Zamach na głośnego propagatora teorii „nordycznej”

Prof. Günther z Jeny raniony kulami rewolwerowymi przez nieznanego sprawcę.

Berlin, 12. 5. (Tel. wł.). W czasie zjazdu Partji Narodowo-Socjalistycznej w Jenie w nocy z soboty na niedzielę dokonano zamachu na znanego uczonego, propagatora teorii o wyższości rasy „nordycznej” nad innymi rasami, prof. Günthera. Günther jest — jak wiadomo — profesorem uniwersytetu jenańskiego. Dostał się na to stanowisko dzięki poparciu ministra — hitlerowca Fricka mimo oporu senatu uniwersytetu jenańskiego.

W chwili, gdy Günther wraz ze swą żoną około godz. 1 w nocy wracał do domu, napadł go jakiś młody człowiek i strzelił do niego czterokrotnie, poczem zbiegł.

Prof. Günther raniony został w prawe ramię; przewieziono go natychmiast do kliniki uniwersyteckiej. Stan jego nie jest poważny.

Za wykrycie sprawcy, który pochodzi niewątpliwie z kół lewicowych, policja wyznaczyła nagrodę 1000 marek.

Układ kolejowy między Austrią i Niemcami.

Berlin, 13. 5. (Tel. wł.). Jak donoszą półurzędowo z Innsbrucku, podpisany tam został układ niemiecko-austriacki o komunikacji kolejowej, mającej na celu uzgodnienie ruchu pociągów w stosunku do kolei niemieckich oraz tranzyt z Niemiec do Austrii. Układ podpisali ze strony niemieckiej radca ministerjalny Vogel, a ze strony austriackiej dr. Poeschmann.

Śmiertelny wypadek na ćwiczeniach

Lwów, 13. 5. (PAT) W czasie ćwiczeń wojskowych w ostrym strzelaniu na strzelnicy w Zamarstynowie ułan Józef Zadorożny wysunął się poza linję zabezpieczenia i został trafiony kulą w szyję. Przewieziony w stanie groźnym do szpitala po 2 godzinach zmarł.

Zgon słynnego fizyka

Wiedeń, 13. 5. (PAT) Dzienniki tutejsze donoszą, że zmarły onegdaj słynny fizyk Michelson, którego eksperymenty nad szybkością światła są podstawą teorii względności, pochodził z Polski. Za młodu Michelson wyemigrował z Poznania i osiadł w Chicago a Stany Zjednoczone stały mu się drugą ojczyzną.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 13. 5. 1931 r.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 692,5 gr. (117,9 f w h.) b) pszenicy 735,5 gr. (124,8 f w h.) c) jęczmienia przemiałowego 667,0 gr. (113,1 f w h.), d) owsa 464,5 gr. (77,5 f w h.)

„Ceny orientacyjne” parytet Poznań

Zyto	26,75—27,25
Usposobienie spokojne	
Pszenica	29,50—30,00
Usposobienie spokojne	
Jęczmień przemiałowy	27,00—28,00
Usposobienie spokojne	
Owies pastewny	29,00—30,00
Usposobienie spokojne	
Mąka żytnia 65% wł. work.	40,00—41,00
Usposobienie spokojne	
Mąka pszenna 65% wł. work.	47,00—50,00
Usposobienie spokojne	
Otręby żytnie	21,00—22,00
Otręby pszenne	21,00—22,00
Otręby pszenne (grube)	22,50—23,50
Gorzycza	42,00—47,00
Wyka latowa	45,00—47,00
Peluszka	47,00—50,00
Groch polny	30,00—31,00
Groch Victoria	36,00—40,00
Łubin niebieski	28,00—28,00
Łubin żółty	31,00—33,00
Tataraka	42,00—44,00
Ziemniaki jadalne	6,50—7,00
Słoma prasowana	3,20—3,40
Siano luzne	8,00—8,50
Siano prasowane	10,00—10,50
Ogólne usposobienie spokojne	
Tranzakcje na odmiennych warunkach: żyta 45 tonn, owsa 15 tonn	

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych

w Warszawie 8.908 zł; w Gdańsku na Warszawę 8.927 zł.

Kurs mark i guld. gd. Bank za 100 marek niem. w dewizach 212,22 do 212,52 zł, gotówką 211,82 zł, za 100 guldenów gd. w dewizach 173,16 do 173,92 zł, gotówką 172,82 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 13. 5. 1931 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była bez zmiany.

Z pap. procent. płacono za 5 proc. pożyczk. 47½ proc., natomiast oddawano z pap. P. Z. K. 8 proc. listy dolarowe (stare) po 91 proc., 4 proc. listy zast. konwert. po 37½ proc., oraz bez notowania 6 proc. listy żytnie po 18.—

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych handlowano mniejsze ilości Banku Polskiego bez notowania po 121.— w płaceniu, natomiast notowano w tranzakcjach Cegielskiego 37.— oraz R. Maya 22.—

Cedule Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu).

5% pożyczk. konwersyjna 47½% P. 91.— O.
5% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kred. 37½ O.
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 37½ O.

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcje)

Cegielski H. I. em. zł. 37.— +
Dr. Roman May I em. zł. 22.— +
Tendencja bez zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 13. 5. 1931 r.

Waluty Gotówka

Dolary St. Zjedn. tr.: 8,91, sp.: 8,93, kup.: 8,89.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.	
Belgia	124,12	124,43	123,81	
Gdańsk	173,40	173,83	172,97	
Holandia	358,45	359,35	357,55	
Kopenhaga	238,87	239,47	238,27	
Nowy Jork	8,919	8,939	8,899	
Nowy Jork	kabel	8,926	8,946	8,906
Londyn	43,39	43,50	43,28	
Paryż	34,92	35,01	34,83	
Szwajcaria	171,98	172,41	171,55	
Sztokholm	239,20	239,80	238,60	
Wiedeń	125,47	125,78	125,16	
Włochy	46,72	46,84	46,60	
Berlin	212,60			

Tendencja słabsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% pożyczk.	45,00
5% pożyczk. konw.	47,85
6% pożyczk. lol.	72,50
5% pożyczk. kol. konw.	45,50

Akcje w złotych:

Bank Polski	125,00—127,00
Bank Handlowy	0,00—100,00
Bank Zachodni	57,00—60,00
Częstocice	0,00—27,25
W. T. F. Cukru	0,00—26,25
Lilpop	20,50—20,75
Starachowice	9,75—9,60

Tendencja niejednolita.

Komentarz.

Dla papierów państw. tendencja niejednolita, dla listów zast. przeważnie mocniejsza, dla akcji również niejednolita. Z bankowych utrzymany Bank Handlowy, mocniejszy Bank Polski i Zachodni, z cukrowniczych Cukier i Częstocice słabsze, z metalurgicznych mocniejszy Lilpop.

PLODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.

Berlin, 13. 5. 1931 r.

Zyto march. 70—71 kg.	194,00—196,00
Tendencja spokojna	
Zyto pomorskie 71 kg. cif	
Berlin sprzedaż	000,00—203,00
Tendencja spokojna	
Zyto z okolic Warty 71—72 kg. cif Berlin sprzedaż	000,00—206,00
Tendencja spokojna	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	230,00—244,00
Tendencja stała	
Owies march. od st. załad.	197,50—201,50
Tendencja spokojna	
Mąka pszenna	33,50—39,50
Tendencja spokojna	
Mąka żytnia	26,75—28,50
Tendencja spokojna	
Ospa pszenna	14,50—15,00
Tendencja mocna	
Ospa żytnia	14,75—15,00
Tendencja utrzymana	
Groch Victoria	26,00—31,00
Groch pas ewny	19,00—21,00
Peluszka	25,00—30,00
Bób polny	19,00—21,00
Wyka	24,00—26,00
Łubin niebieski	15,00—16,50
Łubin żółty	22,00—27,00
Sradela nowa	66,00—70,00
Makuchy rzepakowe	9,80—10,20
Makuchy lniane	14,00—14,20
Wytłoki suche paryt. Berlin	8,20—8,30
Śróć Soja	12,40—13,50

Ogólna tendencja powolna.

Notowania złotego w Berlinie

z dnia 13. 5. 1931 r.

Wypłaty na Warszawę	46 925—47 125
Noty wielkie	46,75—47,15

W Hiszpanji gore w dalszym ciągu

Ploną kościoły i klasztory, podpalane ręką komunistów

Grenada, 13. 5. (Tel. wł.). Podłożono bombę pod klasztor Karmelitów. Tłum usiłował podpalić jeden z klasztorów i gmach, należący do jednego z dzienników reakcyjnych.

Malaga, 13. 5. (PAT). Pomimo ogłoszonego tu stanu wojennego, manifestanci zdołali podpalić jeden z klasztorów i dokonali napadów na szereg zakładów o charakterze religijnym.

Sevilla, 13. 5. (Tel. wł.). W czasie wczorajszych zajęć uległo zniszczeniu wiele dzieł sztuki. Dziennik monarchistyczny „Union” został zawieszony.

Burgos, 13. 5. (PAT). Podpalono lokal redakcji pisma katolickiego „La Verdad” i kioski, w których pismo było

sprzedawane. Pożar zniszczył całkowicie klasztor Franciszkanów. Klasztor św. Izabelli również uległ częściowemu spaleniu. Ze względu na ostrożnościowych pałac biskupi i inne klasztory ewakuowano. Ogłoszono stan wojenny.

San Fernando, 13. 5. (PAT). Kilka kongregacji religijnych dobrowolnie opuściło swe siedziby, nie chcąc wywołać excessów ze strony tłumu.

Madryt, 13. 5. (PAT). Federacja lokalna zjednoczonych syndykatów zwróciła się do rządu z żądaniem uwolnienia więźniów, będących członkami federacji, zniesienia stanu oblężenia, wygnania zakonników i skonfiskowania ich dóbr.

Udział Prus w „Osthilfe”

Ile wydały Prusy na pomoc dla Niemiec wschodnich

Berlin, 13. 5. (Tel. wł.). Premier Braun, przemawiając w sejmie pruskim, wskazał m. in., że Prusy biorą wybitny udział w akcji pomocy dla Niemiec Wschodnich.

Dotychczas Prusy wydały 18 milj. mk. na konwersję długów w Prusach Wsch., oraz objęły gwarancję w wysokości 22½ milj. mk. na poczet 30 milj. pożyczki zagr. na rzecz Prus Wsch. Subwencje Rzeszy wyniosły w tym o-

kresie 42.000.000 mk. Po ogłoszeniu nowej ustawy o pomocy wschodniej Prusy i Rzesza udzielają gwarancji po 25 proc. z sumy 850 milj. mk. Z dalszych 250 milj. gwarantują Prusy i Rzesza po 50 proc. Gwarancje Prus i Rzeszy wynoszą zatem po 231.250.000 mk.

To zaangażowanie się Prus i Rzeszy w akcję pomocy dla Niemiec wsch. — oświadczył mówca — jest tam po-

W drodze do Genewy

Warszawa, 13. 5. (Tel. wł.). — We wtorek wieczorem przejechał przez Warszawę w drodze z Moskwy do Genewy sowiecki komisarz ludowy do spraw zagranicznych Litwinow. Podczas postoju pociągu Litwinow spędził czas na konferencji z posłem Owsijenką. (w)

Genewa, 13. 5. (Tel. wł.). Jako jeden z pierwszych ministrów zagranicznych przybył tutaj wczoraj minister spraw zagranicznych Hiszpanji Lerroux.

Paryż, 13. 5. (Tel. wł.). Przybył tutaj, znajdujący się w drodze do Genewy na sesję Rady Ligi i komitetu europejskiego angielski minister spraw zagran. Henderson w towarzystwie bardzo licznego sztabu urzędników.

Briandowi przesłał min. Henderson za pośrednictwem szefa protokołu życzenia zwycięstwa przy dzisiejszych wyborach.

Berlin, 13. 5. (Tel. wł.). Dzisiaj o 10.12 wieczorem przybył do Berlina w przejeździe do Paryża minister Zaleski. Na dworcu śląskim ministra powitał poseł polski Wysocki. W Paryżu spotka się min. Zaleski z dyrektorem dep. Łukasiewiczem, który przybywa tam jutro z Rygi. Z Paryża min. Zaleski jedzie wprost do Genewy.

Kowno, 13. 5. (PAT). W Komisji Narodów unji europejskiej przy Lidze Narodów reprezentować będą Litwę minister spraw zagranicznych dr. Zauzius i poseł litewski w Paryżu Klimas.

Wybitny publicysta angielski o Wielkopolsce

Na londyńskim rynku księgarskim pojawiła się przed kilku tygodniami książka znanego publicysty angielskiego, współpracownika dyplomatycznego najpoważniejszego pisma angielskiego „The Times”, piszącego pod pseudonimem „Augur”. Tytuł książki brzmi „A bulwark of democracy” — Twierdza demokracji (D. Appleton & Co.). Treścią zaś tej książki jest przedstawienie tysiącletnich zmagania się narodu polskiego z Niemcami oraz w szczególności przyczyn zwycięskiego ostanienia się społeczeństwa polskiego b. zaboru pruskiego przed naporem bijących na nie fal germanizacyjnych.

Obecna książka jest niejako kontynuacją wydanej w roku 1928 pracy p. n. „Eagles black and white” (Czarny i biały orzeł), zajmującej się szczegółowo kwestją t. zw. korytarza pomorskiego; w książce tej zebrane były z rzadką siłą dowodową wszystkie poważne argumenty, przemawiające za nieograniczoną władaniem Polski nad Pomorzem — tym pomostem łączącym kraj trzydziestomiljonowy z niewielkim skrawkiem wybrzeża bałtyckiego. Książka Augura oddała sprawie polskiej wielkie usługi w dyskusji nad wszczętą przez Niemców kwestją korytarzową, przyczyniając się szczególnie na terenie angielskim do prostowania mylnych poglądów na ten temat, umiejętnie sugerowanych przez propagandę niemiecką.

Ostatnia praca Augura jest owocem dłuższego pobytu autora na zachodnich kresach Polski i sumiennych studiów nad historią odwiecznego zatargu polsko - niemieckiego oraz organizacją żywiołu polskiego pod zaborem pruskim, organizacją, której ogniskiem był Poznań.

Autor doskonale orientuje się w nastojach i uczuciach Niemców w stosunku do Polski. Wyraził ich w swych pamiętnikach niedawno zmarły b. kanclerz cesarski, ks. Bülow, w słowach: „Byłem przekonany nadewszystko, iż

nie mogło nas spotkać większe nieszczęście, jak odrodzenie niezawisłej Polski”. Niemcy, zdaniem Augura, nienawidzą dziś Polski więcej niż kiedykolwiek, jednak uczucie to powinno zniknąć w własnym interesie Niemiec. Na szczególne podkreślenie zasługuje teza autora, iż nie będzie trwałego pokoju w Europie, póki Niemcy w stosunku do Polski nie pozbedą się pojęć, jakie w ich umyśle uformowały się w okresie pruskim ich historii, dopóki nie będą traktować Polski na stopie równości.

„A bulwark of democracy” nie jest dziełem naukowym w zwykłym znaczeniu tego określenia; nie jest przeciążone balastem suchej erudycji, ma raczej charakter naukowo - popularyzacyjny, w najlepszym zresztą gatunku. Jest to uzasadnione przeznaczeniem tej książki, mającej w sposób zwięzły i łatwo zrozumiały zapoznać czytelnika angielskiego, orientującego się nadzwyczaj słabo w sprawach polskich z pewnym odcinkiem naszej historii z szczególnym uwzględnieniem tego, co do wspólnego dzieła odrodzenia narodowego w XIX w. wniosła dzielnica wielkopolska — ta prawdziwa „cytadela narodowa”, jak ją nazywa Augur.

Wspomnianym dwu książkom, obrazującym napięcie energii polskiej w odwiecznej walce z żywiołem niemieckim na najbardziej zagrożonych odcinkach, daje autor szerokie podmalowanie historyczne. W pierwszym rozdziale „Twierdzy demokracji” wprowadza czytelnika w końcowy okres wielkiej wojny i obrazuje wysiłki polskie w kierunku odzyskania niepodległości. „Jeżeli w listopadzie 1918 r. Polacy poznańscy zorganizowali się tak szybko, należy to przypisać faktowi, iż ich instytucje kulturalne i gospodarcze przygotowały drogę do wolności” — pisze Augur (str. 44-49). Z punktu widzenia realizacji ideałów demokratycznych dzieło Poznańczyków zasługuje na bezwarunkowe uznanie i opisowi wielkiego wysiłku organizacyjnego demokracji poznań-

skiej, której przyświecała zawsze myśl o odzyskaniu niepodległości politycznej, poświęca autor swą książkę.

Rozdział zatytułowany „niemiecki Drang nach Osten” mówi sam za siebie. Tutaj autor kreśli w ogólnych rzutach germański pochód w kierunku wschodnim, opisuje wchłonięcie przez Niemcy Słowiańszczyzny zachodniej i opór lepiej zorganizowanej państwowości polskiej. Następny rozdział daje zarys historii polskiej, z szczególnym podkreśleniem tych momentów, w których Polska styka się z Prusami. Dalsze rozdziały 4 — 7 poświęcone są w całości opisowi organizacji społeczeństwa polskiego pod zaborem pruskim.

W rozdziale zatytułowanym — Narodziny demokracji — autor rozpatruje strukturę społeczną i gospodarczą Wielkopolski w początkach 19-go wieku i podkreśla mimowolne zasługi nadprezydenta Flottwella dla powstania silnego polskiego stanu średniego, obszernie opisuje działalność Karola Marcinkowskiego, tego prekursora pozytywizmu polskiego, który kładł podwaliny pod przyszły ustrój demokratyczny Wielkopolski, by wreszcie przedstawić zmaganie się polityczne i orężne z Prusakami w okresie lat 1845-48, które skończyło się niepowodzeniem.

Następny rozdział poświęcony jest opisowi zdecydowanej walki o ziemię. — Wskutek braku kredytu i wobec niskich cen za zboże znaczna część majątków polskich przeszła w ręce niemieckie przy usiłowaniu współdziałaniu rządu pruskiego, który uważał ziemiaństwo i kler polski za główne przeszkody dla szybkiej germanizacji Wielkopolski. Natomiast stosunek do włościanstwa polskiego, w którego lojalność rząd wierzył, był znacznie bardziej życzliwy. Gdy jednak Bismarck rozpoczął „walkę kulturalną”, atakując kościół i ograniczając użycie języka polskiego w szkołach do nauki religii, zwrócił uczucia włościanstwa polskiego przeciw sobie i wywołał silny wzrost poczucia narodowego wśród chłopów. Zorganizowanie sieci kółek rolniczych przez Maksymiljana Jackowskiego włączyło włościanstwo polskie jako nowe ogniwo w system walki z naporem niemieckim, oznaczyło niestychane wzmocnienie frontu polskiego i przyspieszyło proces rozwoju polskiego stanu średniego, zapoczątkowany przez Marcinkowskiego.

Powoli społeczeństwo wielkopolskie stawało się zamkniętą w sobie całością, niezależną od wpływów zewnętrznych. Największą zastęgą w tym kierunku położył system spółdzielczy, budowany przez ks. ks. Szamarskiego, Wawrzeniaka i Adamskiego. Sieć „Banków Ludowych” i „Rolników” z centralą finansową — Bankiem Związku Spółek Zarobkowych i Gospodarczych — na czele stanowiła doskonałe oparcie dla wszystkich czynności gospodarczych rolników, rzemieślników i kupców polskich. Siła ekonomiczna społeczeństwa wzmagała się, walka o ziemię skończyła się zwycięstwem polskiem, gdyż w ostatnich dziesiątkach lat przed wojną stan posiadania polskiego nietylko że nie skurczył się, wbrew usilnej polityce kolonizacyjnej niemieckiej, na którą poszły setki milionów marek, ale wzrósł poważnie.

W parze z postępem organizacji ekonomicznej i z wzrostem dobrobytu materialnego wzmagało się poczucie solidarności narodowej, ogarniające wszystkie warstwy społeczeństwa, gruntuowało się zrozumienie obowiązującej wszystkim służby dla narodu. Zachowanie niezmożonej potęgi ducha narodowego Augur przypisuje w pięknych słowach kobietom polskim, które w swe dzieci wpajały dumę narodową i przygotowywały je na przyszłych obywateli niepodległej Polski.

Sluszenie autor podnosi w końcowych ustępach tej niezmiernie interesująco i z talentem napisanej książki, iż historia wysiłku organizacyjnego Poznańskiego, w którego wyniku powstała prawdziwa twierdza demokracji, jest

Znany od 35 lat! TEPI WSZELKIE ROBACTWO

mało znana nietylko w Europie w ogólności, ale i w samej Polsce. Dzisiaj polski Poznań znajduje się w centrum frontu słowiańskiego, zwróconego przeciwko „Drang nach Osten” szowinistów niemieckich jako niepokonalna cytadela.

Augurowi należy się za tę sumienną i obiektywną pracę szczerą wdzięczność społeczeństwa polskiego, a szczególnie poznańskiego. Wyprostuje ona wiele skrzywionych poglądów o Polsce w krajach anglosaskich.

Dr. Marjan Chelmiński.

P. S. Autor wyżej omówionej książki zwrócił się do piszącego te słowa z prośbą o stwierdzenie w jego imieniu, iż opublikowane w książce na stronach 182-183 „uwiadomienie” i „odezwa publiczna” o ogłoszeniu staru obłężenia i o mobilizacji, wydane przed ogłoszeniem wojny przez XVII korpus armji z główną siedzibą w Gdańsku, na którego czele w chwili wybuchu wojny stał późniejszy feldmarszałek Mackensen, są reprodukcjami odbitek fotograficznych bezwzględnie autentycznych dokumentów. Sensacyjność tych dokumentów polega na tem, że są one napisane w języku polskim, co dowodzi iż w krytycznym momencie Niemcy sami uznawali polski charakter ludności pomorskiej. Oryginały tych reprodukowanych dokumentów znajdują się w posiadaniu p. Gajewskiej z Turzyna pod Toruniem.

Niedawno temu ukazał się w „Danziger Allgemeine Zeitung” list napisany z polecenia feldmarszałka Mackensena przez jego adjutanta, w którym feldmarszałek oświadcza, iż twierdzenia Augura oparte są na „falszestwach lub zmyślonych podstawach”. Wobec tego Augur raz jeszcze podtrzymuje autentyczność wspomnianych dokumentów i prosi wszystkich Polaków, posiadających podobne deklaracje, by zechcieli skomunikować się z redakcją pism, które niniejsze oświadczenie zamieszczą, by można fakt ten opublikować. Nie można bowiem oskarżenia marsz. Mackensena pozostawić bez odpowiedzi. M. Ch.

Pamiętaj o Komitecie niesienia pomocy bezrobotnym — Nowy Rynek 13, telefon 55-88 — P. K. O. 213 005.

JAPONSKI PROSZEK KATOL ZABIJA OWADY I ROBACTWO

KRYWICE GRUZIŁICE WYCIENCZENIE Leczy witaminowo wapniowy BIOCALCOL KLAWE

„Anschluss” zagrożony

Grzeczny policjant Briand: No proszę się trochę rozejść, miłi Kochankowie!

Czy bóle nerwowe i migrena są uleczalne?

Również dla reumatyków bardzo ciekawe!

Poniżej podajemy treść listu pana B. Bratkowskiego, Lwów, Rzeczna Polska jak następuje: Od dłuższego czasu cierpiełem na dokuczliwe, wprost nie do zniesienia bóle głowy, które lekarze określili jako chroniczną migrenę. Zażywałem wiele środków, lecz niestety bez trwałego skutku. Wreszcie wypróbowałem Togonal, o którego zbawiennym działaniu, przypadkowo wyczytałem w gazetach. I rzeczywiście, po zażyciu Togonalu uporczywe bóle głowy znikły i już od trzech miesięcy czuję się zupełnie zdrowym. Podobne doświadczenia poczyniło wiele tysięcy cierpiących, którzy zażywali tabletki Togonal przy reumatyzmie, podagrze, rwaniu w

stawach, przebiegniach, bólach nerwowych i głowy, jak również pokrewnych dolegliwościach. Gdy inne środki zawiodły, nawet w chronicznych wypadkach osiągnięto przy zastosowaniu Togonalu często i nadspodziewanie pomyslnie rezultaty! Togonal nietylko usmierza natychmiast bóle, lecz w naturalny sposób usuwa pierwiastki chorobotwórcze. A więc zwalcza w zarodku te niedomagania i jest nieszkodliwy dla żołądka, serca i innych organów. Przeszło 6000 orzeczeń lekarskich! Spróbujcie więc sami dziś jeszcze, lecz zadajcie we własnym interesie tylko Togonal — nie ma bowiem nic lepszego! We wszystkich aptekach np 9817

U źródeł encykliki „Rerum novarum“

(z dnia 15 maja 1891 roku)

(KAP). Wszystkie encykliki papieża Leona XIII — a jest ich 38, — czy to natury religijnej, czy społeczno-politycznej, tworzą jeden wielki systematyczny plan odrodzenia społeczeństwa ludzkiego w nigdy niewyczerpanych i życiodajnych Prawdach Objawienia Bożego, stosowanych tak do życia indywidualnego, jak i społecznego. Najwięcej znana z nich jest bezsprzecznie encyklika „Rerum Novarum“, traktująca o kwestji robotniczej, gdyż nie tylko zajęła się palącym podówczas problemem pracy i stosunku kapitału do pracy, ale stanowi program i wytyczną dla ekonomii społecznej i stała się regulatorem tej dziedziny życia ludzkiego, która, obracając się dokoła dóbr materialnych, zawsze jest aktualną i bliską człowiekowi.

Ktokolwiek bliżej rozpatrzył się w encyklikach Leonowych a w szczególności w encyklice „Rerum Novarum“, musiał dostrzec ideową łączność doktryny papieskiej z temi zasadami, na których budował swój gmach wiedzy teologicznej i społecznej Książę scholastyki, Tomasz z Akwinu. Dzieła Tomasza z Akwinu z zakresu ekonomii nie mają bynajmniej charakteru teorii ekonomicznej, ale oceniają tylko istniejące warunki ekonomiczne z etycznego punktu widzenia: Leon XIII też nie jest teoretykiem ekonomii, lecz, zajmując identyczne z Tomaszem stanowisko względem rzeczywistych ówczesnych problemów, opierając się na tej samej strukturze myślowej, stosuje zasady katolickie do współczesnych sobie warunków życia. Ani Tomasz, ani Leon XIII, jak zresztą wogóle nauka katolicka, nie uznają w etyce absolutnej dynamiki bez statyki, gdyż obydwa stoją na stanowisku niezmiennych i niewzruszonych prawd metafizycznych, których dynamika możliwa jest tylko w stosunku do odmiennych warunków.

Już jako młody student „Nino“ Pecci, późniejszy papież Leon XIII, rozpoczyna studium dzieł Tomasza z Akwinu w czasie, gdy zwolennicy tomizmu i uczeni tomistyczni należeli do rzadkości. Zostawszy biskupem w Perugia, zatapia się coraz więcej w Summach Tomasza, a kiedy synod prowincjonalny w Spoleto (r. 1849) poleca biskupom zakładanie akademii dla kształcenia kleru, biskup Pecci zamierza ją poświęcić wyłącznie nauce tomizmu. Wkrótce zyskuje ideowych towarzyszy w poszczególnych jezuitach z Civita Cattolica, łącząc się z nim teologowie neapolitańscy i kołońscy, a nie długo cały szereg romańskich biskupów daje się przekonać, że w metodzie dotychczasowego nauczania muszą nastąpić pewne zmiany i że tomizm odrodzony jest jedynym, który daje zupełną pewność czystości nauki i metody nauczania.

Od tego czasu datuje się nadzwyczajny rozwój tomizmu, który dał katolickiemu duchowi świadomość jedności życia, myślenia i wiary i równocześnie wiadomość łączności i ciągłości z epoką średniowiecza i Ojców Kościoła.

Joachim Pecci już wówczas zgodnie z Tomaszem mierzył wartości ówczesnej filozofii, zwłaszcza tej sykretystycznej mieszaniny Kanta, Goethego i Darwina. Kiedy zasiadł na stolicy Piotrowej w osobnej encyklice „Aeterni Patris“ uczcił Tomasza, uczo-

nym katolickim zalecił jego metodę i ustanowił Księcia Szkoły patronem wszystkich szkół katolickich.

We wszystkich prawie encyklikach znajdujemy cytaty z Tomasza i jego argumentację, a encyklika „Rerum Novarum“ wykazuje dobitnie identyczność filozoficznej podstawy u obydwu mistrzów i nie pozwala wątpić, że dzieła Tomasza z Akwinu były pierwszym i naczelnym źródłem, z którego korzystał papież robotników, pisząc swe robotnicze orędzie.

Ale na tem nie wyczerpuje się bynajmniej geneza wspomnianej encykliki. Wiemy dobrze, że właściwym inicjatorem „Rerum Novarum“ był słynny biskup Ketteler, który — rzecz można śmiało — pierwszy uwypuklił religijno-moralną stronę kwestji społecznej. Idee biskupa Kettelera znalazły też wkrótce oddźwięk w prawodawstwie niemieckim i innych krajów. Encyklika „Rerum Novarum“ zawiera je również, a papież Leon XIII sam nazywa Kettelera „swym wielkim poprzednikiem“. We Francji przed ukazaniem się jeszcze encykliki robotniczej czynnym był w jej duchu hr. de Mun i jego szkoła, w Austrii Vogelsang, Lichtenstein, w Szwajcarii dr. Decurtius i słynna, przez niego kierowana, „Union de Fribourg“, zajmująca się kwestją społeczną w duchu tomistycznym i będącą w ciągłym kontakcie z papieżem. Wielki wpływ miały również dzieła i myśli kardynałów Gibbousa i Manninga i ogólnie znana jest rzeczą, że właśnie Manning był jednym z pierwszych doradców Leona XIII przy układaniu encykliki o kwestji robotniczej.

Bezpośrednią okazją do wydania encykliki były relacje obydwu wspomnianych kardynałów o ciężkim położeniu robotników w ich krajach, a poza tem słynna pielgrzymka robotnicza z Francji w r. 1889, której przedstawiciele prosili papieża, by zabrał głos w sprawie robotniczej i autorytatywnie osądził ciężkie warunki pracy.

I stało się, że 15 maja 1891 r. Leon XIII niekatolickiemu ujęciu gospodarstwa politycznego i społecznego przeciwstawił starą, kościelną naukę w tej dziedzinie, reprezentowaną w osobie Mistra Średniowiecza, Tomasza z Akwinu. On wskazał na stan robotniczy, jako polityczną potęgę przyszłości. On zwrócił uwagę na kulturalną potęgę stanu czwartego, który dotąd uchodził za balast państwowy. On wreszcie, prawdziwy Duszpasterz robotników, nie tylko otworzył drogę do ludu robotniczego, ale klerowi całego świata zalecił i nakazał zbliżyć się w szczególniejszy sposób do robotników, do biednych i wydziedziczonych, by w ten sposób złączyć z sobą dwie największe potęgi społeczne: kler i lud.

Rozmaite czynniki złożyły się — jak widzieliśmy — na wydanie encykliki „Rerum Novarum“, a ponad wszystkiemi góruje geniusz Leona XIII, który bystrością swego umysłu przejrzał istotę i prawa fizyczne nowoczesnego świata społecznego, zbudował gmach etyki społecznej na fundamentach, których ani ząb czasu, ani burza rewolucji czy wojny nie zniszczy i nie zburzy, tak jak żadna moc ziemską nie może nigdy dzieła Bożego na ziemi.

Ks. dr. Zygmunt Kozubski,
prof. Uniwers. Warsz.

Oszczędzacie piorąc płatkami LUX

LUX
Do prania delikatnych materiałów
Nie kurczy wety
LUX
daje obfitą i łagodną pianę
Obecnie znacznie tańszy!

P. W. 10 875-03.201

scy“, tak jak gdyby tu chodziło o demonstrację przeciw władzy jakiegoś rządu zaborego. Prokurator popiera w całości akt oskarżenia i wnosi dla wszystkich 14 oskarżonych po 3 miesiące więzienia dla każdego z nich.

W mocnych, lecz spokojnych słowach adw. dr. Tadeusz Zgajński zbił punkt za punktem oskarżenie. Przedewszystkiem ludności przemysłowej nie można przypisywać winy za zajścia, bowiem prowokatorami zajść były inne osoby. Rozprawa sądowa jasno wykazała, jaką rolę odegrali Uklejewicz, profesor Czerwiński i ich towarzysze. Stosowali oni takie środki, jakimi się posługują komuniści — i tych ludzi policja zobowiązana była usunąć ze sali, jak się to dzieje gdzieindziej, a nie całą publiczność. Sytuacja wykazała, że policja zgóry się liczyła z tem, że nastąpi takie generalne „oczyszczenie“ sali. Policja przygotowała się do takiego ostrego wystąpienia (z najeżonymi bagnietami) bez słusznego powodu, gdyż wypadki, o których mówił oskarżyciel publiczny, miały miejsce dopiero 10 dni później. Dziwne było postępowanie policji wobec lojalnej i spokojnej ludności, gdy tymczasem prowokatorów nie tknięto. obrońca podkreśla, w jak delikatny sposób obszedł się komisarz Kamieniecki z Uklejewiczem.

Przewód sądowy wykazał jasno, że żaden z oskarżonych nie dopuścił się czynów, objętych aktem oskarżenia. Tu obrońca zatrzymał się dłużej przy sprawie stawiania oporu władzy i procedury wzywania do rozejścia się według dyktatury Rzeszy, w sensie par. 113, 115 i 116 k. k.

Policja osiągnęła pełny sukces, jeżeli opanowała tysięczny tłum w ciągu 5 minut, i jeśli, wedle zeznań funkcjonariusza Adrijana z Mogilna, rozproszyła go w niespełna 20 minut.

Obrońca wyraża zdziwienie, że sprawa wogóle znalazła się na wokandzie i poświęca szereg uwag aktowi oskarżenia. Oskarżeni zostali już raz uwolnieni od podobnego zarzutu — nie ich wina, że stają po raz drugi w roli oskarżonych przed sądem. Obrona wnosi o uwolnienie swych mandantów.

Drugi obrońca, adwokat Frankowski z Strzelna twierdzi, że na zasadzie prawdopodobieństw nie można stawiać wniosku o ukaranie. Trzeba wziąć pod uwagę fakty, że tak jak w Trzemesznie, „rozwiązywano“ wiecie także w szeregu innych miast. P. Frankowski odpiera zarzut oskarżyciela publicznego, jakoby oskarżeni nie działali z pobudek ideowych. Stronictwo, którego oskarżeni są zwolennikami, nie jest żadną spółką kupiecką. Mówca w dosadnych słowach anuluje wystąpienie policji przy likwidowaniu zebrania przedwyborczego, następnie wykazuje zupełną niewinność oskarżonych. Prędzej można policji postawić zarzut w tym kierunku, że nie przytrzymała głównych sprawców awantur. Z bra-

ku znamion przestępstwa z przytoczonych paragrafów me. Frankowski wnosi o uwolnienie swych mandantów.

Sąd udał się na naradę. O godzinie 12,15 przewodniczący ogłosił wyrok uwalniający, który już podawaliśmy. Uzasadnienie wyroku trwało pół godziny. — Sąd stwierdził, że żaden z świadków, nawet funkcjonariusze P. P. nie mogli potwierdzić, że policji stawiano opór. Tłum wprawdzie rozchodził się powoli, ale w danych warunkach natychmiastowe rozproszenie się tłumy było fizycznie niemożliwością. Wymownym dowodem jest pokojowy nastrój ludności podczas pochodu pod plebanję, któremu sama policja nie przeszkadzała: zaczępną postawę zajmowała inna grupa, czego dowodem jest m. in. fakt zaarrestowania Romana Zdrojewskiego dla jego własnej obrony.

Sąd nabył przekonania, że żadnemu z oskarżonych nie udowodniono żadnych przestępstw, objętych aktem oskarżenia.

Od powyższego wyroku wniósł oskarżyciel apelację. (br)

Choroba gen. Jaźwińskiego

Jak donoszą z Warszawy, stan zdrowia gen. Jaźwińskiego, przebywającego w oddziale chorób nerwowych szpitala Centrum Sanitarnego jest nadal groźny. Od czasu wstrząsu nerwowego, jakiemu uległ gen. Jaźwiński podczas procesu, częściowy paraliż ciała, oraz utrata mowy nie ustąpiły. W dniu jutrzejszym odbyć się ma w szpitalu konsylium sześciu najwybitniejszych neurologów przy udziale prof. Kielichena i dr. Flataua, które zdecydować ma o dalszej kuracji chorego.

W II oddziale

„Kurjer Lwowski“ dowiaduje się, że Kostek Biernacki od kilku dni przebywa w Warszawie. Władze centralne postanowiły podobno przeniesienie brzeskiego pułkownika z dotychczasowego stanowiska — na stanowisko szefa drugiego oddziału do jednego z pułków korpusu pogranicza. Mimo posiadanej stopnia pułkownika, Kostek Biernacki zajmie w defenzywie etat majora. Jako przyszłego dowódcę 38 p. p. wymieniają ppłk. Wojtaniewskiego, b. d-cę 5 p. s. p. w Przemyślu, który obecnie przebywa w Krakowie, pełniąc tam funkcję zastępcy dowódcy jednego z tamtejszych pułków.

Drugi dzień rozprawy przeciw Młodym O. W. P. z Trzemeszna

Mowy prokuratora i obrońców — Wyrok uwalniający

Gniezno, 12 maja. „Kurjer Poznański“ podawał już szczegóły pierwszego dnia rozprawy, która toczyła się w Trzemesznie przeciw 14 członkom miejscowej Placówki Młodych O. W. P. Proces ten, jak wiadomo, przeniesiono potem do Gniezna, gdzie w poniedziałek, 11 b. m. zapadł wyrok, uwalniający wszystkich oskarżonych.

Rozprawa poniedziałkowa obfitowała również w ciekawe momenty, z którymi warto zaznajomić Czytelników.

Po załatwieniu wstępnych formalności wiceprezes sądu p. Hoppe udzielił głosu wiceprokuratorowi, p. Koteckiemu.

Oskarżyciel publiczny rozpoczął swe przemówienie od słów: „Trzemeszno, miasto wiecznych niespokojów“. Zobra-

zował następnie przebieg zebrania przedwyborczego na sali p. Mikulskiego, zerwanego przez nastaną bojówkę „strzelecką“ z prowokatorem Uklejewiczem na czele. Wedle przekonania oskarżyciela publicznego nie można się dziwić, że na sali, gdzie było tyle molochu i szumowin, doszło do rękoczynów. (Owe szumowiny stanowiła właśnie bojówka „strzelecka“). P. Kotecki omówił następnie awantury, które w Trzemesznie miały miejsce 10 dni później (po wiecu narodowym kobiet), charakteryzując je jako „akty zemsty“ za rozbicie wiecu, o którym mowa. Zdaniem oskarżyciela publicznego policja postąpiła przeczornie, alarmując posiłki z innych miast. Ubolewaniem godnym jest, zdaniem p. Koteckiego, fakt, że główną rolę w zajściach odegrali studenci pol-

Dzisiaj w RADJO Godz. 22
Transmisja z teatru Morskie Oko

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Tragiczny epilog uroczystości rodzinnej

Wózek spadł w drodze powrotnej z kilkumetrowej wysokości — Jeden pasażer zginął, drugi popelniał samobójstwo

Nasz korespondent grudziądzki (ski) donosi:

U rolnika Templina we Wieldzadzu pod Grudziądzem odbyła się w tych dniach uroczystość rodzinna, na którą jako gość przybył administrator majątności Józefkowo, Eryk Wernicze.

Gdy późnym wieczorem wszyscy się rozjeżdżali po sutej libacji, wsiadł na wóz Werniczego 24-letni Karol Bartz, ażeby w czasie podróży zaopiekować się nieco podchmielonym gościem. W drodze niestety konie zboczyły a nasi podróżni znaleźli się w otwartym polu.

Po pewnym czasie jadący spostrzegli, że zblądzi i zawrócili. W ciemnościach zawadzili oni kołem o poręcz mostu, która się złamała.

Skutki tego wypadku były fatalne, bryczka bowiem przewróciła się i wpadła wraz z pasażerami z wysokości kilku metrów do głębokiego rowu, przyczem B. poniósł śmierć na miejscu; Wernicze poturbował się na szczęście nieznacznie.

Tragiczna śmierć podziałała na W. tak przygnębiająco, że następnego dnia, po wydaniu swym robotnikom dyspozycji, popelniał samobójstwo, topiąc się w torfowisku.

Pochmurno. Wiatr północny. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 753 mm. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 23 st. Cels., najniższa plus 12 st. Cels.

Przepowiednia pogody na czwartek: Pogodnie i ciepło. Lekkie południowe wiatry.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu dziś plus 1,34 m.

Kal. rzk.: Serwacy — jutro Wniebowstąpienie Pańskie.

Kal. słów.: Cichosław — juro Dobiesław.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Zebnanie Komisji Teologicznej T. P. N.** odbędzie się w środę 13 bm. o godzinie 18 w gmachu Tow. Przyj. Nauk przy ul. Sew. Mielżyńskiego. Wykład wygłosi ks. prof. dr. K. Kowalski na temat: „Zagadnienie estetyki neotomistycznej”. Goście mile widziani.

— **Z Sodalicji Marjańskiej Akademickiej U. P.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 14 bm. o godzinie 20,30 w kaplicy sodalicyjnej (ul. Dominikańska 8).

— **Bractwo Wstrzemięźliwości przy parafji Farnej.** W środę, dnia 13 bm. wspólna spowiedź. W czwartek, dnia 14 bm. o godz. 8 przystępujemy do Komunii św. Po niesporach przyrzeczenie. O godzinie 17 uroczyste zebranie na sali Księgarni św. Wojciecha. Wykład wygłosi p. dr. Wojtkowski.

WYSTAWY

— **Z Tow. Przyj. Sztuk Pięknych** (przy pl. Wolności 18). Jutro, w czwartek, nastąpi w Salonie Tow. Przyj. Sztuk Pięknych o godz. 12 otwarcie wystawy Grupy Artystów Wielkopolskich „Plastyka”. Do wystawiających należą następujący artyści: Bartel Bronisław, Dziurzyńska-Rosicka Zofja, Hannytkiewicz Adam, Jackowski Henryk, Mroziński Jan, Samlicki Marcin, Serwin Bogusław, Walkowski Tadeusz, Wroniecki Jan, Wysocki Jan. — Wstępne wynosi 1 zł. — dla młodzieży kształczącej się 50 gr. — Wystawa otwarta w dniu powszednie od 11—17, w niedziele i święta od 12—15.

WIECZORY, KONCERTY

— **Kiermasz „Czarnej Trzynastki”.** W jutrzejszy czwartek a w razie niepogody w niedzielę (17 maja) na dziedzińcu szkolnym gimn. im. Bergera, ul. Strzelecka 4 (tramwaj 3) odbędzie się wesoły kiermasz staraniem Kola Przyjaciół „Czarnej Trzynastki”. Dochód przeznaczony na obóz letni drużyny. Początek o godzinie 15. Wstęp 50 i 30 gr. Afisz zapowiada moc niespodzianek i atrakcyj. Nie wątpimy, że sympatyczna „Czarna Trzynastka” zyska poparcie wśród wszystkich sympatyków idei harcerskiej, liczących się na tydzień, i że dziedzińiec szkolny gimnazjum im. Bergera zapełni się podczas kiermaszu po brzegi.

— **Rendez-vous przy Wieży Górnosławskiej.** W niedzielę 17 bm. odbędzie się przy Wieży Górnosławskiej wielka zabawa z loterią, podwieczorkiem, muzyką. Cel najszlachetniejszy: przyniesie pomocy najouboższemu bezdomnym, bezrobotnym, pomieszczonej na t. zw. Wesołym Miasteczku, a pozostającym pod opieką Stow. Pań św. Wincetego a Paulo (dzielnica Ś-to Łazarzka). Zabawa ta musi dać potrzebne fundusze dla ulżenia najcięższej nędzy, więc muszą przyjść wszyscy, którzy rozumieją przykazanie o miłości bliźniego. Nie zamykajmy serc. Wszakże nikt z nas nie zna swego jutra — i tyle ju było przykładów, że „jaką miarką mierzyliśmy, taką nam odmierzą”. — Wstęp 50 groszy i los tyleż. To niedużo — a obowiązek spełniony da wiele radości.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Poznańskie Towarzystwo Pływackie** urządza w najbliższą niedzielę, 17 bm. o godz. 15 uroczystość otwarcia sezonu pływackiego na własnej pływalni (na terenach fabryki Herolda). Uroczystość wypełni przemówienie prezesa, zaciągnięcie flagi, poczem nastąpią biegi pokazowe, skoki humorystyczne, pokazowy mecz piłki wodnej i t. d. Koncert mandolinistów członków P. T. P. uprzyjemni gościom miły pobyt. Dojazd autobusami z Starego Rynku.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Otwarcie nowej placówki.** W tych dniach otwarto przy pl. Świętokrzyskim nr. 4 nowy magazyn wyrobów sportowych pod nazwą „Sport” Bartlikowski. Firma ta istniała już poprzednio przy Starym Rynku, okoliczności jednak zmusiły właściciela do zmiany. W nowych, obszernych, nowoczesnie urządzonych lokalach pomieszczone przedmioty wszystkich gałęzi sportu, wystawianych ostatnio również na „Targach”. Fachowe kierownictwo właściciela jak i kierownika p. Polcyna wróżą przedsiębiorstwu najlepszą przyszłość. Nowej placówce życzy „Szczęść Boże”.

— **Jubileusz Gimnazjum im. Paderewskiego.** W ub. niedzielę o godz. 10 rano b. wychowankowie gimnazjum im. Paderewskiego zebrałi się w salach zakładu i zawiązali Związek b. Ucników Gimnazjum. W dwie godziny potem w pięknie przystrojonej zielonej sali gimna-

Przy dolegliwościach żołądkowych, zgadze, osłabieniu i kłannia, obstrukcji, ucisku w okolicach wątroby, złem samopoczuciu, drżeniu kończyn, senności szklanka naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa” działa szybko i ożywczo na osłabione trawienie. nw 9991

NOWA PLACÓWKA PRZEMYSŁU POLSKIEGO powstała przy ulicy 27-go Grudnia nr. 3. Jest to skład obuwia męskiego bydgoskiej fabryki W. Weynerowski i Syn, dającej chleb przeszło 300 robotnikom polskim. Skład pod wytrawnym kierownictwem p. Edmunda Sokolowskiego przedstawia się imponująco, a umiejętna dekoracja wystawy daje od razu wyobrażenie o dobroci i solidności towaru. Publiczność niewątpliwie poprze gorąco to czyste polskie przedsiębiorstwo, stanowiące przeciwwagę dla wciskających się gwałtem i odbierających chleb polskiemu robotnikowi wyrobów zagranicznych. dw 3599/3 600

zjum im. Marcinkowskiego, odbyła się uroczysta akademja jubileuszowa. Orzeczstra uczniowska i chór mieszaný wykonały „Poloneza” Bartkiewicza oraz „Hymn” Kwaśnika, poczem nastąpiły przemówienia gratulacyjne. Pierwszy mówił dyrektor gimnazjum p. dr. Roman Molenda i powitał licznie zgromadzonych słuchaczy. Z kolei przemawiali pp. wiceprezydent m. Poznania dr. Kiedacz, wizytator Tarnawski, prof. dr. Kleczkowski, dyr. Opatry i i. Na zakończenie piękne-go obchodu, gimnazjalna orkiestra mandolinistów odegrała kilka utworów, m. i. zabawne piosenki „Paderewszczyków” z przyspiewkami (m. j.).

— **Z Związku Prac. Adwok. i Notarj.** W sobotę odbyło się pierwsze tegoroczne zebranie plenarne Oddz. Pozn., które zajął prezes W. Dorożala. Prezes złożył gratulację kol. Ignacemu Susickiemu z powodu 30-letniego jubileuszu pracy i wręczył mu dyplom. Imieniem zarządu głównego życzenia złożył kol. Goryś. poczem przemówił kolega - jubilat, dziękując zebranym za dowody uznania. Z kolei przystąpił kol. prezes do wygłoszenia programu pracy na przyszłość, który jednogłośnie przyjęto. Sekretarz A. Szambelan wygłosił referat o nowej procedurze cywilnej, przedstawiając zebranym zasadnicze zmiany nowego kodeksu postępowania cywilnego. Ponieważ szczegóły nowej ustawy omówione zostaną na przyszłych zebraniach, przeto dyskusję odroczone. Następny referat wygłosił kol. Tał Dorożala, przedstawiając zebranemu poczynania Rady Okręgowej Centr. Org. Zw. Zawodowych Prac. Umysł. w przedmiocie zwalczania obniżania poborów i zarobków, poczem zebranie jednogłośnie przyjęło odpowiednią rezolucję.

— **Z organizacji parafjalnych w Głównej.** Znany i ceniony były prezes misyjnych kółek abstynenckich w seminarjum duchownym w Poznaniu, ks. Leon Czwojdzkiński, po objęciu wikarjatu w Głównej, nie ustał w pracy na tem polu w swej parafji. Pod jego kierownictwem rozwija się doskonale Papieskie Dzieło Rozkrzewiania Wiary św., poza tem jest gorliwym patronem młodzieży, w której krzewi wytrwałe zdrowe zasady abstynenckie. Ostatnią zaś zasługą ks. Czwojdzkińskiego, jest powstanie Stowarzyszenia św. Dzieciństwa Pana Jezusa, skupiające obecnie około 400 dzieci, które drobnemi datkami i żarliwą modlitwą wspierają błądzące stępy pogańskie. W ubiegłą niedzielę po mszy św. odprawionej na intencję stowarzyszenia w kościele w Głównej, poświęcił ks. Czwojdzkiński sztandar stowarzyszenia, ufundowany z składek miejscowego obywatelstwa, które bardzo życzliwą pomocą darzą zamierzania ks. dyrektora. (jar)

— **Obywatelstwu Głównej do wiadomości.** Na terenie Głównej prócz istniejącego Tow. Powstańców i Wojaków tworzy się „sanacyjny” odtłam powstańców. Szanownemu obywatelstwu Głównej pragniemy przeto przypomnieć, by przy wszelkiego rodzaju kwestiach zwracało uwagę, że od lat istniejące Tow. Powstańców i Wojaków jest imienia s. p. gen. Grudzielskiego, przez co łatwo daje się odróżnić od „sanacyjnego” odtłamu.

— **Z targu.** Dnia 13 b. m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 4,40—4,60 zł; masła mleczarskiego 4,80—5,20 zł; twarogu 1,00—1,20 zł; mendel jaj 1,30—1,40 zł; litr śmietany 1,60—2,00 zł; litr mleka pełnego 28—30 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 2,00 do 2,20 zł; słoniny wędzonej 2,40—2,80 zł; wieprzowiny 1,80—2,00 zł; wołowiny 1,60 do 2,80 zł; cielęciny 1,40—2,80 zł; skopowiny 2,00—2,60 zł; koziny 1,40—1,60 zł; sznauca 2,00—2,60 zł; za drób: 1 para kurcząt 6,00—7,00 złotych; kura 3,50 do 6,00 zł; perlica 3,00—4,00 zł; kaczka 4,00 do 6,00 zł; gęś 8,00—11,00 zł; para gołębi 1,80—2,00 zł; królik 3—4 zł; indyk 8,00 do 10 zł; za ryby: 1 kg. karpia 3,60—4,60 zł; lina 3,60—4,00 zł; okonia 2,00—2,40 zł; karpasie 2,30—3 zł; białych ryb 1,40—2,00 zł; 1 kg. węgorza 6,00 zł; 1 kg. sandacza 6,00—6,40 zł; 1 kilogram suma 4,00 zł; 1 kilogram szczupaka 3,60—4,40 złotych. Za ryby śnięte płacono 60—80 gr mniel. Płacono za jarzyny: 1 kg kapusty białej i włoskiej 50—60 gr; modrej 60—80 gr; 1 kg. ziemniaków 10—12 gr; 50 kg 450 do 5,00 zł; 1 kg. marchwi 60 gr; buraków

Z czego się składa orkiestra symfoniczna

Oto tytuł zajmującego, bogato ilustrowanego feljetonu, który przynosi ostatni (33) numer „Ilustracji Polskiej”. W tym samym numerze znajdują Czytelnicy zdjęcia oraz artykuł p. t.

Niebotyk w Katowicach

opowiadający o imponującym, kilkunastopiętrowym gmachu, budowanym przez Śląski Urząd Wojewódzki. Wspomnieniem ostatnich zawodów bokserskich między drużynami poznańskiej „Warty” i warszawskiej „Polonii” jest zdjęcie p. t.

Pięściarze Warszawy i Poznania w ringu

„W gaju palm daktylowych”, „U błękitnego generała w jego dworze rodzinnym”, oto tytuły dalszych ilustrowanych feljetonów, które zdołają piękny ten numer. Uzupełniają go aktualności z kraju i zagranicy, oraz zwykłe działy, jak odcinek powieści, nowela, mody, bajka dla dzieci i t. d.

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokich kół publiczności. Pojedynczy egzemplarz tylko 45 groszy. Nabyć można u kolporterów ulicznych, w kioskach dworcowych „Ruchu”, w księgarniach oraz w agenturach naszych. Miesięczny abonament 1,50 zł, kwartalnie 4.— zł, bez kosztów przesyłki. — Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji: Poznań, św. Marcin 70).

Skazujący wyrok

Zasądzenie „dyrektorów” oszukańczej „Spółdzielni Osadniczej”

W dniu dzisiejszym zapadł w sądzie okręgowym wyrok w toczącej się od dłuższego czasu sprawie oszukańczej „Spółdzielni Osadniczej” i jej „dyrektorów” Pasternskiego oraz Kaniewskiego.

Po godzinie 12 na salę obrad wszedł komplet sędziów i przewodniczący ogłosił wyrok mocą którego Pasternski został skazany na 6 lat ciężkiego więzienia oraz utratę praw obywatelskich na przeciąg lat 5. Kaniewskiego skazano na półtora roku ciężkiego więzienia i utratę praw obywatelskich przez 2 lata.

Podczas ogłoszenia wyroku obecny był prezes S. O. Wyrzykowski. Oskarżeni przyjęli orzeczenie z pozornym spokojem nadrabiając miną i wrodzoną bezczelnością. (z)

Szlachetna organizacja

każdy powinien być członkiem Polskiego Czerwonego Krzyża

Kłeski jakie powodują wojny są tak olbrzymie, że aparat państwowy żadnego narodu nie wystarcza do niesienia pomocy poszkodowanym.

Wobec wprowadzenia nowej broni do wojny t. zw. broni chemicznej i grozy, że w kilkadziesiąt minut lub parę godzin całe państwo kraju mogą być zatrute gazami, a ludność cywilna dotknięta skutkami wojny niezależnie od istnienia frontów — tembardziej muszą powstawać organizacje, z łona społeczeństwa, które biorą na siebie trud ratownictwa.

W każdym niepodległym państwie niezależnie od jego siły, obszaru, kultury i t. d. istnieje Czerwony Krzyż. I w Polsce, działa on jako jeden z widocznych znaków niepodległości narodu a rola jego rośnie u nas z roku na rok.

Początkowo Polski Czerwony Krzyż, organizowany pod hasłem pomocniczej organizacji dla armji, wzywał się ku pełnemu zadowoleniu ze

swego zadania w latach 1919 i 1920. Później, prowadząc akcję łagodzenia kłesk, powodowanych przez wojnę, zmuszony jest rozszerzyć znacznie swą działalność.

Niezależnie od przygotowania zasobów dla niesienia pomocy armji, organizuje pomoc dla ludności cywilnej. Do tego celu służy organizacja drużyn ratowniczych P. C. K. zaopatrzonej w odpowiedni sprzęt.

Poza wielką kłeską, jaką jest wojna, nawiedzają narody inne kataklizmy, jak katastrofy żywiołowe, niebezpieczne wypadki, epidemie i t. p. I w tych wypadkach niesie również pomoc Polskj Czerwony Krzyż. Będzie ona tem skuteczniejsza, im większe znajdzie poparcie społeczeństwa. Czytelniku: Pomóż Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi w jego pożytecznej akcji i zapisz się na członka tej organizacji.

Wyścigi konne

Program trzeciego dnia sezonu

W czwartek odbędzie się dalszy ciąg wyścigów konnych w Ławicy. Gonitw rozegranych zostanie siedm, w tem trzy płaskie (jedna włosciańska, mogą brać udział w niej konie stanowiące własność włościan, których posiadłość nie przekracza 150 ha), 2 z płotami, 1 z przeszkodami i bieg na przełaj (cross-country) o nagrodę 2.000 zł na dystansie około 8.000 mtr. przyczem ilość przeszkód wynosi 20.

Ze względu na zgłoszenie równych koni do gonitw, wyścigi we czwartek zapowiadają się pod każdym względem interesująco. Dojazd na tor pociągami o g. 14,50 i 15,15, oraz autobusami od Mostu Teatralnego. Początek o g. 15,30 bez względu na pogodę.

KALENDARZYK

Środa, 13 maja 1931.

Słońce: wschód 4,02 — zachód 19,37 — długość dnia 15 godzin 35 min.

Księżyc: wschód 2,42 — zachód 15,02 — przed nowiem.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 14 st. C.

20—30 gr; cebuli 0.70—1.00 zł; szpinaku 0.60—1.00 zł; jarmużu 0.80—1.00 zł; pietruszki 1.60—2.00 zł; bobu 1.20 złotych; pęczek rzodkiewek 20—35 gr; główka zieleńki salaty 20—30 gr. Za owoce: 1 kg jabłek 1.80—3.60 zł; rabarbaru 0.50—0.60 zł; wiązka młodej kalarepy 1.00 zł; 1 ogórek 0.80—1.60 zł; 1 kg szparagów 1.60—2.50 zł; 1 kg piestrzyci 0.60—0.80 zł; 1 kalafior 1.50—2.00 zł. — Masło nieco droższe, poza tem ceny bez znaczących zmian. (hu)

KRONIKA POLICYJNA

— **Niewyjaśnione ząścię.** Wczoraj wieczorem w czasie niewyjaśnionego ząścię na terenie nowej budowli przy ul. Szamarzewskiego, postrzelono ciężko robotnika Czesława Stefaniaka (ul. Szamarzewskiego 31). Stefaniaka przewieziono do lecznicy miejskiej z raną postrzałową w brzuch. Według zeznań stróża, pilnującego wspomnianą budowlę, około godziny 22 podszedł do niego nieznanemu osobie Stefaniak i zaczął go. Na wezwania stróża, aby zaniechał zaczepek, Stefaniak nie ustąpił, wobec czego stróż strzelił z rewolweru na postrach. Wówczas Stefaniak miał się rzucić na niego z nożem w rękę. Zaatakowany stróż strzelił w obronie własnej do napastującego i zranił go w brzuch. Sprawę wyjaśni wdrożono śledztwo. (k)

— **Kradzieże i włamania.** Przy ulicy Kilińskiego 2 włamana się do stajni p. Herberta Huzarewica (Fabryczna nr. 6) i skradziono parę szorów. — Z podwórza przy ul. Pocztowej 8 skradziono rower męski marki New Impress nr. 4 299 580, ze szkoda p. Pawła Klasińskiego. P. Alfred Szabiewicz z Jutrmosina doniósł policji, że w restauracji „Elite” przy Starym Rynku skradziono mu 127 zł gotówki. (z)

— **Włamanie do biur drukarni.** Jednej z ostatnich nocy przy pomocy podrobionego klucza wtargnął jakiś rabus do biur drukarni „Gazety Szamotulskiej” w Szamotulach. Ja księ późnie okazało, zabral on około 150 zł gotówki, 10 zł w znaczkach pocztowych i około 5 metrów białej flaneli odtuluszczonej. (k)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— **Samobójstwo bezrobotnej.** W parku Marcinkowskiego usiłowała popełnić samobójstwo bezdomna Maria Sz., zażywając kwasu solnego. Desperatkę odwiezło pogotowie ratunkowe do lecznicy miejskiej. (z)

— **Najechnianie przez samochód.** Kierowca samochodu strażki pożarnej p. Marceli Wawrzyński doniósł policji o najechnianiu na ul. Półwiejskiej zamieszkałego tam pod liczbą 30 chłopca Bronisława Krajewskiego. P. Wawrzyński przewiózł chłopca do lecznicy miejskiej gdzie stwierdzono złamanie podudzia. (z)

— **Zaginienie córki.** P. Agnieszka Bielicka, Górna Wilda 162, wszczęła przy pomocy policji poszukiwania za swą córką Jadwigą. P. Jadwiga Bielicka wyszła z domu w dniu 7 bm. i dotychczas nie wróciła. (z)

— **Śmierć w nurtach Wisły.** W niedzielę dnia 10 bm. przed południem utonął w Wiśle kolejarz Justa z Teczewa, zamieszkały na Czyżkowie. Tenże udał się wraz z kolegą w kajaku na rzekę, aby łowić ryby. Gdy znajdowali się na środku Wisły, łódka się nagle przewróciła. Towarzysz Justy zdolał dopłynąć do brzegu, natomiast Justa utonął na oczach brata, który daremnie usiłował mu przyjść z pomocą. J. osierocił żonę i dwoje małych dzieci. Liczył 33 lat. (ds)

— **Tragiczne skutki lekkomyślności.** Na szosie między Rawiczem a Szymanowem (pow. rawicki) wpadł do rowu motocyklista Stanisław Jarożek z Pakosławia, łamiąc prawą nogę. Jarożek niema prawa jazdy, a motocykl wzięty bez zezwolenia swego sprzedawcy p. Baumüllera z Pakosławia. (k)

— **Samobójstwo sullysa.** W lesie majątności Tarka (pow. jarociński) znaleziono na drzewie zwłoki około 55-letniego mężczyzny, przy którym nie było żadnych dokumentów. W późniejszych dochodzeniach ustalono, że tragicznie zmarły jest Piotrem Bartkowiakiem, sullysem gminy Trzykolne Młyny (pow. śremski). Oddalił się on w dniu 30 kwietnia rb. z mieszkania. Sekcja sądowo-lekarska ustaliła, iż Bartkowiak powiesił się. (k)

— **Pożar oddlatujących się iskiel.** W Jeziorcach (pow. poznański) majątności p. dr. Dąbrowskiego, spłonął doszczętnie dom robotniczy. Ogień przerzucił się następnie na dom mieszkalny p. Wojciecha Rybarczyka w sąsiedztwie. Powstały straty na sumę około 20 tys. zł. W dochodzeniach stwierdzono wybuch pożaru wskutek oddlatujących się iskiel z kamina. (k)

— **Włóczęga podpalił stodołę.** W Koźczakowie (pow. mogileński) spłonęła stodoła polowa, napełniona słomą, własność p. Karola Fochta, wartości około 14 tys. złotych. Stwierdzono, że ogień wzniecił nieznanymi włóczęgami, nocujący przygodnie w stodołę. (k)

— **Usiłowane podpalenie z zemsty.** W tych dniach nieznanymi zbrodniarzami podpalił stodołę p. Otona Kępego w Izbicinie

(pow. krotoszyński). Budynek na szczęście nie zajął się, gdyż w porę zauważono palące się szmaty i sflumiono ogień, podłożony jak się zdaje z zemsty. (k)

— **Śmierć przy ratowaniu dobytku.** W Goryszewie (pow. mogileński) w nocy na 10 bm. wybuchł pożar u p. Andrzeja Wiśniewskiego. Spłonął dom mieszkalny i chlew, wspólna własność pp. Wiśniewskiego i Jana Kwiatkowskiego. Podczas akcji ratunkowej znalazł śmierć robotnik Władysław Berczak, który wszedł na strych, by ratować swój dobytek. (k)

JARMARKI

— **Strzałkowo.** Jarmark ogólny odbędzie się w środę, dnia 20 bm. Spęd inwentarza żywego jest dozwolony.

Z WIELKOPOLSKI

— **Wągrowiec.** (Pożar od pioruna.) Podczas czwartkowej burzy w Bartodziejach uderzył piorun w zabudowania rolnika p. Kaczora. Spłonął doszczętnie chlew, dwa konie, żreback, oraz drób. Grom uderzył późnym wieczorem i wkrótce cała wieś i okolica zajaśniała wielką łuną ognia. (k)

— **Rogoźno.** (Koncert.) Staraniem Stow. Pań św. Wincentego a Paulo odbył się w niedzielę 10 bm. w sali Hotelu Centralnego koncert, połączony z niespodziankami. Dochód z imprezy przeznaczono na rzecz biednych miasta Rogoźna. (Z ruchu Przemysłowców.) W salce p. Wieczorka odbyło się nadzwyczajne walne zebranie Tow. Przemysłowców. — Obradom przewodniczył prezes p. Wł. Koźmicki. Protokółował sekretarz p. Bartkowiak. Bardzo treściwy referat o wychowaniu gospodarzem społeczeństwa wygłosił p. rektor Urbański. Sprawozdanie z działalności Związku zdał p. Koźmicki. Zatwierdzono zmianę statutu kasy pośmiertnej. (sko)

— **Znań.** (Pożar.) Na poddaszu domu mieszkalnego p. Wincentego Mączyńskiego powstał pożar z nieustalonej przyczyny. Ogień zniszczył dach i różne sprzęty na strychu. Straty ocenia się na 10 tys. złotych. (k)

— **Chodzież.** (Dzieciobójstwo?) Na polach w Wyszinie w pobliżu cmentarza znaleziono w tych dniach zwłoki noworodka płci męskiej, zakopane w ziemi. Przy oględzinach okazało się, iż noworodek ma klutą ranę na głowie. (k)

— **Jarocin.** (Pożar.) W nocy na 9 bm. wybuchł ogień w zabudowaniach p. Jana Marcisza w Wolskich Oleśdrach. Spłonęła stodoła drewniana i narzędzia rolnicze, razem wartości około 13 tys. zł. Straty są szczególnie dotkliwe, gdyż pogorzelec był ubezpieczony zaledwie na sumę 400 złotych. (k)

— **Leszno.** (Bijatyka.) W ostatni dzień pobytu cyrku braci Staniewskich w Lesznie przyszło wieczorem przed cyrkiem do krwawej awantury. Kilku chłopałów chciało na gapę dostać się do cyrku. Powstała na tem tle ogromna bójka, tak że policja musiała interwenjować. — Jeden z cyrkowców został ciężko ranny w głowę, tak że odstawiono go do szpitala.

— (Koncert kościelny.) Świętą ucztę duchową mieliśmy dn. 6 bm. Zjechał bowiem do nas ze swoim znanym chórem katedralnym ks. W. Gieburowski. Program obejmował dzieła kościelnej muzyki średniowiecznej. Koncert udał się znakomicie.

— (Lekkomyślność.) W ostatnich dwóch dniach zgłoszono aż 16 wypadków zgubienia pieniędzy. Wczoraj pewna kobieta zgubiła nawet 850 zł. Należałoby więc zachować nieco więcej ostrożności i uwagi.

— (O upiększenie miasta.) Magistrat rozpoczął przebudowę placu Kościuski. Ofiarą padło wiele drzew. Obecnie rozpakuje się ziemię, by zmienić wygląd placu. — Co do racjonalności przeciwstojenia tego placu są zdania bardzo podzielone. Trudno zresztą teraz jakkolwiek sąd wydać, gdyż plan przebudowy jest otoczony tajemnicą dla ogółu. (s)

— **Nowy Tomyśl.** (Obchód 3 Maja.) Z orkiestrą „Sokola” ruszył pochód na uroczyste nabożeństwo, odprawione przez ks. Matuszaka, w czasie którego podniesiono kazanie wygłosił ks. prob. Kulizak. Po sumie odbyła się defilada i uroczysta akademja w sali „Kresowianki”.

— (Z Tow. Pań św. Wincentego.) Pod przewodnictwem ks. prob. Kulizaka odbyło się walne roczne zebranie Tow. Pań św. Wincentego a Paulo, na którym po sprawozdaniu sekretarki i skarbniczki udzielono zarządowi pokwitowania. Tow. przepadła w tym roku trudne zadanie, by do I. Komunji św. ubrać 28 dzieci biednych. Około 20 pań bierze udział w pielgrzymce do Częstochowy.

— (P. Cz. Krzyż.) Staraniem miejscowego oddziału Polskiego Czerw. Krzyża założono oddział ratowniczy, do którego

wstąpiło 22 członków. Kurs trwać będzie do 5 miesięcy i odbywać się będzie pod kierownictwem instruktora P. C. K. p. Fr. Preisiera. (tp)

— **Kępno.** (Parcelacja majątków.) Powiatowy Urząd Ziemski w Ostrowie przystąpi w najbliższym czasie do parcelacji majątku państwowego Łęka opatowska w pow. kępińskim o obszarze ogólnym 598 ha. Poza tem rozparcelowany ma być majątek państwowy Opatów (pow. kępiński), o ogólnym obszarze około 609 ha. Zgłoszenia zainteresowanych przyjmuje Pow. Urząd Ziemski w Ostrowie (Wkp.) do dnia 26 bm.

— (Otwarcie lazienki.) Miejską lazienkę rzeźną otwarto z dniem 12 bm.

— (Kradzież roweru.) Gosp. Janowi Salamoniowi z Żorawicza skradziono w Kępnie, przy Alejach Marcinkowskiego, pozostawiony bez nadzoru rower marki „Tornado”. Rower miał wolny bieg, czarną obręcz i czerwone opony. (ek)

Z POMORZA

— **Grudziądz.** (Samobójstwo.) Onegdaj postanowiła pozabawić się życia bezrobotna Anastazja D., lat 22, zamieszkała w koszarach Czarneckiego. Wyjechała ona do Jabłonowa za pracą, lecz nie znalazła jej. Zrozpaczona wypita znaczną dawkę izolu; w ciężkim stanie przewieziono ją do lecznicy miejskiej w Grudziądzu, gdzie walczy z śmiercią. (x)

— **Tuchola.** (Samobójstwo dziewczyny.) Córka wóźnego szkoły powszechnej w Tucholi, 25-letnia B., zamknęła się w gabinecie fizykalnym szkoły, gdzie odkryła kurki gazowe i zaczęła się na śmierć. Jak się okazuje, nieszczęśliwą dziewczynę popchnęły do samobójstwa skutki uwiędzenia. (x)

— **Świecie.** (Rozwiązana tajemnica.) Donosiliśmy w tych dniach, że w Świecie zaginął w sposób dość tajemniczy 15-letni Stanisław Knobloch, który umieszczony był w katolickim konwikcie celem przygotowania do V klasy gimnazjum i przyjęcia pierwszjej komunji św. Zrozpaczony ojciec powiadomił o zniknięciu ukochanego syna policję miejscową, wskazując na to, że chłopiec został zabrany do hotelu „Dwór Magdaleny” i samochodem uprowadzony przez wysłanników żony, śpiewaczki Janiny Łatockiej-Znajdowskiej, z którą nie żyje w wspólności małżeńskiej. Sprawa w tych dniach została wyjaśniona przez „zaginionego” chłopca; donosi on z Gdańska policji świeckiej, iż znajduje się pod opieką swej matki i zapewnia straskanego ojca, że matka zdecydowała wychować go w duchu katolickim. Ojciec zamierza wnieść skargę sądową o wydanie syna. (x)

„Księżna Cyrkówka” w Teatrze Wielkim

Najlepsze dzieło wybornego mistrza operetki Kalmana ujrzy światło kinokietów w Teatrze Wielkim już w sobotę, 16 maja.

„Cyrkówka” obok niezwykle pięknej inweniencji melodyjnej, pełnej lirycznego uroku, odznacza się wysoce charakterystyczną harmonizacją. To też dzieło Kalmana zyskało w wielkich stolicach świata setki przedstawień.

Akcja tej operetki odznacza się sympatyczną równowagą elementów humorystycznych i sentymentalnych. Berło humoru oczywiście dzierżyć będzie niezrównany Bratkiewicz.

W Teatrze Wielkim „Cyrkówka” ukaże się w najlepszej obsadzie z Janiną Tylewską w roli tytułowej, w reżyserji Sendeckiego i nadzwyczajnych

Przez szybkie

Salon i salonik

Spiritus fiat ubi vult — powiada przysłowie łacińskie. Nie wiedzieli zapewne Rzymianie, że mądrość, zawarta przez nich w tych słowach, znajdzie poparcie w postępie technicznym XX wieku. Spirytus i eter — to przeciwieństw substancje tak pokrewne, a cóż jeśli nie ruchliwe i wszędzie obecne fale eteru są wyrazem największych zdolności ludzkiej kultury. Spirytus eterumque! (Może niezbyt gramatycznie, ale dźwięcznie).

Pisze do mnie pewna pani w te mniej więcej słowa: „Po pracy z rozkoszą, zagłębiając się w fotelu, słuchamy tonów dalekiej muzyki, wesołych piosenek, wykładu, pełnych humoru dowcipów. Radio to salon towarzyski, w którym spotykamy się wszyscy. Im wyższy poziom kultury, tem subtelniejszy ton w tym salonie. Unika się wszelkich tematów, które mogłyby być nieprzyjemne dla kogośkolwiek z obecnych. Dlatego odzywają się coraz częściej protesty przeciwko wprowadzaniu do tego salonu kabaretowych piosenek, bardzo swobodnych, a często nawet sprośnych. Wielu ludziom nie sprawiają one przyjemności, albo wręcz budzą w nich wstręt. Potrzeba śmiechu może być zaspokojona przez prawdziwy humor, a nie przez jego surogat, pornografja

oryginalnych dekoracjach i kosztjumach projektu Dołżyckiego. Szerokie pole do popisu znajdzie cały zespół baletowy w układzie Ciesielskiego. Kierownictwo muzyczne Zygmunta Latozewskiego.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: Marja Jaworska, Rawicz z prośbą o zdrowie 5 zł; Koło Młodzieży Mocarstwowej, Przeclaw p. Pamiątkowo 15 zł; — N. N. z podziękowaniem Matce Najśw. Nieust. Pomocy i Sercu Jezus. za opatrność Bożą 5 zł; — W. S. z prośbą o zdrowie 10 zł; — N. N. 1 zł; — M. C. z pokorną prośbą o pomoc w sprawie mieszkaniowej 3 zł; — razem z poprzednio pokwitowanem 324,50 zł.

Na rodzinę pp. Walentym Grablanowskim, który zginął tragicznie podczas oberwania chmury, 5 maja: J. C. 2 zł; — K. Donat (Dąbrowskiego 9) 10 zł; — Rodzina A. 10 zł; — Dyr. Waszyński 10 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 68 zł.

Na Tow. „Caritas”: W. S. 10 zł; — Marja Giersbergowa zamiast kwiatów na trumnę św. Matki 10 zł; — razem z poprzednio pokwitowanem 511 zł.

JUTRO W CZWARTEK KONCERT SYMFONICZNY

Przypominamy, że jutro, w czwartek, w południe o godz. 12-tej, w auli uniwersyteckiej odbędzie się V-ty koncert symfoniczny

FILHARMONJI POZNAŃSKIEJ. Koncertem dyryguje kapelmistrz opery poznańskiej Bolesław TYLLIA. W programie utwory Debussyego, Berlioz’a, Smetany. Po raz pierwszy wykonaną zostanie Symfonia nr. 1 poznańskiego kompozytora Stefana Bol. Poradowskiego.

Sprzedż bilietów w składzie cygar A. Szrejbrovskiego, ul. Gwarna 20, w dzień koncertu od godz. 10 przy kasie. zw 29 203

Teatr Wielki

DZIŚ — „Orłów” — występ gość. Meli Grabowskiej.

Czwartek, 14. 5. „Księżniczka czardasza” (wyst. gościnny Meli Grabowskiej).

Piątek, 15. 5. „Iris”.

Sobota, 16. 5. „Księżna Cyrkówka” (premiera), operetka Kalmana.

Niedziela, 17. 5. „Księżna Cyrkówka”.

Poniedziałek, 18. 5. „Iris”.

Teatr Polski

DZIŚ — „Noc sylwestrowa” — premjera. (Występ gość. Ant. Fertnera).

Czwartek, 14. 5. po południu „Wesele Fonia. Ceny niższe. Gościnny występ Antoniego Fertnera.

Czwartek, 14. 5. wieczorem „Noc sylwestrowa”. Występ gościnny Antoniego Fertnera.

Piątek, 15. 5. „Noc sylwestrowa”. Występ gościnny Antoniego Fertnera.

Sobota, 16. 5. „Noc sylwestrowa”. Występ gościnny Antoniego Fertnera.

Niedziela, 17. 5. „Noc sylwestrowa”. Występ gościnny Antoniego Fertnera.

Poniedziałek, 18. 5. „Polka w Ameryce”. — Występ gościnny Antnoiego Fertnera.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Matrykula 33”. Czwartek, 14. 5. „Matrykula 33”.

Piątek, 15. 5. „Sztuba”. Premjera.

Sobota, 16. 5. „Sztuba”.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Bilety wcześniej do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej.

Teatr Rewja — Dobry Wieczór

DZIŚ — „Chodź, to ci pokażę”.

zaprawny, który jest wyrazem bardzo

jalowego i bardzo gburowatego umysłu. Mamy prawo wymagać, aby w audycjach radjowych nie pojawiały się rzeczy dotykające nasze poczucie

moralności.”

W sprawach radjowych orjentują się o tyle, że wiem, iż co innego jest

aparą lampowy, a co innego detektor, pospolicie kryształkiem zwany. Biorąc

więc porównanie owej pani: kto ma duży aparat ma duży salon, kto

kryształek — mały saloniczek. W dużym salonie łatwiej jest utrzymać wyso-

soki poziom i podniosły nastrój. Pstryk — mam Rzym, pstryk — wie-

zę Eiffla. Z kryształkiem jest gorzej! Mały salonik jest bardziej zależny od

programu jednej tylko stacji. Niema czem tu pstrykać i nie można jeździć

daleko po eterycznych falach.

W saloniczku nadaje ton kierownictwo

programowe jednej stacji. Do niego kierują się wszystkie dezyderaty.

Chyba, że... mówił mi jeden złośliwiec, że niektóre stacje nadają specjalnie

marne programy, aby zmusić wszystkich kryształkowiczów do sprawienia

sobie aparatów lampowych. To nawet nie!

Przed państw! Ponieważ jestem tutaj

głośnikiem do rozgłaszania dochodzących

mnie głosów, będzie mi bardzo miło usłyszeć

więcej wypowiedzeń na temat naszych saloniczków. X. A wery.

Stronnictwo Narodowe

Koło Poznań-Naramowice

Zebrań Koła odbędzie się jutro w czwartek, 14-go b. m., o godz. 4-jej popołudniu w lokalu p. Urbańskiego w Naramowicach.

Na porządku obrad sprawy organizacyjne i referat p. posła Kaweckiego o położeniu polityczno-gospodarczym.

Wszystkich członków, przedewszystkiem pp. mężów zaufania, prosi o przybycie

Zarząd

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

W KULTURALNYM POZNANIU

STARE OBRAZY NA STALLACH W KOŚCIELE BOŻEGO CIAŁA

Dział Kultury i Sztuki doniósł już był pokrótce o odczyszczeniu w kościele Bożego Ciała starych obrazów, które znajdują się na stallach w dawnej prezbiterium. Notatkę tę należy uzupełnić paru szczegółami.

Uzupełnia się obecnie z tych obrazów brud, który je pokrywał, a z pod którego widoczne są w pierwotnym stanie malowideł kontury i rysunek postaci. Obrazy na zapleckach dolnej części stali są malowane na drzewie techniką olejną w dwóch tonach sepiowych, na przedniej ścianie klęczników zaś w kilku barwach. Pierwsze przedstawiają w krajobrazach postacie świętych pustelników, do których przyznawał się władający ongiś naszym kościołem Bożego Ciała zakon Karmelitów trzewickich, jako do swych legendarnych członków wybitnych. Nie mam zamiaru, zajmowania się w tej notatce, nie wyczerpującej sprawy, obszerniejszym rozważaniem na temat hagiograficznego stwierdzenia, kogo i co przedstawiają poszczególne postacie i sceny, choćby już dlatego, że nie wszystkie jeszcze obrazy są oczyszczone. Tyle jednakże jest pewnym, że jest to cykl pochwalny na radości, ale i trudy życia pustelniczego, ilustrowanego na zapleckach stali w dwutonowych malowidłach pejzażowych o jednej lub dwu postaciach świętych pustelników, a uzupełnionego na klęcznikach niższej czystości, barwnymi już krajobrazami bez figur.

Cykl ten zaczyna się po stronie epistolary od ołtarza wyobrażeniem tryumfującego Chrystusa na puszcy, za którym dalej przedstawił malarz pewno życie św. pustelników: Antoniego i Pawła, Szymona Słupnika oraz Onufrego. Po stronie ewangelijki wyróżniają się wśród innych obrazy, przedstawiające kuszenie dwóch eremitów

przez szatanów oraz stygmatyzację św. Franciszka. Szczególnie djabły na owych „kuszeniach” świadczą o niezwykłej fantazji malarza, która i poza tym zajmuje widza w dość wysokim stopniu tak w krajobrazach fantastycznych, jak również w ich oświetleniu, czasem przy świetle kaganka.

I ta to właśnie fantazja, która odzywa się także w krajobrazach z dolnego cyklu pejzażowego, narówni z techniką jakby prima vista, która to malowidła mitemi i pociągającymi. Bo zresztą forma szwankuje dość poważnie, podobnie jak i typy, w których brak wyraźniejszych odmian. Twórca tych malowideł nie był widocznie artystą zbyt wysokiej klasy.

Trudno gubić się w domysłach, kto nim był, czy skąd pochodził. W każdym razie pochodzą te obrazy z czasu około drugiej połowy wieku XVIII, o czym świadczy rozświetlenie ich nasadzanymi jaśniejszymi tonami. Gdyby to nie było bliźniętstwem, jeśli chodzi o walory artystyczne, można by tu przywołać na pomoc ducha wielkiego genuczyka Alessandra Magnasca (1667—1749), którego przedziwne chiaro-scuro i fantastyczne koncepcje znalazły w cyklu naszym jakby daleki i nieudolny oddźwięk.

Pomimo niezbyt wysokiej wartości artystycznej, malowidła ze stali kościoła Bożego Ciała nie będą bez znaczenia dla znajomości naszego malarstwa w XVIII w., szczególnie ze względu na ich charakter cykliczny oraz ich odrębność tematyczną. Stanowią one wcale zajmujący przyczynek do kultury artystycznej tego czasu pewną odrębnością koncepcji twórczej nieznanego malarza.

Ks. dr. Szczerbny Dettloff.

POZNAŃ ZACZYNA WSPÓLPRACĘ PRZY SŁOWNIKU GEOGRAFICZNYM

W sobotę dnia 16 maja o 17.30 odbędzie się w salce Instytutu Geograficznego Uniwersytetu Poznańskiego pierwsze posiedzenie organizacyjne Komisji Regionalnej, która zajmie się współpracą z warszawskim komitetem redakcyjnym Słownika Geograficznego. Posiedzenie to zwołuje delegat Komitetu redakcyjnego na Poznań, prof. U. P. dr. Stanisław Pawłowski.

Jak już donosiliśmy, Polskie Towarzystwo Krajoznawcze przystąpiło do opracowania nowego „Słownika Geograficznego” ziem polskich, przystosowanego do rozwoju badań naukowych i potrzeb życia bieżącego. Wydanie takiego słownika uchwalili ogólnopolski Kongres Krajoznawczy, odbyty w lipcu 1929 roku w Poznaniu. Obecnie uchwała ta weszła w stadium realizacji. Zorganizowała się i rozpoczęła już prace Rada Redakcyjna „Słownika”. W skład jej weszli przedstawiciele instytucji naukowych, Polskiej Akademii Umiejętności, Towarzystw Naukowych i specjalnych oraz uczelni akademickich. Rada uchwała ogólnie zasady opracowania „Słownika”, wyłoniła ściślejszy komitet redakcyjny i powołała naczelnego redaktora. Przewodniczącym komitetu redakcyjnego jest prof. dr. Eugenjusz Romer, wiceprzewodniczącym — prof. dr. B. Hryniewicz, jako członkowie do komitetu weszli: prof. dr. C. Ehrenkretzowa, S. Małkowski, prof. dr. F. Bujak, prof. dr. K. Nitsch, prof. dr. S. Pawłowski, prof. dr. W. Podlacha, prof. dr. W. Semkowicz, prof. dr. J. Smoleński i delegaci Polskiego Tow. Krajoznawczego: dr. R. Danysz-Fleszarowa i M. Siwak. Redaktorem został prof. Uniw. Warszawskiego dr. S. Arnold.

Nowy „Słownik Geograficzny” obejmie zarówno ziemie dzisiejszej Polski, jak i terytoria historycznie z nią związane oraz kraje ościenne, gdzie przebywa ludność polska. Wydawnictwo to będzie miało wielkie znaczenie dla całości naszego życia kulturalnego. Uczniowie zarejestrują i zestawiają najdrobniejsze nawet informacje, o stosunkach geograficznych, kulturalnych, społecznych, artystycznych, historycznych itd. w poszczególnych osadach i terytoriach. Praca nad „Słownikiem” oparta być musi na najszerszych, ściśle naukowo zebranych i sprawdzonych materiałach źródłowych. Tych materiałów nie może zebrać garść ludzi, skupiających się w centralnych organach redakcyjnych. Trzeba do- trzeć do najdalszych zakątków Bzeczy-

pospolitej, trzeba zbadać naocznie, bezpośrednio stosunki w poszczególnych miejscowościach i na oddzielnych terenach. Do współpracy będą potrzebni wszyscy, którzy ze względu na swe prace teoretyczne, jak i działalność praktyczną interesują się nalezyciem opracowaniem „Słownika”. Mogą oni być pomocni w tworzeniu dzieła, mającego stać się skarbnicą wszelkich wiadomości o Polsce.

Najbliższy program prac nad „Słownikiem” wymaga aby zebrać wszystkie nazwy geograficzne mające być uwzględnione w „Słowniku”, i zestawić je w wykaz alfabetyczny. Bliższe informacje o poszczególnych miejscowościach zbierać się będzie przede wszystkim o nazwach, które wejdą do tomu I tj. co do pierwszych liter alfabetu. „Słownik” wychodzić będzie zeszytami, wydawanymi co miesiąc. Całość rozciągnie się na 12—15 lat, co rok jeden tom. Pierwszy zeszyt wyjdzie w trzy lata od rozpoczęcia prac, a więc w początku 1934 roku.

Aby sieć pracy objęła cały kraj w większych miastach utworzone będą Komisje Regionalne. Komisje te skupiać będą współpracowników dla badań terenowych w całym okręgu. Komisja Regionalna powstanie też, oczywiście w Poznaniu, Delegatem Komisji Redakcyjnej w poznańskim komitecie jest prof. U. P. dr. Stanisław Pawłowski. O jej pierwszym dniu obrad podaliśmy wiadomość na wstępie.

Pisma nadesłane

„Lwowski Wiadomości Muzyczne i Literackie”. Nr. 5. Treść: Dr. S. Łobaczewski: „Jeszcze o postęp w pedagogice muzycznej”. — F. Ungerfeldówna: „Postęp w pedagogice muzycznej a praktyka”. — S. Grabiński: „Książę fantastów”. — J. Słotwiński: „Album Adama Müncheimera”. — Kronika literacka. — Plastyka. — Koncerty. — Z wydawnictw muzycznych. — Ze sceny.

„Przyjaciel Szkoły” Nr. 9. Treść: Dr. J. Mirski: „Zagadnienie karności w wychowaniu”. — R. Heising: „Nowa metoda w nauce śpiewu”. — A. Passendorfer: „Pozwólcie Panowie, młodzieży szkolnej tak mówić i pisać, jak piszą najwybitniejsi współcześni mistrze słowa”. — A. Warczak: „Metoda synekretyczno-analityczna nauki czytania i pisanie”. — J. Dżugaj: „O ćwiczeniach w mówieniu”. — J. Har: „Czytanie kursoryczne. Konkurs czytania”. — L. Koza: „Lekcja czytania i pisanie w I oddziale”. — Nowe książki. — K. „Na Tydzień Dziecka”. — Przegląd czasopism. — Nowości wydawnicze.

ŻYCIE KULTURALNE

JUTRO KONCERT FILHARMONJI

W Auli Uniwersyteckiej usłyszymy jutro po raz ostatni w tym sezonie muzykę symfoniczną na koncercie Filharmonji Poznańskiej pod dyrekcją p. Tylji.

Obok arcydzieła Smetany „Wáltawa” i obok „Króla Leara” Berliozu znajduje się na programie „prapremjera” symfonji polskiej i to symfonji poznańskiej. Orkiestra wykona mianowicie po raz pierwszy wogóle symfonię p. Poradowskiego.

Młody jej twórca wykłada obecnie w naszym konserwatorium teorię muzyki i jest tegoż konserwatorium wychowankiem z czasów dyrekcji d-ra Henryka Opieńskiego, u którego studiował kompozycję. Napisał już dwie symfonie i kilka dzieł kameralnych, któremu to rodzajowi twórczości ze szczególnym umiłowaniem się poświęca. Muzykalny Poznań da sobie niezawodnie rendez-vous w Auli na jutrzejsze popołudnie, aby zapoznać się z nowym dziełem symfonicznym, które zrodziło się na naszym gruncie.

ODCZYT O PISCATORZE.

Oddział poznański Tow. literackiego im. A. Mickiewicza urządza w najbliższy piątek, 15 maja, o godz. 20 w sali 18 Coll. minus zebrania dyskusyjne, na którym Dr. J. Berger, wykładający literaturę niemiecką na naszym uniwersytecie, wygłosi odczyt p. t. „Teatr Piscatora”. Innowacje Piscatora w zakresie techniki teatralnej należą do najbliższych w ostatnich czasach i dlatego zasługują w pełni na bliższe poznanie. Wstęp wolny, goście mile widziani.

„Wiosna narodów” w Pradze czeskiej.

Piszą na m. Pragi: Dzienniki donoszą, że sztuka Nowaczyńskiego „Wiosna narodów” osnuta na tle rewolucji krakowskiej 1848 r. będzie wystawiona w Narodnym Divadle. Zakwalifikowano ją już do grania, a reżyserją objął p. Dostal. (pt)

NAUKA

Echa Zjazdu im. Kochanowskiego. Zapowiedzią ukazania się w niedługim już czasie obszernego „Pamiętnika Zjazdu naukowego im. Kochanowskiego” są pojawiające się wciąż odblaski poszczególnych referatów. Niedawno wyszedł odczyt prof. J. Chrzanowskiego wygłoszony w dniu otwarcia Zjazdu pt. „Na szczytach kultury staropolskiej”. Prelegent zebrał tu zasadnicze rysy indywidualności Kochanowskiego, określił jego stosunek do sztuki, do piękna natury, do przyjaciół, jego poczucie własnej odrębności i niezależności duchowej, jego poczucie etyczne. (P.)

Krakowskie Tow. Historyczne odbyło posiedzenie z odczytem prof. dr. W. Sobieskiego n. t. „Na mostach Warszawy”.

Z Polskiej Akademii Umiejętności. Na posiedzeniu wydziału filozoficznego wygłosił czł. Witold Klinger, profesor Uniwersytetu Poznańskiego referat pt. „Kiedy żył Teognis?”

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Wystawa ze zbiorów Jasieńskiego. Piszą nam z Krakowa: Muzeum Narodowe, które mieści między innymi skarbnicę wspaniałe zbiory śp. Feliksa Jasieńskiego, urzędującego od czasu do czasu ich częściowy przegląd publiczny, bo na rozmięczenie wszystkich nie ma niestety miejsca. Wystawy te odbywają się w domu stanowiącym fundację śp. Szolajskich dla Muzeum Narodowego, przy ul. Szczepańskiej nr. 11. Tym razem wystawa jest poświęcona specjalnie krajoznawcy i kwiatom. Między świetnymi obrazami, które kolekcja Jasieńskiego posiada, można oglądać słynną „Orkę na Ukrainie” Wyczółkowskiego, jedno z czołowych dzieł polskiego impresjonizmu, dalej „Świt” Chelmońskiego, „Nokturn” Pankiewicza itd. Reprezentowany są na wystawie: Chelmoński, Fałat, Masłowski, Rąpaki, Podkowski, Stanisławski, Wyczółkowski, Pankiewicz, Ruszczyk, Weiss, Grott. Wystawy takie są pouczające dla każdego, kto chce zapoznać się z rozwojem sztuki polskiej w okresie jej wspaniałego rozkwitu pod koniec ubiegłego i na początku tego stulecia. (pk)

OCHRONA PRZYRODY

Gdzie ustawa o ochronie przyrody? Piszą nam ze Lwowa: Daremnie upomina się od lat nasza kultura o taką ustawę. Nie można się doprosić, a tymczasem zabytki przyrody niszczą coraz groźniej. Dr. Piotr Kontny przypomina o tem słuszenie w „Kurjerze Lwowskim”, zaznaczając, że trzeba we wschodniej Małopolsce ratować to, co jeszcze pozostało, więc ostatnie plesze stepów podolskich i na wale Gologór. Pamiętajkowe drzewa jary, kenjony rzek podolskich, mieszczące rzadkie rośliny i zwierzęta, dalej wychodnie formacji geologicznych, kolonie czapl, bociana czarnego, gnieździska orla, dziewicze lasy Karpat wschodnich, gdzie spotyka się jeszcze limbę, lany kosówki itd. Lwowski komitet państwowej rady ochrony przyrody urządził na obecnej wystawie turystycznej województwa lwowskiego osobny dział zabytków przyrody. Oby stał się on skutecznym memento. (tl)

Z NASZYCH REGJONÓW

ŚLĄSKA KSIĄŻKA I AKTA

Katowice, 11 maja.

Na obszarze Górnego Śląska istniały oddawna większe księgozbiory w Cieszynie, Pszczynie i Bielsku. Były one jednak obce polskości i posiadały więcej charakter muzealny. Za inicjatywą marszałka Sejmu śl. Wolnego i dyr. biura sejmowego p. Piotra Pampucha założono w Katowicach bibliotekę Sejmu Śląskiego. Początkowo był plan stworzenia podręcznej biblioteki dla posłów. Z czasem jednak ramy rozszerzyły się, a stało się to przez włączenie biblioteki księgozbioru K. Prusa.

Wydatki biblioteki w latach budżetowych 1924—1930 wynosiły 391.845.96 zł. Na samo powiększenie zbioru wydano 320.000 zł. Obecnie biblioteka liczy 22.000 tomów z najrozmaitszych dziedzin. Bardzo bogaty, najbogatszym w Polsce, jest zbiór „Silesiaca”, liczący zgórą 2.000 tomów. Biblioteka ta nie miała dotychczas fachowego dyrektora. Ostatnio Sejm śląski zamianował kierownikiem prof. dr. Kazimierza Hartleba ze Lwowa, który zabrał się do uporządkowania całego zbioru i dalszego jego powiększenia. Ruch w bibliotece za I kw. 1931 r. był pokaźny i wypożyczono dzieł 4984, korzystały z biblioteki 884 osoby. Biblioteka ta nie ma dotychczas egzemplarza obowiązkowego ani ze Śląska, ani z reszty Polski.

Archiwum państwowego, Górny Śląsk do tej pory nie posiada, jakkolwiek istnieją tu akty z najdawniejszych czasów piastowskich. Są one porzucane po wszystkich ośrodkach: po wsiach i miastach, a nie zawsze są odpowiednio przechowane. Wspomnieć tu należy, że z ziemi śląskiej pochodzi słynna księga Henrykowska (dokładny opis klasztorów, ich uposażenia itd.) Zachodzi więc konieczność założenia takiego zbioru archiwalnego, aby skoncentrować w nim wszystkie dokumenty, dotyczące czasów piastowskich. Zaznaczyć należy, że z tytułu wymiany aktów między Polską a Czechosłowacją przynależy do Śląska polskiego cały szereg aktów, które jeszcze częściowo znajdują się w Opawie, a zawierają ciekawy materiał polityczny i ekonomiczny od w. XVI do XIX.

Do takiego archiwum powinno również wejść i archiwum Komory Cieszyńskiej, złożone narazie na zamku cieszyńskim. Materiały te rewindykował Dr. Eug. Barwiński, dyr. archiwum państwowego we Lwowie, a równocześnie generalny komisarz do odbioru aktów między Polską a Czechosłowacją. Już ten sam rewindykowany materiał może stanowić podstawę do stworzenia archiwum na Ziemi śląskiej. Gdyby ten materiał rozbito i przekazano pojedynczo do poszczególnych urzędów czy instytucji — szkoda dla badań naukowych byłaby niepowetowana. Należy więc jak najprędzej scentralizować wszystkie nagromadzone już materiały, a potem należy przystąpić do ściągania rozmaitych innych, rozproszonych aktów, które staną się kiedyś źródłem dla wiedzy historycznej o tej ziemi. B. E.

Kurs nauczycielski z zakresu pradziejów Śląska. W katowickim Instytucie Pedagogicznym odbył się w dniach od 9—11. z. m. kurs mający na celu zaznajomienie uczestników z najbardziej podstawowymi faktami z zakresu pradziejów Śląska po uczeniu ich o znaczeniu i konieczności ochrony zabytków przedhistorycznych i pozyskanie z ich grona współpracowników dla Muzeum Śląskiego. Kurs składał się z ośmiu wykładów, wygłoszonych przez pp. prof. Kostrzewskiego, kierownika kursu, doc. Józefa Zurawskiego, d-ra Tadeusza Reymana i d-ra Gabriela Leńczyka, ćwiczeń praktycznych na okazach muzealnych i wycieczki archeologicznej do Piotrowic, w pow. pszczyńskim, urządzonej celem zaznajomienia uczestników z sposobem badania śladów dawnego osadnictwa w terenie. W kursie wzięło udział około 80 uczestników obojga płci, którzy z dużym zainteresowaniem śledzili tok wykładów i ćwiczeń. Inicjatywę do urządzenia kursu dało Polskie Towarzystwo Prehistoryczne w Poznaniu, do urzędywania się jego przyrzuciła się zyczliwie pomoc Wydziału Oświecenia Publicznego Województwa Śląskiego, w szczególności zaś konserwatora okręgowego, d-ra Tadeusza Dobrowolskiego, dyrektora Muzeum Śląskiego w Katowicach.

Książki nadesłane

Wiktor Hahn: „Karol Estreicher jako tłumacz utworów dramatycznych”. Lwów 1931. Z Drukarni Zakładu Narodowego imienia Ossolińskich.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Dokoła hal targowych

Wznowienie pracy Korporacji Kupców Chrześcijańskich

Po dłuższej przerwie odbyło się wczoraj wieczorem w Domu Kupiectwa Polskiego pierwsze w bieżącym roku zebranie Korporacji Kupców Chrześcijańskich, poświęcone doniosłej a zarazem aktualnej sprawie stworzenia centralnych hal targowych w Poznaniu na wzór zagranicznych ośrodków wielkomiej- skich. Zebranie przy nader licznych udziałach członków zgaił starszy p. Kazimierz Otmianowski, poświęcając serdeczne słowa wspomnienia zasłużo- nemu dokoła Korporacji s. p. Edwardowi Mazurkiewiczowi, którego pamięć ucz- czono przez powstanie. Następnie przed- stawił cel zebrania i udzielił głosu do krótkich referatów pp. dyr. Sikorskie- mu, dr. Konopińskiemu, prof. Roppowi i dr. Waschce, którzy obrazowali po- trzebę istnienia centralnych hal targo- wych w Poznaniu jako ośrodka dzielni- cy o wysokim poziomie rolnictwa, prze- stawiającego się coraz bardziej na pro- dukcję warzyw i artykułów hodowl- nych, podkreślili dotychczasowe niedo- magania handlu z tego zakresu oraz do- datnie i ujemne następstwa powołania do życia wspomnianych hal.

Jak wiadomo, hale te mieścić się bę- dą w ogromnym budynku wzdłuż ulicy Marsz. Focha (hala ciężkiego przemy- słu z okresu P. W. K.), przyczem koszt adaptacji tego budynku na wspomnia- ne cele nie przekroczy prawdopodobnie 100 tys. zł, gdyż był on zgóry budowany w ten sposób, by można go było obrócić na hale targowe.

W dyskusji mówcy, godząc się za- sadniczo na powstanie hal, podnosili słusne niewątpliwie obawy, by zniesie- nie targowisk na pl. Sapieżyńskim i Sta- rym Rynku nie wpłynęło ujemnie na ruch handlowy w okolicy tych targo- wisk. Obawy te starał się rozproszyć obecny na zebraniu p. prezydent Ratajski, który zapoznał zebranych z projek- tami rozbudowy arterii komunikacyj- nych, co, zdaniem jego w pełni zabez- pieczy części miasta przyległej do Sta-rego Rynku dotychczasowy ruch han- dlowy.

Sprawę hal targowych omawialiśmy w naszym piśmie kilkakrotnie i w przy- szłości jeszcze do niej wrócimy.

Na następnym zebraniu omówione będą ściśle wiążące się z halami targo- wemi projekty urbanistyczne magistra- tu. Pogadanka ta, na co już dziś zwrac- amy uwagę, odbędzie się w przyszły wtorek 19 b. m. o godzinie 20,15 punk- tualnie w lokalach Korporacji Kupców Chrześcijańskich w Domu Kupiectwa Polskiego przy ul. Zwierzynieckiej 12.

O zmianę przepisów o bocznicach kolejowych

Rok temu zwróciły się organizacje gospodarze do ministerstwa komunika- cji z wnioskiem o przeprowadzenie zmian w obowiązujących przepisach na zasadzie normalnej umowy boczni- cowej, ogólnych warunków utrzymania i eksploatacji prywatnych bocznik- kolejowych i warunków przewozu przesyłek drobnych po prywatnych bocznicach kolejowych, ponieważ przepis te przepojone ideologią fi- skalno - kolejową, nie liczą się dostatec- nie z wymaganiami równorzęd- nych partnerów umowy bocznicowej i okazały się zbyt niekorzystnymi dla właścicieli prywatnych bocznik kole- jowych.

Państwowa Rada Kolejowa wzglę- dnie jej stały komitet eksploatacyjny, uznając potrzebę zreformowania ist- niejących przepisów w duchu komer- cjalnym, przekazała otrzymany ma- teriał specjalnej komisji do przedsta- wienia propozycji. Komisja ta opra- cowała ostatnio szczegółowy projekt zmian wymienionych przepisów, prze- widujący pomiędzy innymi obniżenie głównych opłat o 20 proc. i w pewnej mierze również dodatkowych opłat, a w niektórych wypadkach nawet zwał- nianie. Również proponuje komisja złagodzenie przepisów o obowiązkach właścicieli prywatnych bocznik jak niemniej korzystniejsze ustalenie ich uprawnień, tudzież lepsze sprecyzo- wanie odpowiedzialności dyrekcji kole- jowych. Propozycje te staną się przed- miotem obrad komitetu eksploatacyj- nego P. R. K. już w dniach następ- nych.

Rola Polski

w międzynarodowym handlu Sowiecie

Rozważania na temat „piatiletki” odsuwają na plan dalszy zaznajamia- nie się z szeregiem bardzo istotnych informacji, dotyczących wzrostu pro- dukcji rosyjskiej, dokonywanych in- westycji i związanych z tem możliwo- ści importowych, wreszcie polityki handlowej Sowiecie. Sądźmy więc, że baczniejszą uwagę należy zwrócić na te fakty, które były gruntownie oświe- tione w referacie dr. Grinberga na po- siedzeniu rady nadzorczej Tow. „Pol- ros”.

Należy przyjąć za stwierdzony fakt, że w Rosji budują się olbrzymie przed- siębiorstwa. Budują się kolosalne ob- jekty: w Niżnim Nowgorodzie fabryka automobilowa ma być ukończona w 1932 roku; uruchamia się gigantyczny „Traktorostroj” w Stalin gradzie (Cary- cyn); budują się ogromne piece w Ma- gnitogorsku, w basenie kuźnickim na Syberji — co do rozmiarów drugie na świecie po Ameryce; w Rostowie u- ruchomiona została wielka fabryka maszyn rolniczych — Selmaszstroj. To są wszystkie rzeczy wielkie i o ile się udadzą, będą miały ogromne znacze- nie nie tylko dla Rosji, ale odbiją się na gospodarce światowej.

To samo w dziedzinie hut cynko- wych, aczkolwiek cynku produkuje się stosunkowo mało, bo w r. 1930 wypro- dukowano maximum do 10 000 tonn, i prawie 90 proc. importuje się z zagra- nicy, to jednak w budowie są 3 kom- binaty cynku Konstantinowski, Rid- derowski. Razem po ukończeniu, ma- ją one wyrzucać 50—70 000 tonn, czyli prawie tyle, ile dziś Sowiety sprawa- dziły z zagranicy. Ale to nie będzie znaczyło, że przestaną cynk importo- wać. Zapotrzebowanie jest tak wielkie, że na 1931 rok, jeżeliby chciało się za- dośćuczynić potrzebom w cynku, trzeba byłoby dostarczyć 150 000 tonn. Głód cynkowy da się odczuć na cały szereg lat.

Tak idzie „piatiletka” ilościowo na- przód. Jednak pięta achillesowa Sowie- tów jest dziś jakoś. Jeżeli chodzi o wykonanie planu, ilościowo wykonuje się w 90 proc., trzeba jednak, co do praktycznego efektu zredukować ten wynik o 30 proc. braku.

Realizacja planów wymaga poważ- nych wkładów. Jest to przyczyną nie- zmiernych trudności finansowych. Jedynym źródłem pokrycia zobowią- zań zagranicznych jest wywóz. Stąd ilość obrotów jest uzależniona od pokrycia z wywozu i uzyskiwanie li- cencji jest rzeczą trudną. Rzecz pro- sta, że w ten sposób realizacja „piat- iletki” jest uzależniona od możliwości wywozowych, a co zatem idzie importu inwestycji. Dla tych krajów, które

prowadzą handel z Sowiekami jest to ważne o tyle, że daje gwarancję pew- ności zobowiązań. Bankructwo i po- derwanie zaufania byłoby jednocześnie bankructwem „piatiletki”!

Tak więc orientacje w możliwo- ściach nabywania przez Sowiety stwa- rzają cyfry wywozu. Wywieziono z Ro- sji:

Ogółem wyrobów przemysłowych w 1928/29 r. — 531 milj. rb., a w 1929/30 r. 608 milj. rb. Cały eksport sowiecki w 1928/29 r. wynosił 12 617 000 tonn o wartości 877.576.000 rubli, a w 1929/30 r. eksport przemysłowy jeszcze w znacznym stopniu przeważa, bo stano- wi przeszło 60 proc. ogólnego eksportu sowieckiego.

Jednocześnie ogólny import do So- wietów towarów zagranicznych wyno- sił w 1928/29 r. — 836 milj. rb., w 1930 r. — 1.068.742.000 rubli. Te cyfry nie powinny nas jednak wprowadzać w błąd, są one bowiem oparte na statys- tyce celnej. Właściwy stan bilansu płatniczego jest inny, ponieważ import kupowany jest na dłuższy kredyt, eks- port zaś często sprzedawany za go- tówkę.

W imporcie na pierwszym miejscu stoja w 1928/29 r. Niemcy z pozycją 188.645.000 rb. Na drugim — Stany Zjednoczone P. A. — 153 milj. rb. Cie- kawie, że trzecie miejsce zajmuje Per- sja, czwarte — Anglja, piąte — Fran- cja, szóste — Argentyna, siódme — Egipt, później Indie itd. Polska stoją na czternastym miejscu, na tem samym miejscu, które zajmujemy w eksporcie z Sowiecie.

Rok 1929/30 przynosi charaktery- styczne zmiany: na pierwsze miejsce wysuwają się Stany Zjednoczone P. A. z pozycją 288.360.000 rubli. Niemcy znajdują się na drugim miejscu z po- zycją 234 milj. rb., na trzecim miej- scu — Anglja — 79 milj. rb., na czwar- tem — Persja, na piątym — Polska z pozycją 34.607.000 rubli, na szóstym — Francja — 32 milj. rb. W Polsce de- cydującą rolę odegrały obrotunki na żelazo.

Aktywne saldo mają Sowiety w sto- sunku do Stanów Zjednoczonych, Ang- liji, Włoch, Lotwy, Francji, Estonji. Pasywne saldo zaś w stosunku do Niemiec, Norwegji, Polski, Czechosłowacji i Szwecji.

Jeżeli chodzi o Polskę — import z Polski do Sowiecie w 1928/29 r. skła- dał się z następujących pozycji. Wa- żną będzie nie tylko wartość walutowa, ale i pojemność w tonnach; to ma dla nas decydujące znaczenie ze względu na pozycje dochodowe, jakie otrzymu- jemy z przewozu tych towarów do gra- niczyc sowieckiej):

W 1928/29 r. — 105 074
W 1929/30 r. — 370 798

tonn na sumę 16.473.000 rb.
tonn na sumę 34.807.000 rb.

Ilość zatem tonn przeszło potrójna, a walutowa prawie że tylko podwojona.

Cukier	w r. 28/29	960 tys. rb. w 29/30 r.	2.178 tys. rb.
Nasiona	" " "	" " "	427 " "
Węgiel	" " "	128 " " "	295 " "
Chemikalja	" " "	281 " " "	267 " "
Nawozy sztuczne (superfosfaty)	" " "	64 " " "	749 " "
Żelazo	" " "	71 " " "	20.918 "
Ołów	" " "	84 " " "	687 " "
Cynk	" " "	5.643 " " "	5.689 " "
Wyroby z żelaza i stali	" " "	386 " " "	1.581 " "
Maszyny rolnicze	" " "	487 " " "	162 " "
Część maszyn	" " "	36 " " "	398 " "
Przędza wełniana	" " "	594 " " "	652 " "
Przędza jedwabna	" " "	298 " " "	91 " "
Manufaktura bawełn.	" " "	1.122 " " "	21 " "
Manufaktura wełniana	" " "	1.624 " " "	391 " "

W strukturze tego wywozu dr. Grinberg przewiduje zmiany, związane z polityką Sowiecie, uwzględniającą do niedawna przedewszystkiem potrze- by ciężkiego przemysłu.

Obserwując zmiany nomenklatury w poszczególnych latach, widzimy, że jeżeli w 1926 r. notowaliśmy nieznan- ne pozycje żelaza, trochę armatury, rury, pilniki, drut, bobiny, ołówki, ar- tykuły kancelaryjne, papier, galan- terje i te same naogół nomenklatury powtarzały się w latach 1927 i 1928, to począwszy od 1928 r. następuje zwrot, który idzie w kierunku eliminowania fabrykatów, zwłaszcza o charakterze konsumcyjnym i zatrzymanie się tylko przy surowcach, półfabrykach wzglę- dnie maszynach.

W 1928/29 r. mamy jeszcze przedzę, manufakturę, ale już na pierwsze

dzięki nabytemu doświadczeniu. Do- tychczas Sowpoltorg, wyeksportował z Polski towarów:

w 1926 r.	za 1.000.000 rb.
1927	1.680.000 "
27/28	2.686.000 "
28/29	4.596.000 "
29/30	5.544.000 "

Widzimy zatem, że import przez Sowpoltorg, jak dotychczas, wykazuje tendencję rozwojową i że idzie ciągle w tym kierunku naprzód.

Wycieczka przemysłowców polskich do Rosji, z których część już powróci- ła, jest dowodem rosnącego z naszej strony zainteresowania. Zainteresowa- nie to jest słuszone, może nawet nieco spóźnione. Musimy pamiętać o tem, że wszelki program polityczny, czy poli- tyczno-gospodarczy państwa musi mieć perspektywę wieków przed sobą. Pod tym kątem widzenia, pomimo kry- tyki ustroju, musimy zdać sobie spra- wę z kierunków naszej ekspansji go- spodarczej, nie zaś trwać w bierności pomiędzy dwoma blokami germań- skim i rosyjskim.

T. Garczyński

KRONIKA GOSPODARCZA Z KRAJU

(k) Bilans Banku Polskiego za pierwszą dekadę maja br. wykazuje zapas złota 567 milj. 443 tys. zł., t. j. o 67 tys. zł. więcej niż w poprzedniej dekadzie. Pieniądze i nale- żności zagraniczne zaliczone do pokrycia, wzrosły o 999 tys. zł. do sumy 229 milj. 640 tys. zł., niezaliczone do pokrycia zmniej- szyły się o 12 milj. 860 tys. zł. do sumy 103 milj. 181 tys. zł. Portfel wekslowy wyka- zuje zmniejszenie o 12 milj. 95 tys. zł. i wy- nosi 532 milj. 51 tys. zł. Pożyczki zastawo- we spadły o 1 milj. 316 tys. zł. i wynoszą 148 milj. 985 tys. zł. W pasywach pozycja natychmiast płatnych zobowiązań wzrosła o 33 miliony 423 tys. zł. (221 milj. 402 tys. zł.) Obieg biletów bankowych zmniejszył się o 57 milj. 37 tys. zł. (1.201 milj. 901 tys. złotych).

(k) Ogłoszenie ordynacji pocztowej. Dziennik Ustaw R. P. nr. 45 z dnia 12 maja 1931 zawiera rozporządzenie ministra poczty i telegrafów z dnia 21 marca br. w spra- wie ordynacji pocztowej. W uwagach wstępnych rozporządzenia stwierdza się, iż wprowadza się ordynację pocztową, usta- lając warunki przyjmowania, przesyłania i doręczania przesyłek pocztowych przez przedsiębiorstwo państwowe „Polska Pocz- ta”, Telegraf i Telefon”. Postanowienia or- dynacji pocztowej obowiązują w obrocie wewnętrznym i także zagranicznym o ile na podstawie konwencji i umów z poszczę- gólnymi krajami nie wydano odmiennych postanowień. Konwencja wchodzi w życie z dniem pierwszego miesiąca kalendarzo- wego następującego po upływie trzech mie- sięcy od dnia ogłoszenia. Z chwilą wejścia w życie ordynacji pocztowej tracą moc prawną wszystkie poprzednie rozporządze- nia, regulujące zakres spraw działalności poczty. Szczegółowe zapoznanie się z or- dynacją, obejmującą 372 paragrafów, zaleca się zarówno kołom przemysłowym jak i handlowym.

(k) Stan taboru kolejowego. W dniu 1 stycznia r. b. Polskie Koleje Państ- wowe posiadały 5.372 parowozów, 12.042 wa- gonów osobowych i 147.038 wagonów to- warowych. Ciekawe są cyfry porównaw- cze z roku 1921. W dniu 1 stycznia 1921 r. koleje polskie posiadały 3.701 parowozów, 8.309 wagonów osobowych i zaledwie 75.116 wagonów towarowych.

Z ZAGRANICY

(z) Zakupy złota przez Bank Angielski. Zapas złota Banku Angielskiego zmniej- szył się ostatnio znacznie wskutek odpły- wu złota na sumę 4 milj. £. do Argentyny. Sfery bankowe uważają, że zapasy da się znowu uzupełnić przez zakupy złota w Francji, i przywóz złota południowo-afry-kańskiego. O ileby nastąpiła zamierzona obniżka stopy dyskontowej w Now Yorku należy liczyć się z poważnym dopływem złota ze Stanów Zjedn. Obniżka stopy Fe- deral Reserve Banku oraz duży dopływ złota amerykańskiego, skłonią przypu- szczalnie Bank Angielski do redukcji sto- py procentowej z 3 na 2½ proc., czyli zrów- nania jej z życiową stopą rynku prywat- nego.

(z) Emisja banknotów watykańskich. Według czasopisma „Rassegna Numisma- tica” po emisji monet watykańskich na- leży oczekiwać ewentualnej emisji bank- notów. Naturalnie — zdaniem czasopi- sma — sfery rządzące watykańskie będą musiały przystąpić do zorganizowania banku emisyjnego, który będzie poddany kontroli gubernatora Citta del Vaticano, bądź w formie spółki akcyjnej, jak n. p. Banca d'Italia, bądź w innej formie. Cza- sopismo twierdzi, że emisje bilonu mie- dzianego i srebrnego będą miały miejsce dwa razy do roku, stosownie do lat ponty- fikatu, a więc w bieżącym roku wypu- szczone zostaną dwie emisje z 9 i 10 roku pontyfikatu Piusa XI.

We wszelkich tych pracach coraz to czynniejszą rolę odgrywa Sowpoltorg,

Z historii sokolnictwa

Zaden rodzaj łowiectwa nie cieszył się tak bujnym, przez długie wieki niesłabnącym rozkwitem, jak sokolnictwo. Królowie, książęta i magnaci uważali polowanie z sokołami za rozrywkę najszlachetniejszą, najbardziej odpowiadającą godności męskiej.

Literatura wszystkich wieków obfituje w poważne dzieła, traktujące o sokolnictwie, z których niejedno, pisane w czasach średniowiecznych, dzisiaj jeszcze posiada wartość klasyczną.

Obok historycznych dokumentów chińskich, japońskich, perskich i arabskich, w których często spotyka się dokładne opisy dotyczące się sokolnictwa, posiadamy dzieła o tym przedmiocie w wszystkich niemal językach: w greckim „Hierakosophon”, w łacińskim: „De arte venandi cum avibus” (cesarz Fryderyk II z dynastji Hohenstaufów), „de falconibus” (błogosławiony Albertus Magnus, nauczyciel św. Tomasza z Akwinu), w włoskim: „La caccia col Falcone” (Lorenzo da Medici), w niemieckim: „von der Falknerey” (ces. Maksymilian) i inne, między niemi dr. Arth. Berger'a (Berlin 1928), z którego przytaczam szereg szczegółów, w francuskim: „La Fauconnerie” (Paryż 1511) i „Traité de Fauconnerie” (Leiden 1844), w angielskim „Falconry on the falcons lure and cure” (Londyn 1658) i „Hints on the management of hawks” (Londyn 1898), w polskim: „O sokolnictwie i ptakach myśliwskich” (hr. Wodzicki, Warszawa 1858), w holenderskim: „Geschiedkundige Aanteekeningen over het Jagtwezen” (Wulverhorst, Amsterdam 1840).

Najstarsze, autentyczne wiadomości o tym przedmiocie podaje książka japońska, która nosi nagłówek: Wyciąg z starych i nowych pism o łowach z Sokołami. W książce tej opisane są łowy z Sokołami króla Wen-Wang w prowincji Hunan. Król ten panował od r. 689—675 przed Chr. Znajomość i wykonywanie takich łowów sięga więc czasów bardzo starych, może nawet prehistorycznych.

Pierwszym pisarzem zachodnim, wspominającym o sokolnictwie, jest Ktesios, lekarz króla Artazeres'a (około r. 400 przed Chr.). Opowiada on o plemieniu karłów w Azji Środkowej, które uprawiało łowy na lisy i wilki nie z psami, lecz za pomocą ptaków, kań, jastrzębi, sokołów i orłów. Celem przyuczenia tych ptasich łowców do uderzania na zwierzę włocharą, przymocowano kawały świeżego mięsa u karku zajęcy i oddano im wolność, po czym puszczano ptaka myśliwskiego, który rzucał się w pogoń za szarakiem i w ten sposób łatwo się do łowów przyuczał, odbierając w nagrodę za przysługę oddaną patrochy ubitej zwierzę.

Tak więc uprawiano sokolnictwo już około r. 400 przed Chr. w Azji Środkowej. Ponieważ w licznych opisach wypraw wojennych Aleksandra Macedońskiego ani w wielkich indyjskich epejach z 5 i 6 wieku po Chr. niema wzmianki o sokolnictwie, choć mowa w nich o wszystkich innych rodzajach łowów, przeto słuszny jest wniosek, że w owych krajach sokolnictwa wówczas jeszcze nie znano. Również skulptury indyjskie, perskie i egipskie nigdy nie przedstawiają scen z sokolnictwa. Grekom i Rzymianom oraz licznym narodom, z którymi Rzymianie spotykali się w wyprawach swych wojennych, łowy za pomocą ułożonych, czy unoszonych w tym celu ptaków podobnie były nieznanymi; inaczej bowiem byłoby Rzymianie w pogoni za wciąż nowymi rozrywkami zaprowadzili nowy sposób uprawiania łowów, lub wspomnieliby o nim przynajmniej późniejsi pisarze rzymscy w swoich dziełach.

Wobec tego dużo słuszności ma za sobą zdanie, że krajów, gdzie była kolebka sokolnictwa, szukać należy w środkowej i północno-wschodniej Azji, za czem zresztą i inne jeszcze przemawiają względy. Sama bowiem rzeźba terenu, bezkresne stepy nie dające łowcom żadnego zakrycia, wręcz zniewalały plemiona koczownicze do szukania sposobu łowienia zwierzę, któryby odpowiadał ich zwyczajom spędzania całego niemal życia na koniu. Wyzyskiwali więc sprawność niektórych ptaków, które w locie dopędzały i umarzały zdobycz, ulaskawiali je i używali ich potem do celów łowieckich.

Starożytne dokumenty chińskie wspominają, że książęta chińscy już za czasów prastarych dynastji (około r. 2200 przed Chr.) wzajemnie obdarowywali się sokołami, które stanowiły więc już wówczas nader cenne prezenty. Na chorągwi Atyli wyobrażo-

ny był koronowany sokół; wogóle ptaki łowieckie były u narodów mongolskich emblematem wielkości i potęgi. Kirgizi posyłał sokoły Dzingischanowi. Synowie tegoż polowali pewnej zimy w Turkiestanie i wysyłał, jak donosi dziejopisarz Szerefaddin - Ali, co tydzień pięćdziesiąt wielbiadów do Samarkandu, które miały być obławowane samymi upolowanymi łabędziami.

Znany podróżnik Marco Polo (wiek XIII) pisze o sokolnictwie uprawianem w całej Azji, od Morza Czarnego do Chin, i donosi, że mongolskie plemiona koczownicze poza rzemiosłem wojennem, znają tylko łowy i sokolnictwo, i posiadają też najlepsze sokoły i psy myśliwskie. Cesarz chiński, podobnie jak inni potężni władcy Wschodu, wysyłał agentów do różnych krajów celem zakupu nadających się do łowów dużych ptaków drapieżnych. W pobliżu pałacu swego założył ogromny park, w którym utrzymywał stada kóz i jeleni, przeznaczone do dostawy pokarmu dla 200 ptaków myśliwskich w okresie ich pierzenia się. Na wilki polowano z orłami. W marcu każdego roku odbywał cesarz wielkie łowy, otoczony dwoma tysiącami sokolników i tyłuż pomocnikami. Cierpiąc na dnę, nie mógł dosiadać konia, lecz przebywał w wyznaczonym dużym pawilonie, obwieszonym na zewnątrz skórami lwów i niesionym przez 4 słonie. Dzielilo z nim pobyt 12 sokołów ulubionych i tyleż sokolników; reszta służby była na koniach.

Skoro dano znać, że ruszono zwierzę, cesarz rozsuwał kotary i kazał puszczać sokoły. W taki sposób zabawiał się, dopóki orszak cesarski nie przybył na rozległą równinę, na której rozbite były 10.000 namiotów dla myśliwców, pomocników i reszty służby. Sam namiot cesarski, urządzony z niesłychanym zbytkiem, mógł pomieścić 10.000 osób, obok niego ustawione były niemniej wspaniałe namioty żon cesarskich, które towarzyszyły mu w każdej wyprawie łowieckiej z własnymi sokołami.

Wszystkie ptaki myśliwskie nosiły przy nodze srebrną tabliczkę z nazwiskiem właściciela. Gdy nieznaną sokół przyleciał na berto lub pięść sokolnika, oddawał go tenże osobnemu strażnikowi, który stał na wzgórzu, z daleka widziany po zatkniętej chorągwi. Obóz cesarski robił wrażenie bardzo dużego, ludnego miasta, bo ścigały się tu tłumy ludzi, którzy z bliska przypatrzyć się chcieli wspaniałym i barwnym scenom łowów cesarskich.

Niema wiadomości pewnych, kiedy sokolnictwo zaprowadziło się w Indjach, w Persji i Arabji. Podobno kalif Harun al Raszid uprawiał je. Arabowie przejęli ten sposób łowów prawdopodobnie od Mongołów w 7 wieku po Chr. i przeszczepili go z okazji zdobytych wojen do innych krajów.

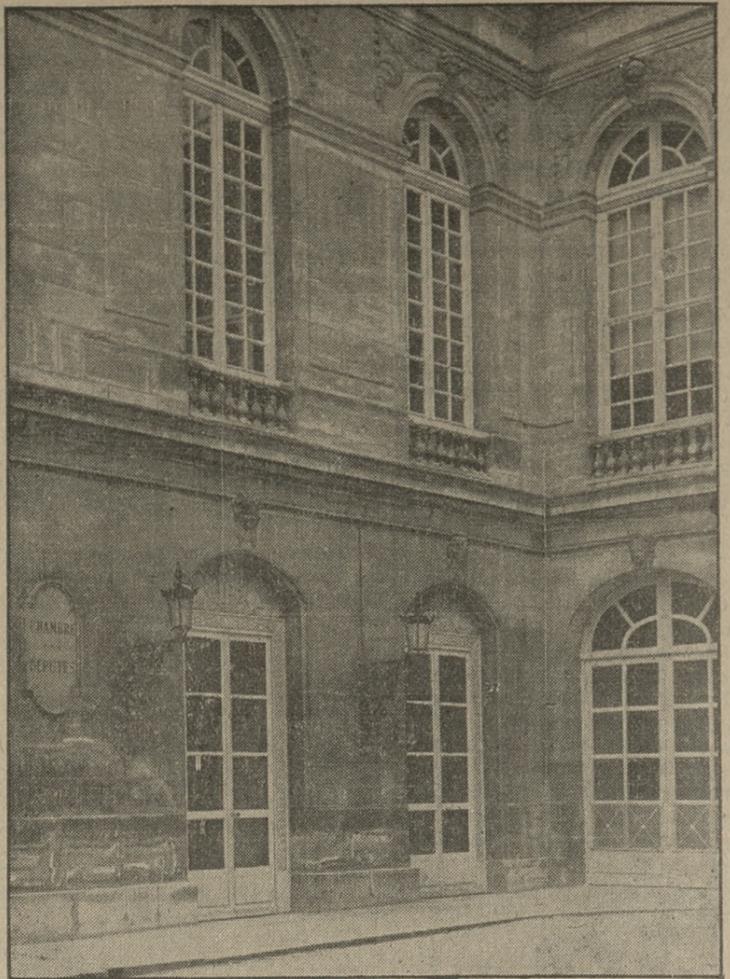
Od Mongołów przeszło sokolnictwo z całą pewnością do Persów, od tych zaś do Turków. Gdy w bitwie pod Nikopolis (1396) dostała się większa część szlachty francuskiej do niewoli, między innymi syn księcia Burgundji, król Karol VII prócz innego okupu kazał zwycięzcom wydać wielką liczbę sokołów, wśród których znajdowało się 12 białych od księcia Burgundji. Zanim jeńcy opuścili obóz sultana, urządził tenże na cześć ich wielkie łowy z sokołami.

(Dokończenie nastąpi).

Nowy środek lokomocji

Towarzystwo kolejowe „London Midland and Scottish Railway” zaprowadziło na swej linii niesamowity samochód „Ro-Railer”, który używany być może na szosie i na szynach kolejowych. Wynalazek dąży do rozwiązania zagadnienia jaknajwiększej taniości transportów. Nowy ten samochód przechodzi z jednego do drugiego systemu jazdy, na jakimkolwiek miejscu trasy, dzięki prostej zmianie, jakiej można dokonać w niespełna 5 minutach. Potrzeba tylko, by na miejscu zamiany poziom szyn kolejowych równy był z poziomem szosy.

Pierwszy wóz typu „Ro-Railer” zbudowano dla pomieszczenia 26 podróżnych, jego mechanizm jednak może być zastosowany do wozów o znacznie większej pojemności i do samochodów ciężarowych aż do 10 tonn włącznie. Inżynier Sherman, który wynalazł nowy ten środek transportowy, miał szczególnie na celu obsługiwanie mniejszych ośrodków i osad, położonych w większej odległości od torów kolejowych. Dzięki nowemu wynalazkowi podróżnych można będzie przewozić bez przesady lub potrzeby zakładania nowych linii kolejowych, budowania dworców i t. d. przy równoczesnym wielkim zaoszczędzeniu czasu.

Fragment z Wersalu. Wejście do historycznej wielkiej sali Kongresowej, w której odbywa się dziś wybór prezydenta Rzeczypospolitej Francuskiej. —

Na szosie samochód „Ro-Railer” nie różni się prawie od zwykłych pojazdów mechanicznych. Jego motor, rozwijający maksymalną siłę 120 koni, zaopatrzony jest w szereg przyrządów dodatkowych, pozwalających na zwiększenie szybkości w razie przebycia dłuższych przestrzeni na torze kolejowym. Koła, podwójne, są założone na zwykłych osiach. Gdy „Ro-Railer” jedzie szosą, „koła kolejowe” mają mniejszą średnicę, nie dotykają ziemi. Gdy natomiast biegnie po szynach, drugie, zaopatrzone w opony, a wystające poza szyny kolejowe podnoszą się i przymocowują specjalnym przyrządem do dolnej części podwozia.

W próbach doświadczeniach, jakie odbyły się w tych dniach — jak donosi londyński „Times” w okolicy Londynu — samochód „Ro-Railer” osiągnął szybkość 80 kilometrów na godzinę. S. F.

Bacon czy Szekspir?

Dnia 23 kwietnia obchodzono w Stradfordzie uroczyste dzień urodzin Szekspira. Istnieje, jak wiadomo, teoria, że Szekspir nie napisał sam swych dramatów, lecz ich autorem był współczesny Szekspirowi filozof i dyplomata Francis Bacon. Teoria ta, przez naukę obalona, ma w Anglii stosunkowo dość dużo zwolenników. Świadczy o tem następujący epizod, który miał miejsce nad grobem Szekspira. W dzień urodzin poety, udekorowano kwiatami jego grób znajdujący się w Stradfordzie. W godzinie obiadowej, kiedy wszyscy goście opuścili kościół, zjawiał się tam pewien nieznaną człowiek, który dorzucił do kwiatów karton papieru, wołając przytem kilkakrotnie: „Oszuści! Oszuści!” W kościele byli tylko dwaj świadkowie, którzy podjęli karton papieru, zawierający pod adresem Szekspira cały szereg wyzwick i zarzucający mu, że przywłaszczył sobie sławę Bacona.

Zamiast 30.000 franków — 30 centimów odszkodowania

Francuski mistrz tenisa, Jean Borotra, oskarżył jednego z wydawców paryskich o wydanie biografji bez jego pozwolenia. Borotra podniósł, że treść książki uwłacza jego stanowisku sportowcy-amatora i zażądał 30 tysięcy franków odszkodowania. Sąd po rozpatrzeniu sprawy przyznał mu odszkodowanie w wysokości 30 centimów!

Na dziesięciolecie korporacji Surma

Historja pracy korporacji — Księga pamiątkowa

Akademicka korporacja Surma obchodzi dzisiaj dziesięciolecie swej działalności. W ciągu swej dziesięcioletniej pracy korporacja dobrze wypełniała swe zadania, wychowując zastępy młodej inteligencji polskiej na obywateli świadomych swych obowiązków.

Prototypem korporacji było Akademickie Towarzystwo „Surma”, założo-

ne w dn. 24 lutego 1920 r. Stowarzyszenie to miało wprawdzie wiele cech, charakteryzujących korporacje, jednak nią w ścisłym tego słowa znaczeniu nie była. Działalność tej organizacji miała charakter kulturalny.

Dopiero z czasem punkt ciężkości poczynił związek przesuwał się z poczynił kulturalnych na pracę społeczną. Rozgrywające się wówczas wypadki — wojna bolszewicka i akcja plebiscytowa na Mazurach i Górnym Śląsku otwierają nowe horyzonty dla towarzystwa: pracę dla wielkości i potęgi Odrodzonej Polski. W roku 1921 organizacja przekształciła się na korporację, przyjmując za swą zewnętrzną odznakę trójbarwną — zielono - złotą - czerwona wstęgę.

Z tą chwilą korporacja Surma wchodzi do wielkiej rodziny korporacyjnej, wkraczając na szerszą arenę pracy społecznej. W miarę upływu czasu postępuje coraz bardziej konsolidacja wewnętrzna korp. Surma i w drugą rocznicę swego istnienia kiedy to dokonano poświęcenia sztandaru, korporacja jest już organizacją o silnej strukturze, skupiającą duży zastęp ludzi wyrobionych społecznie.

Następne lat osiem są okresem stałego wzrostu znaczenia korporacji. Na przestrzeni tego ośmiolecia członkowie korporacji pracują intensywnie na terenie akademickim. Widzimy w tym czasie członków korporacji na wszelkich odcinkach pracy organizacyjnej akademików: w pracach Zw. Polsk. Korporacji Akadem., Poznańskiego Koła Młodzieżykorporacyjnego, Bratniej Pomocy U. P., kół naukowych i t. d. Członkowie korp., pracując na powierzonych sobie placówkach, wywiązują się ze swych obowiązków doskonale, zyskując sobie zaufanie i szacunek (dowodem tego jest m. i. nadanie filistrówi korp. p. Grzaślewiczowi złotej odznaki Zw. Pol. Korp. Akadem.).

Z tym dorobkiem dziesięciolecia wkracza korporacja w nowy okres działalności, niewątpliwie jasny i brzośnienny.

Z okazji dziesięciolecia swego istnienia korporacja Surma wydała księgę pamiątkową p. t. „Historja korporacji Surma”, opracowaną przez prezesa komitetu ryerczy p. Marjana J. Mikę. Wydawnictwo prezentuje się okazale i daje chlubne świadectwo pracy korporacji. Na przestrzeni przeszło stustronicowej książki znajdujemy treściwie ujętą historję korporacji, wzmianki o zmarłych jej członkach, zestawienie władz korp. w okresie 10-letnia, ewidencje członków, a więc filistrów, ryerczy i giermków, oraz dwie tablice statystyczne, ilustrujące rozrost korporacji i ilość odbytych zebrań w ciągu lat dziesięciu.

Z wystawy kolonialnej w Paryżu: Świątynia z Angkor, stolicy prowincji w Kambodży (Indochiny francuskie), na północ od jeziora Toulé Sap. Angkor posiada słynne ruiny i zabytki sztuki kmerskiej, najpiękniejsze w całej Azji, które mieszczą się obecnie wśród dziesięciu lasów. Znajduje się tam m. in. ogromna świątynia Sziwy, o obwodzie 4 klm., odwiedzana przez licznych pielgrzymów. Znajdującą się na wystawie rekonstrukcję świątyni o monumentalnych schodach, cudownych rzeźbach i linjach, prawdziwy klejnot Indochin, stanowi — jak nadmieniam korespondentka nasza w opisie z 29 kwietnia — prawdziwe „clou“ wystawy. Amerykanie rozwijają już usilne starania w kierunku nabycia jej za wielką sumę, by następnie spalić ją i pozar... sfilmować.

Związek Prac. Umysłowych Ziemi Zach.

Koło Kruszwica

W środę, 6 bm. odbyło się w Kruszwicy na sali „Hotelu pod Oriem“ wielkie zebranie pracowników umysłowych.

Obrady zajął p. Zygmunt Brun, witając obecnych oraz delegata zarządu Głównego p. Tadeusza Piotrowskiego z Poznania, któremu też udziela głosu do referatu n. t. „Obecna sytuacja gospodarcza a organizacje pracowników umysłowych“. W krótkim i treściwym referacie omawia prelegent obecne położenie gospodarcze w stosunku do pracownika umysłowego i rolę oraz znaczenie organizacji zawodowych, i w końcu zachęca wszystkich obecnych do przystąpienia do organizacji i założenia miejscowego oddziału.

W dyskusji zabierają głos p. Szczerkowski, Brun, Janicki i inni a na pytania odpowiada referent. Uchwalono założyć w Kruszwicy Koło Związku Prac. Umysł. Ziemi Zach. do którego wszyscy obecni przystąpili. Do tymczasowego Zarządu wybrano: p. Zygmunta Bruna — prezesem, p. Ign. Gramze — wiceprezesem, p. Janickiego Marjana — zast. sekretarza, p. Matuzewskiego Wibolda — skarbnikiem.

Na tem solwuje p. Brun zebranie apelem do jaknajsilniejszego organizowania się i dziękuje prelegentowi za przybycie. (td)

Kijów pod wodami Dniepru

Kijowski korespondent pism sowieckich donosi, że w dniach ostatnich wystąpiła z brzożów rzeka Dniepr, powodując zalanie wielu osiedli ludzkich. Pod wodą znalazło się również Podole kijowskie. Wezbrane wody rzeki Dniepr, wpadającej pod Kijowem do Dniepru, zatopiły zakłady tekstylne i zburzyły dwa mosty. W okolicach Borysowa, woda zniosła kilka domów mieszkalnych.

SPORT

Grzy sportowe

Turniej w koszykówkę o nagrodę wędrowną komitetu w. i. p. w. rozpoczyna się w sobotę o godz. 15 na stadionie „osrodka“. Tego samego dnia o godz. 18 na boisku przy ul. Fr. Ratajczaka rozpoczynają się zawody łucznicze dla pań. Obie imprezy wchodziły w skład programu wiosennego święta sprawności.

Lekka atletyka

Tegoroczne mistrzostwa kl. B. męskie i kobiece odbędą się w dniu 14 bm. o godz. 9.30 oraz 15.30 na stadionie „osrodka“. Zapowiadają się one wobec startu czołowych zawodników naszego okręgu niezmiernie ciekawie. Zgłosili swój udział „Warta“, „AZS“, „Sokol“, „SMP“, „Dyskobolja“, Grodzisk. Z znanych zawodników startują Kędzia, Łaszyk, Robiński, Wojtkowiak (Warta), Klemczak, Magiera, Nowopolski, Sikorski, Wesper, Gruchalski (AZS), Jakubowski, Janowski, Kubiak, Kupś (Sokol), Kluge, Kamiński (SMP), Rater, Turkowski, Maruszczak (Dyskob.). Program zawodów obejmuje konkurencje: męskie — 100, 200, 400, 800, 1500, 5000, 10.000, 110 i 400 m. przez pł. 4x100, 4x400 m. w dal, w wyż. o tyczce, dysk, oszczep, młot, kula; kobiece — 60, 100, 200, 800, 80 m. p. płk. 4x100, 4x200 m., w dal, w wyż. z rozb. w dal, z miejsca, dysk, oszczep, kula.

Amerykańscy lekkoatleci osiągają świetne wyniki. Zespół uniwersytetu „Stanford“ miał na zawodach w Fresno w Kalifornii w biegu rozstawnym 4x440 y (1609 mtr.) świetny czas 3:12.8, lepszy o 6/10 sekundy od rekordu światowego na 4x400 mtr., ustalonego przez zespół narodowy U. S. A. na olimpiadzie w Amsterdamie. W biegu 4x110 y zespół uniwersytetu „Southern“ Kalifornia wyrównał rekord światowy 40.8, ustalony przez Niemców.

George Simpson zrewanżował się w Tokio za swą pierwszą porażkę, bijąc Japończyka Yoshioka w biegu na 100 mtr. w czasie 10.7. W biegu na 200 mtr. zwyciężył Amerykanin w czasie 21 sek.

Paavo Nurmi udowodnił ponownie swą świetną formę zwyciężając w biegu leśnym na trasie 6.500 mtr. bez wysiłku w czasie 23:06, 2. Tuominen 24:30.

Piłka nożna

„Sparta“ i „Polonia“ - Poznań. Wymienione spotkanie rozegrane zostanie we czwartek o godz. 17 na boisku „Sparty“.

„Poznanian“ i „HCP“ - Mecz ten odbędzie się na boisku „HCP“ we czwartek, o godz. 17 i zapowiada się specjalnie ciekawie ze względu na dobrą formę „Poznanian“, która pokonała ostatnio „Legję“ 4:3.

Pięściarstwo

Walne zebranie OZB odbyło się we wtorek w lokalu własnym w pasażu Apollo pod przewodnictwem prezesa PZB p. Baranowskiego. Na sekretarza powołano p. Latowskiego a na stratorów pp. Kurzewskiego i mjr. Kapełę. Ze sprawozdań zarządu składanych przez pp. Dolatę, Mroziłowicza i Ermanowicza wynika, że sport pięściarski rozwija się coraz lepiej na naszym gruncie. M. i. liczba zawodników dochodzi już do 299 (w mistrzostwach brało udział 133). Wskutek gotówki jaka pozostała w kasie w roku ub. można było udzielić znacznie więcej subwencji i w ten sposób mimo, że rozchody były większe od dochodów pozostała jeszcze gotówka w kasie w wysokości 369 zł. Dochody wyniosły

16.425 zł., rozchody 17.349 zł. Po sprawozdaniu komisji rewizyjnej udzielono ustępującemu zarządowi na wniosek „Warty“ jednogłośnie absolutorjum. Po przerwie dokonano wyboru nowych władz w składzie następującym pp.: prezes — dyr. p. Głowacki, wiceprezes I — p. inż. Kurzewski, II wiceprez. — p. Szulc, sekretarz — p. Dolata, skarbnik — p. Bielewicz, przewodn. wydz. sport. — p. Latowski, przewodn. wydziału spraw sędziowskich — p. Kościelski, kapitan sportowy — p. Suszczyński, kronikarz — p. Dworzański, gospodarz — p. Siewkowski. Do komisji rewizyjnej powołano pp. Stróżyka, Pawłowski i Głuske. Po zatwierdzeniu listy odznaczonych honorową odznaką POZB z okazji 5-lecia, przewodniczący zamknął zebranie. (in)

„Naprzód“ - Lipiny — „HCP“. Ruchliwa sekcja bokserka Cegielskiego organizuje w czwartek o godz. 12 w sali kina Metropolis zawody z czołowym zespołem Śląskim Naprzód, Lipiny. Drużyna gości, w której barwach startują tak wybitni bokserzy, jak mistrz Polski Rudzki, (podczas swego ostatniego występu w Poznaniu zdołał pobić mistrza Europy Szabo), oraz mistrz Śląska Kokot i znany pięściarz Koniczny, przedstawia się jako zespół b. groźnie. W wadze ciężkiej drużyna Cegielskiego będzie silnie wzmocniona przez start mistrza Wielkopolski Tomaszewskiego, przeciwko któremu stanie doskonały mistrz niemieckiego Śląska Nowarra. Zawody wzbudziły duże zainteresowanie w szerokich kołach sportowych naszego miasta. Przedsprzedaż biletów w fir. „Camera“.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Czwartek, dnia 14 maja 1931 r.

Poznań (335 m) godz. 7.00 gimnastyka poranna; godz. 9.30 gazeta poranna; godz. 10.15 nabożeństwo z Katedry poznańskiej. Kazanie wygłosi X. prałat Zwolski; godz. 12.15 poranek symfoniczny z Filharmonii Warszawskiej; godz. 14.00 — 14.30 „Polski Czerwony Krzyż“ (Praca — zamierzenia — dążenia); godz. 17.15 kwadrans gospodarczy; godz. 17.30 kurs elem. jęz. ang.; godz. 17.45 recital fortepianowy prof. Gertrudy Konatkowskiej; godz. 18.15 „Czarny charakter w arji operowej“. Wyk. Aleksander Karpak, art. op. (baryton), prof. Franciszek Łukasiewicz (akomp.); godz. 18.45 odczyt p. t. „Najazd dzikusów na Paryż“; godzina 19.00 odczyt „Twórczość Tadeusza Rittnera“; godz. 19.15 feljeton rolniczy p. t. „Cholera i pomór drobiu“; godz. 19.30 rolnicza skrzynka radjowa; godz. 19.45 „Torrem literatury i poezji“; godz. 20.15 „Najpiękniejsza z kobiet“ — operetka Waltera Bromme (transmisja z Warszawy); godz. 22.15 sygnał czasu, komunikaty.

Warszawa (1412 m) godz. 10.15 transmisja nabożeństwa z Piekarni Wielkich na G. Śląsku; godz. 12.15 poranek z Filharmonii Warszawskiej; godz. 14.00 odczyt: „Mały sekret — dużo miodu“; godz. 14.30 „Walka z chrabaszczem majowym“; godz. 15.00 „Opasy bekowane“; godz. 15.40 program dla dzieci młodszych; godz. 15.55 program dla młodzieży; godz. 16.10 pierwsze kroki fotografa amatora“; godz. 16.40 „Polskie uzdrowiska górskie od Cieszyńska do Truskawca“; godz. 16.55 muzyka gramofonowa; godzina 17.15 „Przyczyny zgody i niezgody między ludźmi“; godz. 17.40 koncert orkiestry mandolinistów; godz. 18.30 recital śpiewaczy Mary Didur (mzsopr.); godz. 19.30 słuchowisko „Dzień bez kłamstwa“; godz. 20.15 operetka „Najpiękniejsza z kobiet“ Walter Bromme; godz. 22.15 feljeton: p. t. „Od grobu Agamemnona do Akropolu“; godz. 22.30

odczytanie komunikatu „Z przed stu lat“; godz. 23.00 muzyka lekka i taneczna.

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen 1635 m. — 11.30 transmisja z Lipska, 14.30 koncert utworów Chopina, 15.30 koncert mandolinistów, 17.00 koncert orkiestry dętej, 20.00 słuchowisko, 21.00 koncert. Budapeszt 550 m. — 20.30 transm. z Białogrodu, po transm. gramofon: Wiedeń 516 m. — 19.10 koncert kameralny, 20.10 słuchowisko; Mediolan 501 m. — 20.55 transm. z opery, Rzym 441 m. — 21.00 koncert symfoniczny.

Piątek, dnia 15 maja 1931 r.

Poznań (335 m) godz. 7.15 gazeta poranna; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 komunikaty; godz. 17.00 „Tkaćstwo bez warsztatu“ (teoria i praktyka); godzina 17.15 zagadnienia społeczno - wychowawcze; godz. 17.30 lekcja języka włoskiego; godz. 17.45 koncert popołudniowy (transm. z Warszawy); godz. 18.45 pogadanka radiotechniczna; godz. 19.00 kurs średni jęz. franc.; godz. 19.15 kwadrans słowiański; godz. 19.30 kurs wyższy jęz. ang.; godz. 19.45 „Silva rerum“; godz. 20.15 koncert symfoniczny (transmisja z Filharmonii Warszawskiej); po transmisji — sygnał czasu, komunikaty, następnie muzyka taneczna z „Cukierni Nowej“.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka gramofonowa; godz. 15.30 dla maturzystów: „Nauka o Polsce współczesnej“ (odcz. VI) — prof. A. Janowski; godz. 15.50 lekcja jęz. francuskiego; godz. 16.15 muzyka gramofonowa; godz. 17.15 „Arnold Benett — mistrz realizmu w powieści angielskiej“; godz. 17.45 muzyka lekka w wyk. Ork. teatru „Nowości“; godz. 19.10 giełda rolnicza; godz. 19.25 muzyka gramofonowa; godzina 19.40 Prasowy Dziennik Radjowy; godz. 20.00 pogadanka muzyczna; godzina 20.15 koncert symfoniczny z Filharmonii Warszawskiej pod dyr. Grzegorza Fitelberga, Wanda Piasecka (fort.) Po koncercie i komunikatach — retransmisje ze stacji zagranicznych.

Programy zagraniczne. Koenigswusterhausen 1635 m. — 12.05 i 14.00 gramofon, 16.30 koncert z Lipska, 20.45 słuchowisko z Berlina; Budapeszt 550 m. — Wieczór jugosłowiański, transm. z Zagrzebia; Wiedeń 516 m. — 19.30 transm. z opery państwowej; Rzym 441 m. — 21.00 koncert orkiestry policyjnej.

Ciekawy koncert.

Zwracamy uwagę na ciekawy recital fortepianowy prof. Gertrudy Konatkowskiej w czwartek o g. 17.45. W programie muzyka kompozytorów współczesnych. Respighi: 2 preludium (sopra melodie gregoriane), Palmgren: trzy utwory fortepianowe op. 32 a. (w takt walca, b) na wodzie, c) w takt polki. Castelnuovo Tedesco: suita „Alt Wien“.

Raz się tylko żyje —

dlatego też należy sobie życie możliwie ułatwić, a czas tak wykorzystać i rozłożyć, aby mieć jaknajwięcej chwil wolnych od zajęć. Powinno to być dążeniem każdego pracującego, a zwłaszcza gospodyni domu, poświęcającej bardzo wiele czasu czynnościom domowym, które można znacznie uprościć. Do takich uciążliwych zajęć należało pranie. Obecnie, dzięki płatkom mydlanym Lux, czynność ta została znacznie ułatwiona. Delikatne tkaniny, kolorowa bielizna, jedwabne pończochy i rękawiczki szybko i bez trudu pierze Lux. Jego łagodna i obfita piana skutecznie działa na tkaninę, odnawia ją, nie niszczy i doskonale konserwuje kolory.

Należy zwrócić specjalną uwagę na to, że Lux sprzedaje się tylko w oryginalnych paczkach, nigdy zaś luzem.
zw 29 316/17

Ofiary na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu

do kasy komitetu wpłacono do dnia 9. 5. 1931.		6188 M P	
J. Ganowski, Jaraczew z podz. za cud. ocalenie wnuczki niebezpiecz. z życia z prośbą o dalsze błogosławieństwo	5.—	J. Binek, Golażyn	4.—
J. K. z prośbą o łaski	2.—	St. Michałski, Lipno	5.—
St. G. z podz. za otrzyman. łaski z prośbą o dalsze	5.—	Fr. Szulc, lekko z podz. za odebrane łaski z prośbą o dalsze	5.—
Składn. Kolek Roln. Krzeszowice	10.—	H. Caluškówna, Lipa	5.—
P. Strelbicka, Warszawa	10.—	Sierz. J. Kłamowski, Wrzesnia	5.—
J. Braun, Warszawa	10.—	M. Koszczyńska, Leszno	5.—
W. Nowak, Kalisz	5.—	K. Ernestowa, Tarnowo	5.—
T. Malachowska, Kutno	5.—	P. Walegowska, Sroda	5.—
Z. Krężyk, Wieluń	2.—	W. Baszkiewicz, Wągrowiec	5.—
J. Piasecka, Łódź	1.—	Mjr. J. Stadnicka, Kraków	5.—
A. Toholewska, Leszno	50.—	M. Janicka, Starek z prośbą o zdrowie i błogosł. w domu	5.—
M. Podgórska, Król. Huta	5.—	M. Grzegorzczkowa, Ostrów	5.—
W. F. Krzesiński, Przybysław	5.—	J. Podemska, Mosina	5.—
M. Dereżyński, Szamotuły	20.—	Fr. Pankowski, Dachowa z prośbą o zdrowie dla całej rodziny	10.—
St. J. Stańkiewicz, Grudziądz z podz. za dozn. łaski z prośbą o zdrowie	20.—	K. Sirobalski, Toruń	10.—
E. Chmielowska, Ostrów	10.—	M. Rudzka, Tarn. Góry	10.—
K. Wyrowski, Śrem	10.—	H. Thomaówna, Mosina	10.—
W. Kromczyński, Poznań	5.—	St. Moczko, Ostrów zebr. p. kl. Ib gin. męsk. z okazji imien. p. Dyr. Z. Irzabka	15.—
K. Nachurski, Toruń	5.—	Liga Katolicka, Parafialna, Gniezno	30.—
B. Behnke, Leszno	10.—	A. Błaszczak, Trzek z prośbą o błogosławieństwo	3.—
I. klasa szkoły powsz., Tłoki	5.—	W. Mikołajczak, Trzek z prośbą o zdrowie i wytworzenie w pracy	3.—
W. K. Kazmierczak, Pr. od siebie i domowników	15.—	Br. Jeż, Nakło	3.—
Z. Lubińska, Wieleń	5.—	T. Strzyżewski, Kraków z prośbą o uzyskanie posady	3.—
Chór Kośc. św. Cecylii w Krowie	5.—	P. Sikorski, Krobia	3.—
H. Kamińska, Sroda za otrzyman. łaski prosz. o dalszą opiekę	5.—	W. Kaszyński, Janówiec	3.—
T. Szymanowski, Sroda za otrzymane łaski prosz. o dalszą opiekę	5.—	St. Słomczyńska, Grodziec	3.—
M. Idek, Stanewo	3.—	A. Morawska, Romanowice	5.—
M. Brzezińska, Działdowo	3.—	S. Meysnerówna, Sielec	5.—
J. Kozicki, Kraków	5.—	St. Strzyżewski, Izdebn z prośbą o uproszone łaski	2.—
A. Tybowska, Wągrowiec	2.—	M. Hubisz, Sokolniki	2.—
St. Feldmałówna, Sroda	2.—	M. Łuczakówna, Miłosław	2.—
St. sierż. B. Welter, Poznań z prośbą o dobre postępy w nauce snya	2.—	N. N. Opalenica z prośbą o błogosławieństwo	2.—
M. Wojciechowska, Sroda	3.—	X. J. Morajka, Krzeszowice	1.—
W. Wachowjakówna, I. Wachowiak, Poznań	3.—		
F. Millerowa, Mława	3.—		
		M. Grabowska, Miłówka	4.—
		A. Paszyńska, Brzeźany	7.—
		Fr. Sokółowski, Inowrocław	7.—
		N. N. Plezew	10.—
		Dr. A. Kobylski, Brusy	10.—
		J. Kozłowski, Krotoszyn	10.—
		J. Walczakowa, Piechcin	2.—
		M. Pernaczowska, Piechcin	5.—
		Bogdanek Pałuszkiwicz, Piechcin	3.—
		A. St. Rajewiczowie, Trzek II rta z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo	10.—
		M. Urban, Góra, Gniezno	10.—
		A. R., Tarn. Góry	10.—
		X. Prof. D. Wróblewski, Inowrocław ofiara od maturzystów	30.—
		Papieskie Dzieło Rozkrawienia Wiary, Ostrów Wlkp.	50.—
		L. Walewska, Glinki z podz. za odebrane łaski z prośbą o zdrowie dla całej rodziny	5.—
		M. F. Kościan z prośbą o zdrowie i błog. Boże dla całej rodziny	5.—
		H. Dobak, Sroda z prośbą o zdrowie	5.—
		W. Stanikowska, Srem dziek. za odebr. łaski	5.—
		Dr. St. Krulikowski, Gniezno	5.—
		A. Radoszewski, Inowrocław	5.—
		Ka. Rogalski, Srebrniki	5.—
		J. Kamraj, Kepno	5.—
		W. Zmijka, Jaworzno	5.—
		M. Szramkowska, Raczkowo z prośbą o wysłuchanie w pewnej intencji	5.—
		Fr. Kościuszewska, Pakość	6.—
		A. Podgórska, Krasnowies	6.—
		M. Dobak, Sroda z podz. za odebrane łaski z prośbą o zdrowie	2.—
		A. Helmetzka, Grybów	3.—
		M. Jankowska, Poznań z prośbą o zdrowie	2.—
		T. Kolasa, Zabłocie	15.—
		Związek Polonijny, Kenno	20.—
		Kasa Kurj. Arcybyisk Poznań, X. Prob. Kluge, Kl. szewo od parafian	14.—

Konto P. K. O. 207.407 — Sekretarjat Al. Marcinkowskiego 21.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— Tow. Przemysłowców, św. Łazarz. — Miesięczne zebranie, połączone z obchodem 3 Maja, odbędzie się dnia 14 bm. o godzinie 16 na sali p. Smoczyka, przy ul. Marsz. Focha 70.

— Klub Mandolinistów „Mozart” urządzi w czwartek 14 bm. majówkę familijną na Malcie. Zbiórka o godz. 6 przy Bramie Wildeckiej nar. Wały Królowej Jadwigi.

— Papieskie Dzieło Rozkrzewiania Wiary — par. Farna. Zebranie misyjne z urozmaiconym i ciekawym programem odbędzie się w czwartek, 14 bm. o godz. 19,30 na sali p. Jarockiej, ulica Masztalar-ska 8.

— Tow. Przem. w Ratajach. Plenarne zebranie odbędzie się w sobotę, 16 b. m. o godz. 20 w lokalu posiedzeń.

— Żeńskie Stow. Strażnica. Dnia 17 bm. odbędzie się wycieczka do Dębiny. Msza św. o godz. 6 w kościele Przemienia-nia Pańskiego.

— Tow. Kobiet „Wzajemna Pomoc”. Wycieczka do ogrodu „Szwajcarski Domek” odbędzie się w czwartek 14 bm. W razie niepogody w następny poniedziałek.

Na sezon wiosenny i letni polecamy:
KAPELUSZE damskie i męskie
w wielkim wyborze, najnowszych fasonach i kolo-rach oraz wszelkie dodatki.

Wszelkie reparacje
wykonujemy akuratnie
szybko i tanio.

TOMASEK i S-ka

zał. 1910 POCZTOWA 9 telefon 51-40
Jedyny specjalny magazyn kapeluszy
damskich i męskich. nw 9242

Tydzień Polskiego Czerwonego Krzyża

Wszyscy, którzy młują — dla wszyst-
kich co cierpią! Stań w szeregu Pol-
skiego Czerwonego Krzyża! — Zapisz
się na członka!

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 11 maja 1931 r.
Mieczysław, Andrzej Jagodziński, in-
walida wojenny, 59 l. Jerzy Dykczak
5 mies. Rozalja Torbińska z d. Hillanka,
74 l. Ewa Pankowa z d. Boguniówna, 58 l.
Władysława Szafranska 8 mies. Stefan
Staszak 2 l. Witold Marjan Soltysiak
5 mies. Janina Kunzówna, uczennica
szkolna 11 l. Tadeusz Bogdański, zie-
mianin, 64 l. Bronisława Weimannowa z
d. Trafankowska, 61 l. Stanisław Turek,
emer urzęd. kop., 73 l. Tekla Nakulska

z d. Grocholska, 71 l. Augusta Majchrza-
kowa z d. Schulzówna, 67 l. Berta Sar-
nowska z d. Knietsch, 74 l. Marja Knasto-
wa z d. Właśniakówna, 44 l. Agnieszka
Strolockowa z d. Karyń, 33 l.

Dnia 12 maja 1931 r.
Stanisław Kamiński 10 godz. Józefa
Kertschowa z d. Gruszczyńska, 39 l. Józef
Kirtschke, kapitalista, 57 l. Józef Jaro-
zyk, robotnik, 85 l. Marja Szymczakowa
z d. Koterska, 88 l.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— R. M. Dotąd nie otrzymaliśmy ta-
beli. Radzimy zwrócić się do Banku Pol-
skiego, Al. Marcinkowskiego. (K)
— P. Pohl, Kórnik, Instytut Ociemnia-
nych i Głuchoniemych, Warszawa, plac
Trzech Krzyży 4-6. (K)
— P. Al. Manicki, Luboń. Podatek ten
jest dobrowolną daniną, którą płaci się
ze względów religijnych i etycznych. (ak)

— L. Śr. Śrem. Sejm w styczniu rb.
ratyfikował umowę, jednak nie ukazały
się jeszcze przepisy wykonawcze (K)

— P. Szczepański. Spisu odpustów
niema (K)

— J. K. W. 100. Równowartość należ-
ności 497,05 zł. Odsetki 10 proc. uzasad-
nione. (K)

— Krobia. Miejska Szkoła Handl. Po-
znań, ul. Marsz. Focha. Tam również Do-
kształcająca Szkoła Kupiecka i Wieczor-
ne Kursy Handlowe. (K)

— Idem. 1) Zażalenie do prezesa sądu
okręgowego. 2) Nie wiemy, czy jest gdzie
bezpłatny kurs. (K)

— P. Grała. Przecież o tem pisaliśmy
już ze sto razy (K)

— Bege 76013. Ogłosimy w następ-
nych dniach. (K)

— A. J. 100. Pretensje należy zgłosić
u zawiadowcy masy upadłościowej. Pre-
tensje Skarbu Państwa oraz zarobkowe
pracowników mają pierwszeństwo przed
innymi należnościami. (K)

Dnia 12 maja 1931, o godz. 5,30 rano zasnął w Bogu, po
długich i ciężkich cierpieniach, mój najdroższy mąż, nasz
najukochańszy ojciec i dziadek, ś. p.

Ignacy Ginter

przeżywszy lat 71. Pogrzeb odbędzie się w piątek, 15 b. m.
o godz. 5 z domu żałoby ul. Szeroka 2. Msza św. nazajutrz
w kościele farnym. W ciężkim smutku pograżeni

nw 10012 **żona, dzieci i rodzina.**
Kościan, Poznań, Tarnowskie Góry, Siemianowice.

Dnia 12 maja 1931 r., o godz. 8,30 rano zasnęła w Bogu, opstrzona
kilkakrotnie Sakramentami św., po ciężkich i długich cierpieniach, nasza
najdroższa matka, babcia, prababcia i teściowa, ś. p.

z Koterskich

Marja Szymczakowa

przeżywszy lat 88. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 15 maja r. b., o godz. 5
po południu z kaplicy św. Józefa na cmentarz farny przy ul. Bukowskiej.

zw 29318 W ciężkim smutku pograżeni
Poznań, Paryż, Gniezno, Janówiec. **córki i rodzina.**

W dniu 12 maja, opatrzona Sakramen-
tami św. po krótkich i ciężkich cierpieniach
zasnęła w Bogu, moja żona, nasza najuko-
chańsza i najtroskliwsza matka, ś. p.

z Szlachtów

Elżbieta Świtałowa

przeżywszy lat 59. Wyprowadzenie dro-
gich zwłok z Radłowa i nabożeństwo ża-
łobne odbędzie się w sobotę, 16 b. m. o go-
dzinie 10 w Pogrzebie.

W ciężkim smutku pograżeni
mąż, syn, córka i rodzina.

Radłów, Srocko W., Ostrów, Niecha-
nowo, Poznań. dw 3594

Zalobne Kapelusze

stale na składzie

T. Ludwigi

Poznań, Szkolna 9.

Pw 9510-1,70

Były kierownik admini-
stracyjny wielkiej fabryki obej-
mie odpowiednią **posadę**
od zaraz lub przyjmie ge-
neralne **przedstawiciel-
stwo** poważnych firm na
byłą dzielnicę pruską. Oferty
do ekspedycji Kurjera
Poznańskiego pod zw 29319

Użyteczność samochodów ciężarowych

potęguje w wysokim stopniu karoserja przystoso-
wana specjalnie do rodzaju przewożonego towaru,

dostarczamy na najkorzystniejszych warunkach kompletne

samochody ciężarowe

pierwszorządnych fabrykatów, najnowszych modeli z solidnie zbu-
dowanymi karoserjami według wskazówek odbiorców. Przedkła-
damy na każde żądanie oferty i rysunki, obejmujące najbardziej
celowe konstrukcje karoseryj.

Wczesne terminy dostaw!

Dogodne warunki zapłaty.

BRZESKIAUTO S. A. - POZNAŃ

ul. Dąbrowskiego 29 - tel.: 63-23, 63-65.

Pw 11 194-19.65

Lekarz praktyczny

z dobrą praktyką w średnim mieście (szpital, główny
węzeł kolej. na miejscu) — zamieniłby się na praktykę
w większym mieście, 5 pokojowe mieszkanie warunek.
Ścisła dyskrecja. Oferty pod dw 3584 do Kurjera Pozn.

Oprawy książek
wzdelkiego rodzaju
Introligatornia
Drukarni Toruńskiej
T. A. w Toruni
ul. św. Katarzyny 4

Prawdziwy

odtąd

wszędzie do nabycia

Gimnazjum Zakonnice Najsw. Serca Jezusowego w Polskiej-Wsi, ad Pobiedziska, pow. poznański,

przyjmuje panienki obejmujący
od lat 16 na roczny **Kurs** doształcający teorię naukę
gospodarstwa domowego z ogrodnictwem i naukę obcych języków.
Zgłoszenia do 15 czerwca 1931 r. zw 29 295

Wielki wybór pończoch

damskich, skarpetek męskich, tenisowych damskich
i skarpetek dziecięcych w gatunkach luksusowych
i praktycznych, ceny niskie, gatunki wysokie.
Bielizna trykotowa.

REKAWICZKI!!

„WIVA” Plac Wolności 14

zw 29 308

obok
Hungarji

Przy chorobach nerek, pęcherza, kobiecych, kwasu moczowym, białku, cukrze.
Zdrowisko cały rok otwarte.

Wildunger Helenerquelle

Informacje i prospekty co do Zdrojowiska i kuracji domowych bezpl.: Michał Kandel, Poznań, Masztalarska 7. Telefon 18-95.

1881 **50** 1931

Szanownej Publiczności przypominamy uprzejmie nasz spokojnie i słonecznie położony

OGRÓD MLECZARSKO-KURACYJNY

Specjalne mleko do picia
maslanka medycyna
Yoghurt

Pw 11149-18.226

mleko czekoladowe
krem lodowy

MLECZARNIA POZNAŃSKA Sp. z o. o.
Tel. 33-44 POZNAŃ - UL. OGRODOWA 14 Tel. 33-44

JAKIE ŚLICZNE MALEŃSTWO Prędko aparat ... i nagroda gotowa!

Co za okazja dla rodziców, żeby pokazać całemu światu swą najmłodszą latorośl, a jednocześnie zdobyć fortunę. Międzynarodowy Konkurs Kodaka jest konkursem amatorskim. Wygrać go mogą najmniej doświadczeni i to najwykleszym aparatem, - Brownie, Hawk - Eye czy Kodak - gdyż temat, nie technika decyduje o wygranej.

Mały się śmieje... Nie... Teraz robi śmiesznie nadąsaną minkę! Prędko! Chwytajcie aparat! Oto świetna sposobność zdobycia Wielkiej Nagrody Kodaka - 10.000 dolarów. Na samą Polskę przypada razem 61 nagród w sumie zł. 9.750.

Najśłynniejsze osoby świata objęły protektorat nad Międzynarodowym Kon-

kursom Kodaka. Każdy kraj ubiega się o Wielką Nagrodę Międzynarodową. - Im więcej przysyłacie się fotografii, tem większa nadzieja wygranej. Nagrody w poszczególnych krajach rozdziają Jury narodowe.

W skład polskiego Jury wchodzi: p. Ministra Nafina Knapka-Matuszewska, artystka filmowa p. Jadwiga Smorska, p. Marjan Dąbrowski, poseł na sejm, p. Wacław Grubiński, autor dramatyczny oraz p. Stefan Narbiś, artysta-malarz.

Informacje o konkursie można otrzymać w każdym składzie materiałów fotograficznych, lub w biurze Konkursu, Kodak Warszawa, Plac Napoleona 5.

Międzynarodowy Konkurs Kodaka dla amatorów-fotografów - 900.000 złotych nagród!

WSZELKIE TLUMACZENIA

NA JEZYK FRANCUSKI

KONWERSACJA FRANCUSKA

dplomowana
rodowita
paryżanka

Ogrodowa
nr. 12 m. 28

zw 29 276

Polska Prywatna Szkoła Przygotowawcza

ul. Marszałka Focha 82, I. ptr. pr.

przyjmuje zgłoszenia chłopców
i dziewczynek od 6-ciu do 10-ciu lat
codziennie od godz. 15-16-tej.

Nauka sumienna według programów ministerjalnych.

zw 20 312

Helena Zieglerowa.

Maszyny tłoczne do
wyrobu płyt chodni-
kowych

Maszyny do wyrobu
bloków pustych
Bagier studzienny
Maszyna do wyrobu
dachówek fabr.

„Berbet“
Formy do rur cemen-
towych

bardzo korzystnie

oddadzą

Bracia Schlieper,

Bydgoszcz,

telefon 361 i 306.

Pw 11 132-3,219

DETEKTYWNE

BIURO

GREIF,

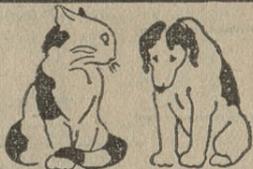
od 20 lat

w Poznaniu, Ratajczaka 15

INFORMACJE

OBSERWACJE

zw 29 321

Jesteśmy zjedni na tym świecie!
Jesienią wytepił u nas gaza-
mi „Famit“ wszystkie myszy
polne, wczoraj zaś w jednej
godzinie wszystkie szczury
w zabudowaniach gospodar-
skich. Prospekty wysyła

**Fabryka środków
do zwalczania szkodników
UNIVERSUM**
Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 38.

P. 11 071-18.45

Kino Renaissance

Wielki sensacyjny film. p. t.

„Krew na śniegu“

w rolach głównych słynna Anna
Q. Nilson i świetny Ben Lion
Pw 11192/19.59

Skradziono dnia 10. 5.
w tramwaju linii 8

ZEGAREK

3-kopertowy, złoty nr. 102 613
(fabrykat Glasshütte Prä-
zisions-Uhr). W razie
sprzedaży uprasza się
o zgłoszenie do Wydziału
Śledczego plac Wolności.

zw 29 296

KLAUZULE

Z WEKSLI PROTESTOWANYCH

uzyskujemy w ciągu 2 dni.
Odsyłamy weksle z pobra-
niem wyłożonych kosztów
sądowych. Za czynność po-
bieramy zł 5.- od weksła
do zł 1000.-, zł 10.- od
weksła wyżej 10 000.- zł.

BIURO HANDLOWO - WYDRYKOWE

„VITE“ w Warszawie,
Królewska 51. Telefon 698-33
zw 29 280

Poszukuje się

KWATER

na noc z 19 na 20 maja r. b. Łaskawe oferty
z podaniem ceny uprasza

Verband deutscher Genossenschaften
Poznań, ul. Wjazdowa 3. nw 10 008

LOKOMOBILE

8-10 HP z garniturem pełnym, w stanie b. dobrym
poszukuje się celem kupna za gotówkę. Oferty do
Biura „Par“, Poznań, Al. Marcinkowsk. 11, pod nr. 19,23

Sok czosnkowy

wysoc skoncetrowany oddawna wypróbowany środek do-
mowy przeciw zwapnieniu żył i wszystkim chorobom prze-
miany materji. 1 butelka 7 zł. 3 butelki 18 zł. nw 8 648
Dr. Caspary & Co., Gdańsk, Oddział 162

SZCZĘŚLIWE

losy I. Klasy 23 Loterii Państwowej

poleca Pw 11.27-63.213

Kolektura - Stanisław Jankowski

P. K. O. 209 580 Bydgoszcz, Długa 1.

Zamówienia zamiejscowe uskutecznią się odwrotnie
dołączając do losu blankiet P. K. O.
Cena 1/4 = 10 zł, 1/2 = 20 zł, 1/1 = 40 zł.

Przedsiębiorstwo handlowe z wyrobioną klientelą w
rolnictwie, handlu i przemyśle, odrzucające 50 proc. zysku,
poszukuje

wspólnika

możliwie czynnego z kapitałem od 30 do 50 tys. złotych.
Siedziba przedsiębiorstwa Poznań.
Zgłoszenia uprasza się kierować pod „Wspólnik“ do
„Par“, Aleje Marcinkowskiego 11. Pw 11 184-19.29

Pełny wspaniały biust

Jak go zdobyć w krótkim czasie, wskazuje bezpłatnie
Pani E. Feldt, Gdańsk, Leegethor 15/62.

Pewna egzystencja!

Sprzedam od 20 lat istniejący i dobrze prosperujący
Skład towarów krótkich i galan-
terji z powodu podeszłego wieku.

J. DZIOCH, zw 29 056

Inowrocław, ul. Królowej Jadwigi nr. 36.

Wyciąć!

korespondentki - stenotypistki

władającej językiem polskim i niemieckim w słowie
i piśmie bez zarzutu, z dokładną znajomością steno-
grafji. Tylko siły pierwszorzędne, szybko się
orientujące, z dłuższą praktyką zechcą podać oferty
z wynagrodzeniem miesięcznym do Kurjera zw 29 297

Clagnien 19 i 21 maja 1931 r.

Clagnien 19 i 21 maja 1931 r.

nw 9 987

Pw 11176-19.23

Pw 11.27-63.213

Pw 11 184-19.29

„VESTA“ Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń od Ognia i Gradobicia w Poznaniu.

Największe w Polsce Towarzystwo Ubezpieczeń gradowych.

Wyplacone odszkodowania za lata 1924—1930 ca 21.000.000,—
 Ubezpiecza ziemiopłody od gradobicia według różnych do wyboru
 korzystnych i praktycznych systemów:
systemem repartycyjnym (z dopłatą) oraz systemem bez dopłaty.

Członkowie W. T. K. R., Związku Ziemiann, Związku Osadników otrzymują 10%
 rabatu — dalsze 5% za ubezpieczenia sześciolate — opusty za lata bezgradowe
 jak w latach ubiegłych.

Wnioski przyjmuje Oddział w Poznaniu, ulica Gwarna 19.

Walne Zgromadzenie

członków Spółdzielni Budowlanej Wielkopolskich Urzędników Państw.
 w Poznaniu dw 3588

odbędzie się w **środe, dnia 27 maja r. b. o godz. 18**
 w **gimnazjum im. A. Mickiewicza ul. Marsz. Focha 92.**

Kooperacja Spożywcza Spółdz. z odp. udz.
 w Poznaniu, Górna Włda 76.

AKTYWA		Bilans za rok 1930		PASYWA	
Kasa	4 153 04	Wierzyciele	20 894 16	Udziały i akcje w przeds. kons.	3 882 550 35
Towary	15 980 93	Przejęciowi	1 020 35	Papiery wart. ustaw. kap. zapas.	739 804,65
Dłużnicy	64 375 20	Akcepty	61 092 29	Banki lora:	
Banki	11 109 —	Udziały	6 096 50	a) krajowe	654 300,18
Urządzenie	3 456 26	Nieodebr. Udziały	763 —	b) zagraniczne	139 457,78
Kaucja	200 —	Nieodebr. Dyw. i Rab.	277 49	Banki nostro:	
		Fundusz rezerw.	5 120 —	a) krajowe	1 317 836 86
		Zysk do dysp. Waln.		b) zagraniczne	4 616 829,27
		Zgromadzenia	4 010 64	Weksle zdyskontowane:	
				a) spółdzielni	36 155 154,84
				b) inne	66 261 937,53
	99 274 43		99 274 43	Rachunki bieżące:	
				a) zabezpieczone	40 504 438,17
				b) niezabezpieczone	3 625 746,07
				c) rach. bież. ze spółdz.	13 256 000,66

Rachunek Zysków i Strat per 31 grudnia 1930 r.

DEBET		KREDYT	
Koszty handl. i pensje	38 427 42	Z przen. z roku 1929	263 19
Odpisy na wapl. dłużnikach	1 200 —	Zysk brutto	43 758 87
Amortyz. urzędzenia	384 —		
Zysk	4 010 64		
zw 29325	44 022 06		44 022 06

Walne Zgromadzenie dnia 7. 5. 1931 r. wybrało: ponownie ustępujących członków Rady Nadzorczej pp. Bernarda Zielińskiego, Stanisława Dłużewskiego, Jana Walszewskiego i jako dalszego członka Rady Nadzorczej p. Witolda Milkuszyca.

Kooperacja Spożywcza Spółdzielnia z odpowiedzialnością udziałową
 Rada Nadzorcza Zarząd
 (—) B. Zieliński, prezes. (—) Tyrakowski. (—) Rybak.

OGŁOSZENIE.

Sprzedamy lokomobilę Wolfa z przegrzewaczem i kondensacją na 12 atmosfer o powierzchni ogrzewalnej kotła 17,85 mtr. Rok budowy 1917. Oferty prosimy nadsyłać do Magistratu m. Turku, wojew. Łódzkie. dw 3587

MAGISTRAT.

Pw 11 191-19,61

Bilans surowy

Banku Związku Spółek Zarobkowych Sp. Akc.

STAN CZYNNY:

na dzień 31 marca 1931 roku

STAN BIERNY:

Kasa i sumy do dyspozycji w bankach emisyjnych i P. K. O.	4 747 973,88		
Pieniądze zagraniczne	2 588 691,18		
Papiery wartościowe:			
a) papiery państwowe	246 826,88		
b) papiery hipoteczne	1 421 651,12		
c) akcje	2 844 290,20	4 512 768,20	
Udziały i akcje w przeds. kons.		3 882 550 35	
Papiery wart. ustaw. kap. zapas.		739 804,65	
Banki lora:			
a) krajowe	654 300,18		
b) zagraniczne	139 457,78	793 757,96	
Banki nostro:			
a) krajowe	1 317 836 86		
b) zagraniczne	4 616 829,27	5 934 666,13	
Weksle zdyskontowane:			
a) spółdzielni	36 155 154,84		
b) inne	66 261 937,53	102 417 092,37	
Rachunki bieżące:			
a) zabezpieczone	40 504 438,17		
b) niezabezpieczone	3 625 746,07		
c) rach. bież. ze spółdz.	13 256 000,66	57 386 184,90	
Pożyczki terminowe		2 355 081,24	
Ruchomości		912 422,59	
Nieruchomości		21 260 060,36	
Koszty handlowe:			
roku ubiegłego:			
a) pod. i św. socj.	1 588 991,—		
b) inne	8 752 409,18	10 341 400,18	
roku bieżącego:			
a) pod. i św. socj.	472 878,30		
b) inne	2 155 552,01	2 628 430,31	
Rachunki oddziałów			
Administracja nieruchomości:			
a) roku ubiegłego	634 160,02		
b) roku bieżącego	119 679,22	753 839,24	
Różne rachunki		7 003 294,39	
		242 926 299,61	
Udzielone gwarancje		10 111 473,05	
Inkaso		23 659 360,29	
		276 697 132,95	

Kapitały własne:			
a) zakładowy	20 000 000,—		
b) zapasowy	1 413 830,—		
c) rezerwa specjalna	1 000 000,—		
d) fundusz amortyzacyjny	686 170,—	23 100 000,—	
Wkłady:			
a) terminowe spółdzielni	965 617,58		
b) terminowe inne	66 293 428,15		
c) oszczędnościowe	16 301 369,80		
d) à vista	30 478 905,53	114 039 321,06	
Rachunki bieżące:			
a) spółdzielni	4 578 717,22		
b) inne	13 736 288,34	18 315 005,56	
Redyskonto weksli:			
a) spółdzielni	21 576 112,97		
b) inne	14 080 862,23	35 656 975,20	
Banki lora:			
a) krajowe	11 520 484,45		
b) zagraniczne	2 288 316,37	13 808 800,82	
Banki nostro:			
a) krajowe	1 091 346,12		
b) zagraniczne	211 321,48	1 302 667,60	
Wierzyciele hipoteczni			1 383,75
Procenty i prowizje			
a) roku ubiegłego	10 874 320,99		
b) roku bieżącego	3 667 858,59	14 542 179,58	
Dochód z nieruchomości			
a) roku ubiegłego	1 324 716,01		
b) roku bieżącego	322 443,20	1 647 159,21	
Różnice kursowe			857 451,31
Salda kred. rach. udz. w przeda.			
pap. wart. i nieruch.			622 205,76
Rachunki oddziałów			15 143 618,52
Różne rachunki			3 889 581,24
			242 626 299,61
Zobowiązania z tyt. udzielonych gwarancyj			10 111 473,05
Różni za inkaso			23 659 360,29
			276 697 132,95

Wścigi Konne z Totalizatorem

urządzone przez Towarzystwo Wścigów Konnych Ziem Zachodnich T. z. odbędą się
na torze wścigowym w ŁAWICY koło Poznania w dniach 14, 17, 20, 24 i 25 maja.
 Komunikacja pociągami kolejowymi z Poznania do Ławicy z głównego dworca strona zachodnia w dniu świątecznym o godzinie 14,50 i 15,15 w dni powszednie o godz. 15,15. — Powrót z Ławicy do Poznania zaraz po wścigach o godz. 18,10 i 18,40. Początek gonitw każdorazowo o godz. 15,30.
Wcześniejsza sprzedaż biletów i programów w firmie F. ZYGARŁOWSKI, ulica 27 Grudnia 12, nar. Gwarnej. Pw 11 186-18,42

OGŁOSZENIE.

Zebrań udziałowców z dnia 8 kwietnia 1931 r. uchwalono likwidację Towarzystwa, mianując likwidatorem niżej podpisanego. W myśl § 65 ust. 2 ustawy o tow. z o. p. wzywa się wszystkich wierzycieli do zgłoszenia pretensyj. Poznań, dnia 8 maja 1931 r.

„ARWOGAZ“ T. z o. p. w likwidacji
 Fabryka Gazomierzy, Wodomierzy i Armatur
 ul. Dąbrowskiego 79
 Stefan Peretjatkowicz, Likwidator.

Powołując się na powyższe ogłoszenie, przepisane formalnością prawną, zaznaczamy, że wszelkie działalności Tow. z ogr. p. przejęła niżej podpisana Sp. Akc.

„ARWOGAZ“ Fabryka Gazomierzy, Wodomierzy i Armatur
 Spółka Akcyjna w Poznaniu.
 Zarząd. Pw 11 193-19,66 Rada Nadzorcza.

Ofiary na głodujące dzieci złożyli do 8. 5. 1931:

Związek Pracowników adwokackich i notarialn. 50 zł, Tow. Przemysłowe „Sobieski“ 50 zł, Stow. Urzędników Komunalnych (Oddział Szpital Miejski) 38 zł, Stow. Urzędników Komunalnych (Oddział Rzeźni Miejskiej) 34,75 zł, Lexandrowicz 30 zł, Pracownicy Polskiego Monopoli Tytoniowego (Pakownia) 27,50 zł, Ks. Dr. J. Kozłowski 25 zł, Szkoła Przygotowawcza im. Kopernika 24,06 zł, Ješko 20 zł, Pracownicy Polsk. Monopoli Tytoniowego (Oddział Ekon.) 18 zł, Bossowska 10,50 zł, Pracownicy Polskiego Monopoli Tytoniowego (Wyrób papieru) 11,03 zł, Rodzina Ansion 10 zł, Rościszewski 10 zł, N. N. 7 zł, Pracownicy Polsk. Monopoli Tytoniowego (Oddział Krajalia) 5,83 zł, Wagnierowa 5 zł, Niedziela 2 zł, M. Małczewski 1 zł, M. Małczewski 1 zł, II klasa Szkoły Przygotowawczej 0,75 zł.
 Szan. Ofiarodawcom składamy w imieniu głodujących dzieci miasta Poznania szczerze „Bóg zapłać“. zw 20 283
 Pozn. Okręg „Caritas“.

3. K. 7/31. PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Łatkowie oraz Inowrocławiu i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Łatkowo, karta 1 (dobra ryckarskie) i Inowrocław karta 820 na imię Zygrzyda, Artura, Franciszka, Ferdynanda Bussego z Łatkowa, zostanie dnia 22 lipca 1931 r. o godz. 10 przed poł. w drodze egzekucji wystawiona na przetarg w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 33. Majętność Łatkowo K. 1. składa się z roli, łąk i kompletnego gospodarczego zabudowania, ogólnej powierzchni 472 ha, 42 a, 77 m². Artykuł matrykuly: 1 wgl. 210. Nr. księgi podatku budynkowego 1. Nieruchomość Inowrocław k. 820 składa się z roli i łąk ogólnej powierzchni 20 ha, 23 a, 92 m². Artykuł matrykuly: 209. Z resztą odsyła się do akt subhastacyjnych. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 3. III. wgl. 4. III. 1931 r. Niniejszem wzywa się wszystkich, których prawa w chwili zapisania wzmianki o przetargu nie były w księdze gruntowej uwiadczone, aby się z nimi zgłosili najpóźniej w dniu przetargu, przed wezwaniem do wnoszenia ofert, i prawa te uprawdopodobnili, gdyby wierzyciel im przeczył. W razie niezastosowania się do powyższego wezwania, prawa te przy oznaczeniu najniższej oferty nie zostaną wcale uwzględnione, a przy rozdziale ceny kupna dopiero po rozstrzygnięciu wierzycieli i innych prawach. Tych, którym służy prawo sprzeciwienia się przetargowi, wzywa się, aby przed udzieleniem przybicia targu postarali się o umorzenie lub zawieszenie postępowania, gdyż inaczej prawo ich odnosić się będzie zamiast do nieruchomości, tylko do uzyskanej ceny kupna. Inowrocław, 4 maja 1931 r. nr 9 588
Sąd Grodzki.

W sprawie upadłościowej nad majątkiem kupca **Georga Wilke'go w Poznaniu**, ul. Sew. Mielżyńskiego 6, wyznaczono termin do dodatkowego badania na dzień 15-go maja 1931 r., godzinę 10, w tutejszym Sądzie, pokój 23. Poznań, 5 maja 1931 r. Sekretariat 2-a Sądu Grodzkiego. nr 9 589

Wydzierżawienie polowania

gminy Jaromierz, powiat Wolsztyn.
 odbędzie się w sobotę, 16 maja, o godzinie 3-ciej, na sali p. Ziehbella w Jaromierzu.
 Warunki dogodnie. Obszar terenu przeszło 6 000 mórg. Odległość łowiska od stacji kolej. 15 minut. Poznań — Jaromierz ca. 80 klm. dobrej szosy. dw 3 592
FRANC, przewodniczący spółki łowieckiej.

OGŁOSZENIE.

Nadwyżki do zastawów sprzedanych podczas licytacji
 kwietniowej 1931 r., od nr. zast. 31 407 do 39 988 i nr. prot. 100 875 do 104 579

wypłacać będziemy w Lombardzie miejskim

za przedłożeniem dowodu zastawu
od dnia 26 maja 1931 r. do 27 czerwca 1931 r.
 Po upływie wyżej wymienionego terminu interesanci tracą wszelkie pretensje.
 Lombard będzie znowu czynny z dniem 15 b. m.
LOMBARD MIEJSKI.
 nr 9 979/80
 W Orędowniku Zarządu st. m. Poznania rozpisaliśmy przetarg na naprawę jezdnii asfaltowych.
 Władysław J. Władysławski
 nr 9 977/8
 MAGISTRAT VIŁ

Odjazd z Poznania

KOLEJOWY ROZKŁAD JAZDY KURJERA POZNAŃSKIEGO

Ważny od 15 maja 1931

Gniezno <small>Bydgoszcz Toruń</small>		Warszawa - Gdańsk	237 do Warszawy	425 do Gdańsk - Gdyni	720 do Torunia	910 do Kobylicy od 1. VI. do 30. IX. w niedzielę i święta	1040 Torunia	1220 do Leszna	1324 do Inowrocławia (Wyrzeczyn)	1520 do Bydgoszczy	1900 do Torunia	1955 do Kobylicy od 1. VI. do 30. IX. w niedzielę i święta	2115 do Gdyni - Gdyni przez Bydgoszcz - Kostorzyn	2300 do Bydgoszczy - Gdyni					
Opalenica - Zbąszczyń			231 do Berlina	300 do Opalenicy w dni robocze	339 do Berlina	745 do Zbąszczyń	1145 do Zbąszczyń	1405 do Opalenicy w dni robocze	1438 do Berlina	1515 do Zbąszczyń	1655 Berlin - Paryż - Włocławek - Gdynia	1730 do Opalenicy	1920 do Zbąszczyń	2358 do Zbąszczyń					
Ostrów Wkp. - Katowice - Kraków - Lwów					141 do Krakowa	300 do Warszawy	937 do Krakowa	1600 do Łodzi	1830 do Kępna	2305 do Lwowa									
Ostrów Wkp. - Skalmierzyce - Warszawa					300 do Warszawy	355 do Środy	610 do Łodzi	1145 do Warszawy	1405 do Środy	1510 do Jarocina	1600 do Lwowa	1715 do Lwowa	1830 do Ostrowa	2220 do Ostrowa	2340 do Starogardu				
Swarzędz - Września - Łódź - Warszawa		Strzałkowo - Łódź - Warszawa	110 Paryż - Warszawa (Śobry)	530 do Łodzi	820 do Warszawy	925 do Strzałkowa	1015 do Kostrzyna	1345 1 Paryż do Warszawy 2 Środy do Warszawy	1400 do Warszawy	1406 do Kostrzyna	1505 do Warszawy	1715 do Kostrzyna	1910 do Kostrzyna	2013 do Strzałkowa	2220 do Warszawy				
Międzychód - Drawski Młyn - (Wielen)					005 do Wronok	500 do Krzyża	800 do Międzychoda	925 do Szamotuł	1330 do Chęszyna	1515 do Międzychoda	1600 do Ławicy	1642 do Międzychoda	1915 do Międzychoda	2100 do Międzychoda	2355 do Międzychoda				
Wągrowiec - Bydgoszcz			735	1330	1600	1850	2355	Rogoźno Wkp. Chodzież - Dziembówko		810 do Wągrowca	1315 do Chodzieży	1525 do Wągrowca	1630 do Chodzieży	1940 do Wągrowca	2120 do Dziembowa	2315 do Rogożna	2035 do Dziembowa	2355 do Chodzieży	
Grodzisk Wkp. - Wolsztyn - Kopanica					420 do Środy	515 do Środy	810 do Wolsztyna	1315 do Kopanicy	1525 do Wolsztyna	1630 do Środy	1940 do Wolsztyna	2120 do Środy	2315 do Grodziska						
Ludwikowo		700	756	915	1015	1105	1235	1308	1412	1502	1612	1715	1816	1905	1954	2055			
Kościąn - Leszno - Rawicz					145	310	445	548	610	700	820	925	1200	1330	1405				
Poznań Wschodni		405	530	610	700	720	735	910	910	925	1015	1040	1220	1330	1345	1406			
UWAGA:		1520	1550	1600	1715	1850	1900	1910	1910	1955	2013	2220	2300	2355					

Pociągi pociągowe oznaczone są kłuszkami cyframi

KOLEJOWY ROZKŁAD JAZDY KURJERA POZNAŃSKIEGO

Przyjazd do Poznania

Przyjazd do Poznania

Gdańsk - Warszawa	Bydgoszcz Toruń	Gniezno	131	221	730	907	1006	1133	1423	1502	1721	2023	2051	2344	
	z Gdyni Gdańska			z Nowy	z Łódź - Głęboka Warszawa	z Łódź - Głęboka Warszawa	z Kobylicy od 1. VI. do 30. IX. w niedziele i święta	z Bydgoszczy Torunia	z Insterburga (Wyrzeczka)	z Gniezna	z Torunia Głęboka - Głęboka	z Warszawy Gdańska	z Kobylicy od 1. VI. do 30. IX. w niedziele i święta	z Kobylicy od 1. VI. do 30. IX. w niedziele i święta	z Łódź - Głęboka Torunia
Zbąszyń - Opalenica			100	229	521	712	914	1309	1337	1434	1623	1806	1935	2203	
			z Parzęca Berlina	z Berlina	z Opalenicy w dni robocze	z Zbąszynia	z Zbąszynia	z Berlina	środy, piątki, niedziele i Parzęca - Berlina	z Berlina	z Opalenicy w dni robocze	z Zbąszynia	z Opalenicy	z Berlina	
Lwów - Kraków - Katowice - Ostrów Wkp.					203	410	703	916	1352	2030					
					z Krakowa	z Krakowa	z Lwowa	z Kępna	z Katowic Łódź	z Krakowa					
Warszawa - Skalmierzyce - Ostrów Wkp.					203	535	731	916	1234	1352	1545	1754	2109	2400	
					z Warszawy	z Srodzy w dni robocze	z Jarocina	z Ostrowa Warszawa	z Łódź	z Łowowa przez Iemstów - Łódź	z Srodzy	z Warszawy	z Łódź	z Starolek	
Łódź - Strzałkowo - Września - Wągrowo		331	658	816	1140	1312	1355	1528	1626	1647	1837	2034	2150	2238	
		(Stajpa) Wągrowo - Parę	z Warszawy	z Strzałkowa	z Kostrzyna	z Strzałkowa	z Warszawy	z Kostrzyna	z Łódź Warszawa	z Warszawy do Parzęca po wrotach czwartki i sob.	z Kostrzyna	z Kostrzyna	z Warszawy	z Warszawy	
(Wieleń) - Drawski Młyn - Międzychód				058	729	749	832	1104	1341	1629	1650	1848	2002	2207	
				z Krzyża, Wieleń	z Wroniek	z Ławicy w dni powszednie	z Drawskiego - Miłyna Międzychód	z Szamotuś	z Krzyża - Wieleń Międzychód	z Ławicy w dni powszednie	z Chrzypka przez Szamotuś	z Krzyża Międzychód	z Międzychoda przez Szamotuś	z Międzychoda przez Szamotuś	
Bydgoszcz - Wągrowiec		717	835	1327	1844	2205		Dziembówko - Chodzież							
		z Wągrowca						Rogoźno Wkp.							
Kopanica - Wolsztyn - Grodzisk Wkp.				542	642	715	859	1422	1610	1747	2054	2247			
				z Sławska od 15. V. do 30. IX. 1931 i od 1. IV. do 21. V. 1932	z Sławska od 1. X. 1931 do 31. III. 1932	z Grodziska	z Wolsztyna Kopanicy	z Wolsztyna	z Grodziska codziennie od 1. 10. 1931 tylko w dni robocze	z Sławska od 1. X. 1931 do 21. V. 1932 w dni robocze	z Wolsztyna Kopanicy	tylko w niedz. i święta od 1. VI. do 30. IX. 31			
Ludwikowo (Ruch wycieczkowy)	817	942	1035	1136	1225	1350	1455	1535	1635	1736	1831	1934	2021	2116	2237
od 3. V. do 31. VIII. tylko w niedzielę i święta	od 15. V. do 30. IX. 1932 w niedz. i święta	od 15. V. do 30. IX. 1932 w niedz. i święta	od 15. V. do 30. IX. 1932 w niedz. i święta	od 15. V. do 30. IX. 1932 w niedz. i święta	od 15. V. do 30. IX. 1932 w niedz. i święta	od 15. V. do 30. IX. 1932 w niedz. i święta	od 15. V. do 30. IX. 1932 w niedz. i święta	od 15. V. do 30. IX. 1932 w niedz. i święta	od 15. V. do 30. IX. 1932 w niedz. i święta	od 15. V. do 30. IX. 1932 w niedz. i święta	od 15. V. do 30. IX. 1932 w niedz. i święta	od 15. V. do 30. IX. 1932 w niedz. i święta	od 15. V. do 30. IX. 1932 w niedz. i święta	od 15. V. do 30. IX. 1932 w niedz. i święta	od 15. V. do 30. IX. 1932 w niedz. i święta
Rawicz - Leszno - Kościan				358	525	635	727	817	908	933	1057	1126	1250	1403	
				z Wrocława	z Kościana w dni robocze	z Czempina w dni robocze	z Leszna	z Międzybóży w dni robocze	z Rawicza	z Śremu przez Czempin	z Międzybóży i Międzybóży	z Wrocława Rawicza	z Wrocława	z Kościana	
Poznań Wschodni (Główna)	524	641	658	717	730	737	816	835	1006	1133	1140	1312	1327	1429	
	w dni robocze	od 15. V. do 31. X. i od 15. II. do 21. V. 1932			w dni rob. od 1. XI. 1931 do 14. IV. 1932				z Wrocława Rawicza	w dni robocze, a od 1. XI. 1931 codziennie	w dni robocze			od 1. XI. 1931 do 14. IV. 1932 r. tylko w soboty	
	1502	1528	1626	1721	1837	1844	2023	2034	2051	2150	2205	2238	2344		
	w dni robocze	w dni robocze													

Pociągi pospieszne oznaczone są
tłustymi cyframi

PRZYMUSOWA LICYTACJA

W sobotę, dnia 16 maja r. b., o godz. 4 po południu, w Podborowie sprzedawać będą najczęściej dającym za gotówkę:

kanapę. n 9649 Juja, komornik sąd. w Pniewach.

LICYTACJA PRZYMUSOWA

16 osob. autobusu „Chevrolet“ 6 cylindr. odbędzie się w sobotę, dnia 23 maja r. b., o godzinie 11.20 przed poł. w Poznaniu. Zbiórka przy ul. Dąbrowskiego 29. Licytacja odbędzie się napewno. zw 29 298

LICYTACJA PRZYMUSOWA.

W sobotę, dnia 16 maja r. b., o godzinie 11-tej przed południem, — Poznań-Wschód przy ul. Suchej 12, odbędzie się sprzedaż za natychmiastową zapłatą całkowitego urządzenia:

kuchni, ślusarni, stolarni, biura, 29 silników marki „Bergmann“ Berlin (Simens-Schuckert Formade) Stocznia Gdańska oraz większej ilości stołów żelaznych, drewnianych restauracyjnych i zakopiańskich, kanap, wieszaków, krzeseł żelaznych, drewnianych restauracyjnych i 2 koni, platformy i wozu towarowego. n w 9993

MAGISTRAT XIII/4

LICYTACJA artykułów męskich i urządzenia fryzjerskiego

w składzie Plac Wolności nr. 18. W piątek, dnia 15 b. m., o godz. 11-tej przed południem, sprzedawać będą dobrowolnie najczęściej dającym za gotówkę z powodu eksmisji: koszule męskie, koinerzyki, palta, czapki, kapelusze, laski, perfumerje, drobna galanterje męska i kompletne urządzenie fryzjerskie. Pw 1185-54,478 WŁADYSŁAW WOJCIECHOWSKI uprawniony licytator i taksator, ul. Stawna 13. Tel. 28-68.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2305, z 21205, d 1811) 1 t. d. = 1 słowo. Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

1 SPRZEDAŻE Wyjątkowa okazja! Posiadłość w Poznaniu składająca się z domu mieszkalnego, 7 pokoi, kuchni, pralnia, sklepy betonowe, stajnie, szopy, stodoła, obora itd., przytem 1 morga ogrodu owocowego i 2 morgi ogrodu warzywnego do sprzedania, wpłaty potrzeba 45 000 zł. Oferty uprasza się pod zw 90 278 do Kurjera.

Zakopane wille 45 000 zamienie na realność Poznań, Osadopol, Rzeczypospolita 2.

Na pończochy wielka niżka cen. — A. Szymański, Specjalny magazyn pończoch, Poznań, św. Marcina 1, przy placu Św. Krzyszki. Pw 10 943-14-18-39

Kołdry bardzo tanio. Kołdery od 5 zł. Używane — przetrwała z gąsienicami, Gnoińska, Plac Świętokrzyski 1.

Motocykl AJS dobrze utrzymany sprzedam. Ratajczaka 11a, wejście 4, mieszcz. 79 Godz. 12—1 i od 6 wieczór. zdw 90 422

Damski rower w dobrym stanie. Pocha 23. — Groniek. zdw 90 654

Krzesła 50 szt sprzedam tanio dobrym stanie dla kawiarni, restauracji. Adres Kurjer zdw 90 244

Parcele budowlane, najlepsza lokata kapitału od 60 groszy kw. intr. „Osadopol“ Poznań, Rzeczypospolitej 9, telefon 53 17. Pw 10 852-14-130

National 2 kasy jedna na 6 kelnerów z motorem sprzedam tanio. Adres Kurjer zdw 90 243

Kino dźwiękowe sprzedam w powiatowym mieście w Wielkopolsce tylko za gotówkę lub zamienie na dom z ogrodem pod Poznaniem Oferty Kurjer zdw 90 242

Parcele budowlane Puszczykowo sprzedam. Wiadomość: telefon 27-96. zdw 89 131

Restaurację sprzedam z przyległym 5 pokojowym mieszkaniem na prowincji blisko Poznania. Oferty Kurjer zdw 90 303

Meble kuchenne po bajecznie taniej cenie sprzedaje Jan Koniecki, Piaskowa 3. zdw 88 678

Meble używane szafy, łóżka, materace, meble leżanki lustra sprzedam. — Słowackiego 21, II, piętro. zdw 89 437

Warsztat ślusarski — kowalski, wyrób miarowych artykułów, istniejący 10 lat z powodu choroby tanio na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera zdw 90 700

Meble po nabywanych niskich cenach. Hilscher, Górna Wilda 56 i ulica Zładowska 34. nw 9116

Bemberga pończochy po cenie fabrycznej za 4.50 oddamy detalicznie „Atlantic“ firma chreścijańska. Wrocławska 15, I piętro. zdw 90 900

Od 50 gr kw. parcele budowlane za Jeżykami przy szosie, każdej wielkości sprzedam na dogodnych warunkach Zofia Hul. n. k. Dąbrowskiego 1, skład papieru. Pw 10 818-16-193

Meble używane oraz inne przedmioty sprzedaje i kupuje Poznański Dom Komisyjny. Domicjańska 3 telefon 2-42. Pw 10832-1.65

Dom mieszkalny sprzedam, Zabikowo pod Poznaniem, Białkowskiego 13 zdw 90 718

Restauracja wielka sala ogień, mieszkaniem, urządzeniem, mieście 4 tysiące mieszkańców blisko Poznania. 2000 sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 90 729

Każdej wielkości parcele budowlane za Jeżykami przy szosie od 50 gr metr kw. sprzedamy. Dogodne warunki spłaty ratowej Zofia Hulanska. Dąbrowskiego 1, skład papieru. Pw 10 907-16-134

Najtaniej! Płaszczki oraz kapelusze damskie Olbrzymi wybór — nowości sezonu. Ceny rewelacyjne niskie. Na raty na asygnyaty Kredy. poleca P. Szczawińska 'Ska. ul. Wodna 1 Pw 10 942-16-24

Parcele pod wille, okolica operty 2 18 zł m², wpłaty połowa, Wyrzykowski, Grobla 9 telefon 1958. zdw 90 647

Samochód ciężarowy, 2 tonny w dobrym stanie korzystnie do nabycia. Oferty Kurjer zdw 90 624

Dom willowy na wykończeniu. Solacz, najlepsza ulica, 2 mieszkania po 5 pokoi i duże jasne sutereny, 1000 m² ogrodu, wszystko wolne, za bardzo niską cenę sprzedam. Oferty Kurjer zdw 90 713

Sypialnie stołowe i mieszkie pokoje, dobre wykonanie poleca Wesolowski, Weneckańska 6. zdw 90 698

Ule pojedyncze, podwójne, drzwi, okna budowlane, Traugutta 32, ogród. zdw 90 693

Gramofony szafkaowy, walizkowy sprzedam. Dom Rzemieślniczy, mieszcz. 17. zdw 90 691

Skład cukierków towarem ruchliwej ulicy sprzedam spieszenie za 2 tygodnie. Oferty Kurjer zdw 90 690

Skład rzeźnicki z przyległym większym mieszkaniem warsztatem zapędem elektrycznym tanio spieszenie na sprzedaż. Oferty do Kurjera zdw 90 739

Fłat 50L czterocobowy po gruntownym remoncje, otarty w dobrym stanie sprzedam korzystnie. A Paetzold Krzywin, powiat kościański, ceglarnia. zdw 90 736

Okazja 4 butelki szampana „Mumm“ 4 32.— zaraz do nabycia. Zgłoszenia do Kurjera zdw 90 755

Sypialnia lakierowana, bogata Lud. XVI, korzystnie do sprzedania. Zakład rzeźbiarsko-stolarski, ul. Poplińskich 2 (Wilda). zdw 90 761

Salon „Empir“ złocono-lakierowany tanio sprzedaż zakład rzeźbiarsko-stolarski, ul. Poplińskich 2 (Wilda). zdw 91 760

Wózek dziecięcy resorowany tanio sprzedam. Skryta 14 m. 10 zdw 90 756

Sprzedam w Poznaniu nowy dom: 3 mieszkania ogród, tylko gotówka. — Oferty do Kurjera zdw 89 929

Kiosk spożywczy w dobrej okolicy, ubikacje sprzedam tanio. Adres Kurjer zdw 90 793

Skład z mieszkaniem sprzedam, Oferty Kurjer zdw 91 773

Piekarnia mieszkaniem w Poznaniu sprzedam. Oferty Kurjer zdw 90 801

Suknie tanio sprzedam. Matejki 45, parter, prawo zdw 90 805

Wózek dziecięcy, Weneckańska 6, mieszczanie 3. zdw 90 794

Gospodarstwo 130 morg, puzenna, żytnia przy szosie, blisko miasta kolej sprzedam. Cena wpłaty według umowy. Chudala, Fabjanów, poczta kolej Ocała, powiat ostrowski. zdw 90 815

Sypialnia okazynie do nabycia. Gdzie? wskazuje Kurjer Poznański zdw 90 813

Upominki do 1-szej komunji św. Medaliki, lancuski, krzyżki, różańce, zegarki i t. d. poleca w wielkim wyborze po najniższych cenach — Stefan Hubert, Poznań św. Marcina 45 vis a vis Hotelu Continental. aw 10 009

Lodówka większa w dobrym stanie na sprzedaż. Rzeźnictwo Piotra Warzyńskiego 15. zdw 90 853

Kamienica Poznań, centrum, dzierż. 18 500, cena 120 000, wpłaty 55 000. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 847

Parcele pod budowę przy ul. Palacza tanio sprzedam. — Dobek, Za Bramką 5a. zdw 90 851

Bulldog młodego sprzedam. Skrzypczak, Rzeczypospolitej 9. zdw 90 945

Skład narożnikowy, dobre położenie z ładnym urządzeniem na każdą branżę za 2.500, dzierżawa 100.— Adres Kurjer zdw 90 941

Futra lisy, skórki, ceny hurtowe. Hankiewicz, Wielka 9 (wchód Szewska). zdw 90 906

Parasole od zł 3.90 W Czesz, Szkoła 11. Plac Wolności 5. Pw 10.960-19-51

Na św. Zofię 15. 5. korzystaj ze sposobności i kup podarki wprost w Hurtowni Porcelany. Wroniecka 24, podwórze. zdw 90 910

Na św. Helenę 22. 5. korzystaj ze sposobności i kup podarki wprost w Hurtowni Porcelany. Wroniecka 24, podwórze. zdw 90 909

Sypialnia nowoczesna, polerowana, róża i debina, luksusowo wykonana za trwałość gwarancja. Okazja dla nowożeńców sprzedaż Stolarnia, Strumykowa 1, Wilda. zdw 90 918

Zegarmistrzowski skład średniociecz. 5 000 towarem. Adres Kurjer zdw 90 921

Kiosk dobrze zaprowadzony, w ruchliwej ulicy sprzedam inwalidzie wojennemu wraz z towarami i urządzeniem za 6 500 zł. Oferty Kurjer zdw 90 924

30 drzwi i meble kuchenne, nowoczesne. Stolarnia Zurkiewicz, Wielkie Garbary 11. zdw 90 982

Wózek sportowy, 2 obrazy olejne sprzedaż Wodna 10, II, prawo. zdw 90 991

Singera damska wpuszczana, 2midsiński Szyperska 3. zdw 90 988

Okazyjnie kilka różnych sukien sprzedaż Wodna 24, mieszcz. 5. zdw 91 020

Tokarnia 3 metrówka (ciężka) na sprzedaż. Cena 2000 złotych. Zgłoszenia do Kurjera zdw 91 008

Wózek dziecięcy i budki poczna cerata, reparacje, maluje, kółka i gumy na składzie. Razer, Szewska 11. zdw 90 963-4

Siódło angielskie w dobrym stanie sprzedaż Razer, Szewska 11. zdw 90 961-2

Parcele 20 minut od tramwaju sprzedam korzystnie. Lambi, Junikowo. zdw 90 780 1

Wyprzedaż mebli z powodu likwidacji po bardzo zniżonych cenach Szprygacz, Wielka 13. Pw 10 828-9-900

Cały Poznań podziwia piękne i tanie kapelusze z firmy A Pietrzykowski. Wielka 8. Pw 11 179-17-97

Drzewo na drzwi i okna tanio sprzedam. Oferty Kurjer zdw 90 661

Budujący! tanio sprzedam wapno lasowane, tragaże, drzewo budowlane, drągi, belki, okna, drzwi, windy, drabki, waski, wiadra, taczeki. Oferty Kurjer jw 6050

Maszyny stolarskie, wiertarki wraz warsztatem tanio sprzedam. Oferty Kurjer jw 6053

Szope nowa duża ze szalówką tanio sprzedam. Oferty Kurjer jw 6054

Łóżeczko białe na sprzedaż. Plac Sapieżyński 5, m. 2. zdw 91 008

Kolonjalke dobra (Rynek) powód wojskowość sprzedam tanio. Adres Kurjer zdw 91 007

Głośnik Phillips sprzedam. Matejki 51, mieszkanie 7. zdw 91 006

Ogniotrwała szafę sprzedam. Woźna 18, III, prawo. d 3 570

Fotograficzny f 45 nowy Compour, klisze 6.5x9 i błony płaskie kadlub metalowy, wyciąg podwojny 180 zł. Grunwaldzka 13 m. 8. zdw 90 890

Motocykl Ariel tanio na sprzedaż, Górna Wilda 110. zdw 90 956

Jaja wylęgowe kaczek, obrychni Kepingów, karmazynów Plymouthroka sprzedam, ceny ulgowe, Szyslak, Zawady — Ryczywół. zdw 90 959

Restaurację centrum, pewna egzystencja, salka sprzedam za 20.000 zł. Kossmann, Fredry 6. zdw 90 975

Kiosk z przyległym mieszkaniem spieszenie sprzedam tanio. Śródka, Ostrówek 10/11, Strzałkowski. zdw 91 002

Wózek dziecięcy, dobrze utrzymany. Brennbabor, Kopernika 10a, I, piętro. zdw 91 037

Salonik wytorny tanio. Adres Kurjer zdw 91 029

Jadalnia debowa, bogato rzeźbiona, wykładana orzechem bardzo tanio. Stolarnia Bukowska 9. zdw 91 025

Sprzedam przy ul. Nowej obszerny skład. Zgłoszenia Kurjer zdw 91 835

Dom ze składem, obszerne mieszkania piwnice, remizy, stajnie, podwórze, wszad nadające się na każde przedsiębiorstwo za 14000 do sprzedania, wpłaty 8—10.000, Bukowski, Grodzki Włkp, nw 10 004

Samochód Fiat 509 limuzyna korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Agentura Kurjera, Leszno, Komeniusza 42 nw 13 001

Sprzedam moje dobrze zaprowadzone i prosperujące przedsiębiorstwo przemysłowo-handlowe, położone w centrum miasta powiatowego Włkp, z obszernymi maszynami budynkami, z żywym i mąrywym inwentarzem. Reflektanci mogą się zgłosić do Kurjera Poznańskiego nw 10 000

Rzeźnictwo wraz z urządzeniem natychmiast sprzedam. Cena 1.200 złotych. — Zgłoszenia Kurjer nw 9996

Parcele budowlane przy Chociszewskiego blisko farmwaju korzystnie sprzedaż właścicel Górczyńska 30. Pw 11 183-19-49

Samochód elektrolux, 3 gabiny męskie jadalnie ciemno debowa, jadalnie debowa, nowoczesna salonik antyczny, salonek mahoniowy, salon czarny, 2 biblioteczki, stoły i kany restauracyjne, obrazy i inne przedmioty odg kożynie. Poznański Dom Komisyjny, Domicjańska 3, telefon 2-42. Pw 11 189-19-50

Kolonjalke pełnem biegu eródmieciu sprzedam. Kurjer zdw 91 061

Samochód „Ford“, limuzyna rocznik 30 prawie nowy okazynie do sprzedania, Kwiatowa 8, III, parwo. zdw 91 060

Maszynę do pisania Adler 450 zł sprzedam. Oferty Kurjer zdw 91 076

Taksówkę w dobrym stanie okazynie sprzedam. Adres wskazuje Kurjer zdw 91 078

Szlifiernię szkła i wytwórnie luster, jedyna w Gdyni, szeroko zaprowadzona wśród klientów z powodu choroby natychmiast sprzedam. Zgłoszenia przysyła „Informator“, Gdynia, przy owoceu. aw 10 007

5 KUPNA Platformy wozy, spory rubocz kupie. Oferty Kurjer zdw 90 026

Trak używany 60 szeroki, w dobrym stanie kupie. Proszę o cenę i warunki. Czajzyński, Kuchary Horowe, poczta Rywał, pow. Kolin. zdw 90 732

Kupię używane podwozie samochodu ciężarowego 2 lub 3 tonowe, bez motoru na oponach detych lub gumach pełnych dobrze utrzymanych. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 702

Piekarnię w Poznaniu kupie. Zgłoszenia do ekspedycji z dokładnem podaniem ceny pod zdw 90 699

Lodownię domowa, mała, w dobrym stanie kupie. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 90 696

Powielacz używany, w dobrym stanie kupie. Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 91 738

Kupię dobry skład kolonialny lub cukierniczy zdw 90 786

Rower damski mały kupie. Oferty Kurjer zdw 90 881

Składową szafę oszklona i gablotkę kupie. Chwaliszewo 25, II. zdw 90 821

Pianino do ćwiczeń kupie. Cena Kurjer zdw 90 857

Dywan cirka 3x4 mtr. owalny lub kwadratowy. Droszcz, św. Marcina 39. zdw 90 935

Samochód mała limuzyna Tatra - Praga albo Citroen kupie. Oferty Kurjer zdw 90 984

Skład mieszkaniem kupie lub odnajme. Oferty Kurjer zdw 91 018

Kupię wprost od właściciela za gotówkę 30—40 tys. dom ewtl. z ogrodem, gdzie gimn. żeńskie na miejscu lub w pobliżu. Helena Kempa, Tarn. Góry, Nakielska 8. zdw 91 011

Anodówkę radlową nowoczesną, lub dobre części dławik na prąd stały kupie. Oferty cena Kurjer jw 6052

Zamienie wós ogrodniży na wóz rzeźniczy lub takowy. Adres Kurjer zdw 90 181

Łóżko żelazne używane. Oferty Kurjer zdw 91 045

Kupię szybę 6 milim. wielkość 2x150. — Kurjer zdw 91 051

Niedrogiego składziku z mieszkaniem poszukuje. Oferty Kurjer zdw 90 831

Zamienie motocykl Wanderer 500 cm na silniejszy z przyczepką, dopłata. Zgłoszenia Kurjer zdw 91 072

Parcele okolicy Jeżyce — Łazarza kupie. Oferty z podaniem wielkości, ceny Kurjer zdw 91 106

6 KAMIENICE Kamienica II piętrowa, narożnikowa, skład dwa okna wystawowe, 7 mieszkań 4 i 3 pokoje, warsztat stolarski i kolodziejski w rowiat, mieście przy ruchliwej ulicy na sprzedaż, lub zamienie na gospodarstwo. Cena 45 000 zł, dochód roczny 4800 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 91 060

10 000 złotych kamienicę w mieście powiatowym dochód 9 000 zł rocznie, na wille w okolicy Poznania za dopłatą. Oferty do Kurjera nw 9999

10 000 złotych Kamienicę komfortowa lub wille kupie bez pośrednictwa, wpłata rocznie 4 000 poza dzierżawą którą obecnie przynosi, wpłacając 10 000 zł Oferty Kurjer zdw 90 717

Dom — willa pięknie położony jak nowy bez lokatorów, 8 pokoi, kuchnia — (wszystko odnowione) wjazd stajni, chlewy murowane, obszerne piwnice, elektryczność w mieście pow z dogodną komunikacją do Poznania z powodu stosunków rodzinnych wprost do gospodarza na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer zdw 89 170

Kamienicę w Bydgoszczy w śródmieściu sprzedam. Wpłata 60 000 zł. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 90 518

Kamienicę komfortowa lub wille kupie bez pośrednictwa, wpłata rocznie 4 000 poza dzierżawą którą obecnie przynosi, wpłacając 10 000 zł Oferty Kurjer zdw 90 717

Kupię kamienicę wpłata 65 000.— Oferty Kurjer zdw 90 775

Dom śródmieście Poznania, przynoszący 2.500 zł rocznie za 18 000 zł sprzedam Dudek, Wielkie Garbary 34. rw 14 171

Zamienie kamienicę w mieście powiatowym dochód 9 000 zł rocznie, na wille w okolicy Poznania za dopłatą. Oferty do Kurjera nw 9999

7 PIENIADZ Poszukuję 25 000 zł na I. hipoteke na większą realność w powiatowym mieście. Zgłoszenia Kurjer pod nw 9969

10 000 złotych wloze do intratnego interesu z współpracą lub przyjęcie posade inkasenta lub tem podobna. — Oferty Kurjer zdw 89 965

Pożyczki 10 000 zł na I. hipoteke gospodarstwo 80 morg. poszukuje. Oferty Kurjer zdw 90 734

Pożyczki 3—5 tysięcy, zabezpieczenie I. hipoteke, poszukuje. Dam dobry procent. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 90 703

4 000 złotych I hipoteke nieruchomości 1 rok wysoki procent spieszenie poszukuje. Oferty Kurjer zdw 90 701

Zi 2 000 pożyczki pod dobry zastaw i procent poszukuje. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 700

4 000 oddam Poznań I. hipoteke lub kupie. Oferty Kurjer zdw 90 762

Fabrykę wód mineralnych sprzedam — przyjmie wspólnika. Kurjer zdw 90 796

100 do 150 000 zł pożyczki poszukuje na I. hipoteke dol. Szacowana wartość nieruchomości 500 tysięcy. Procent zapewniony czynszem poważnego lokatora. Zgłoszenia upraszam do Kurjera pod zdw 91 772

Listy hipoteczne 15 i 25 000 zł w złocie większe majątki sprzedam z damnem. — Zgłoszenia Kurjer zdw 90 885

Hipoteczny list 1.000 dolarów sprzedam, duże damno. Oferty Kurjer zdw 90 944

Wspólnika dzielnego kupca do samodzielniego prowadzenia interesu spożywczo — kolonialnego, w centrum miasta z gotówką 4—6 000 tysięcy. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 980

7—10 000 zł wypożycze na pierwsza hipoteke. Zgłoszenia Kurjer zdw 91 015

Pożyczki hipoteczne, wekslowe udziela Bank Właścicielei Nieruchomości, Poznań, Piekary 1. Pw 10 950/1-18.189/9

Dam
dobry procent, pewna gwarancja, kto pożyczyci 300 zł na umówiony czas. „Okazja”. Górna Wilda 10. zdw 91 102

3 DO WYNAJĘCIA

Wydzierżawie
w Swarzędzu 2 mieszkania trzypokojowe, kuchnia, wygody. Oferty „Par” Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 54.463. Pw 11173-54.463

5 pokojowe
mieszkanie, centrum, zgoda gospodarza do oddania Poczta 26, Niedzwiedzińska. zdw 90 726

Mieszkanie
trzy pokojowe z meblami lub bez przy Parku Wilsona, Oferty Kurjer zdw 90 719

3
pokoje, komfort, słońce, parter, dom nowy, budowany 1928, suchy, parter, Bukowska, Oferty Kurjer zdw 90 705

2
pokoje kuchnie z ogrodem wprost od gospodarza przy ul. Palacza, Czynsz podług ugody, Adres Kurjer zdw 90 689

Kiosk
z przyległym mieszkaniem w Puszczykowie na sprzedaż, Adres wskaże Kurjer zdw 90 749

2 pokoje
i kuchnia wprost od gospodarza, czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 90 765

Dwa mieszkania
po 4 pokoje z kuchnią przedpokojem, łazienką, gaz, elektryka, dzwoniłki elektryczne, przystanek tramwaju, w nowej willi od 1 czerwca do wynajęcia, Zgłoszenia, Kurjer zdw 90 799

3 pokoje
komfortowe Marszałka Focha za zgodą gospodarza odstąpię. Warunek udzielenie hipotecznej, krótkoterminowej pożyczki 100000 zł i rok zgóry dzierżawa, Spieszne zgłoszenia Kurjer zdw 90 807

2
pokoje kuchnia, komfort, nowa willa, przy dworcu Luboń, bezdzietnemu państwu, Czynsz rok zgóry, Adres Kurjer zdw 90 884

Pokój
dla fryzjera, szewca, krawca i t. d. wynajmie tanio, Gospodarz, Adres Kurjer zdw 90 839

Mieszkanie
4 wzgl. 6 pokojowe, wysoki parter, centrum, korzystne dla lekarza, adwokata, zamienie za 3 pokojowe. Wydierżawie 5 pokojowe przy Matejki bez odstępnego, Oksyż, Waly Zygmunt Augusta 10a, godz. 16—17, zdw 90 843

Mieszkanie
2 pokojowe, komfortowe oddam lub zamienie na pokój kuchnia, Zgłoszenia Kurjer zdw 90 848

Mieszkanie
4—5 pokojowe, słoneczne, z ogrodkiem od gospodarza, Górna Wilda 113, mieszkanie 6, zdw 90 913

Dwa
pokoje kuchnia, oddam, Komorne miesieczne, Zabikowo, Poniatowskiego, Weber, zdw 91 055

Mieszkanie
2 pokoje, łazienka, kuchnia, — Zgłoszenia Górna Wilda 32, Koczorowski, zdw 91 054

Elegancki
pokój kuchnia I. piętro, w Sola-czu, natychmiast, wprost od gospodarza, dzierżawa za 2 lata zgóry 2.000 zł, Zgłoszenia Cukiernia Al. Małopolska 8, zdw 91 109

Pokój
kuchnia 500, Krzyczynski, Łukaszczyca 6, zdw 91 107

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkania
6—8 pokojowego na kancelarie i mieszkanie poszukuje adwokat Oferty z podaniem ceny Kurjer zdw 90 040

Dwupokojowe
lub duże jednopokojowe kuchnia wynajmie od gospodarza, dogodna dzierżawa Oferty Kurjer zdw 90 798

2—3
pokojowego czynsz naprzód, — Oferty Kurjer zdw 90 888

2—3 pokoi
z przynależnościami poszukuje, zapłaci czynsz zgóry lub wypożycze 4000 zł, Zgłoszenia Kurjer zdw 90 823

2 pokoi
z kuchnią poszukuje od gospodarza, Czynsz zgóry, Okolica Łazarz—Jeżyce Oferty Kurjer Poznański zdw 90 930

2 000 zł
dam za 2—3 pokoje z kuchnią, Oferty Kurjer zdw 90 920

Mieszkania
pokój i kuchnie wzgl. 2 wprost od gospodarza, Czynsz zgóry, Oferty Kurjer zdw 91 043

3—4
pokojowe mieszkanie w centrum poszukuje za miesieczną dzierżawę, czynsz przedwójny, Wyczerpujące oferty z podaniem wysokości czynszu uprasza się do Kurjera Pomańskiego zdw 14 122

Czteropokojowego
łazienka, kuchnia niewysoko poszukuje natychmiast, Kurjer zdw 91 095

Poszukuje
dwupokojowego mieszkania, Oferty warunkami Kurjer zdw 91 056

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienie
3 pokoje kuchnia, łazienka, dzierżawa 80 zł miesieczne na 4—5 pokojowe centrum, parter lub pierwsze piętro, Chwaliszewo 7-8, m. 6, tel. 52-09, zdw 90 919

Zamienie
dwupokojowe (Słowackiego) na jednopokojowe, Agencja Kurjera Przechylna 1a, zdw 91 036

11 POKOJE UMEBL.

2 umeblowane pokoje
łącznie, sypialny i mieszkalny od 1 do 31, do wynajęcia Cieszkowskiego 1, III, ptr, zdw 88 447

Pokój
panu słoneczny, utrzymaniem bez zaraz, Kopernika 3, mieszkanie 7, d. w 3580

Słoneczny
pokój 15, 5, wynajmie, Strojna, Grunwaldzka 5, zdw 90 464

Pokój
umeblowany frontowy z używanym kuchnią od zaraz lub 1. 6, Niegolewskich 7, parter, lewo, zdw 90 541

Pokój
dla dwóch panów wejście z klatki, Szkolna 3, Gastronomja zdw 90 666

2 pokoje
łącznie, komf. rt. telefon, używalność kuchni, służy lub utrzymanie, Ratajezaka 23, III, lewo, zdw 90 729

Pokoik
skromny tani, Matejki 47, m. 10, parter, zdw 90 695

Pokój
utrzymaniem bez, Półwiejska 2, III, prawo, zdw 90 685

Śliczny
balkonowy, elektryczność, zaraz tanio, Poznańska 31a, miesz. 13, zdw 90 630

Pokój
ładny, frontowy, Kwiatowa 13, III, prawo, zdw 90 678

Pokój
jednoosobowy do wynajęcia, Matejki 2, II, lewo, zdw 90 737

Umeblowany
pokój do wynajęcia, Maleckiego 33, I, prawo, zdw 91 759

Pokoik
pani przy Starym Ryнку 15, 5, lub później, Oferty Kurjer zdw 90 757

Pania
na wspólny pokój, Wodna 7, mieszkanie 7, zdw 90 792

Na biuro
2 pokoje umeblowane lub inteligentnemu panu oddam centrum, Adres Kurjer zdw 90 770

Pokój
niekrepujący, Krasieńskiego 14, m. 11, zdw 90 767

Pokój
dobrze umeblowany, słoneczny, światło elektryczne wynajmie, — Szarmarzewskiego 23, m. 7, zdw 90 784

Centrum
pokój, frontowy, niekrepujący, — D-rowa Szubertowa, Kreta 5, zdw 90 788

Pokój
jednoosobowy wynajmie, elektryka, osobne wejście, Skarbowska 4, mieszkanie 14, zdw 90 782

Pokój
z przyległym gabinetem wynajmie 1—2 osób, Śniadeckich 30, II, prawo, zdw 90 800

Pokój
dla 1—2 osób, Matejki 45, parter, prawo, zdw 90 803

Pokój
2 panom, Kanałowa 4, II, zdw 90 819

Pokój
do wynajęcia, Wrocławska 38, mieszkanie 34, zdw 90 818

Pokoik
Śniadeckich 16, parter, prawo, zdw 90 804

Pokój
umeblowany, frontowy, tanio do wynajęcia, Grunwaldzka 33, mieszkanie 7, zdw 90 814

Pokój
wynajmie, Piekary 6, parter, prawo zdw 90 877

Pokój
wynajmie, Mickiewicza 17, parter lewo, zdw 90 876

Pokoik
(światło elektryczne) wynajmie, Skłota 8, mieszkanie 3 zdw 90 862

Pokój
1 lub 2 osobom zaraz, Grobla 17, I, ptr., prawo, zdw 90 871

Pokój
umeblowany Piekary 5, mieszkanie 12, zdw 90 880

Pokój
dwuosobowy, Wrocławska 30, — Masłowska, zdw 90 869

Pokój
dla dwóch panów zaraz do wynajęcia Wierzbice 18, parter lewo, front, zdw 90 858

Pokój
sympatyczny natychmiast, Plac Nowomiejski 5, III, wejście w ogrodzie, II, lewo, zdw 90 845

Kraszewskiego 8
pokój mały, umeblowany tanio, mieszkanie 23, zdw 90 886

Pokój
wspólny po 25 wynajmie, Strzelecka 21, I, prawo zdw 90 830

Pokoik
niekrepujący wolny, Czesława 8, Walkowiak, zdw 90 891

Pokój
Thiess, Rybaki 16, zdw 90 889

Pokoje
1 wspólny, drugi na dwie osoby dla panów, Czesława 15, II, prawo, zdw 90 899

Pokoje
2—1 osobowe inteligentnym osobom od 15 wynajmie, Telefon w domu, Ogrodowa 11, III, lewo, zdw 90 898

Elegancki
pokój balkonowy, telefon, elektryczność, Kreta 7, III, prawo, zdw 90 895

Pokój
umeblowany, Wielkie Garbary 18, mieszkanie 5, zdw 90 902

Pokój
Grobla 30, II, lewo narożnik Garbar, zdw 90 837

Dwuosobowy
Szyperska 1, m. 17, zdw 90 846

Pokój
dwuosobowy, Romana Szymańskiego 9, mieszkanie 11, zdw 90 844

Pokój
panu wspólny, Piekary 18, dom tylny, I, lewo, zdw 90 841

Elegancki
niekrepujący korzystnie, P. Zielonacka, Mostowa 14, zdw 90 934

Czysty
pokój osobne wejście panu wynajmie, światło elektryczne, Strzelecka 6, front, mieszkanie 20, zdw 90 940

Ładny
pokój, dwom, jednemu panu, — Łakowa 16, parter, lewo, zdw 90 942

Próżny pokój
duży, odnowiony, frontowy, dla małżeństwa, lub dwa mniejsze, frontowe, umeblowane, elektryczność, używanie kuchni, Różana 13, II, zdw 90 952

Pokój
ładny dwom, Majewski, Słowackiego 31/33, zdw 90 948

Lepszy
pokój panu, Kwiatowa 6, mieszkanie 4, zdw 90 945

Pokój
wspólny panu, Dąbrowskiego 43, IV, zdw 90 950

Pokój
Rzeczypospolitej 9, dom ogrodowy III, prawo, zdw 90 949

Pokój
Matejki 5, mieszkanie 7, zdw 90 957

2 pokoje
gabinet sypialny, balkon, łazienka wynajmie ewtl. pojedynczo, — Słowackiego 25, miesz. 11, zdw 90 955

Pokój
balkonowy, Kochanowskiego 5, mieszkanie 9, zdw 90 827

Pokój
Piekary 8a, parter front, zdw 90 826

Pokój
dla pana, Wspólny, Skarbowska 20, m. 9, zdw 90 822

Pokój
dla pana, Pl. Światokrzyski 3, m. 11, zdw 90 908

Pokój
wynajmie, Poznańska 27a, m. 6, zdw 90 904

Pokój
czysty, słoneczny, elektryczność, Półwiejska 26, miesz. 42, zdw 90 923

Słoneczny
Strzelecka 25, m. 8, zdw 90 927

Pokój
dla panów lub małżeństwa, Ryne Łazarzki 19, miesz. 11 narożnik Marsz. Focha, zdw 90 926

Pokoje
umeblowane 1—2 ewentualnie kuchnie, Zupańskiego 18, mieszkanie 8, zdw 90 933

Niekrepujący
lepiej umeblowany jedno - dwuosobowy, Łukaszczyca 4, I, prawo, Łazarz, zdw 90 978

Dwuosobowy
Miyńska 13, I, prawo, dw 3 589

Pokoik
mały elektryczność inteligentnej pani, Składowa 11, mieszkanie 9, zdw 90 999

Pokój
(elektryczność), Piekary 9, parter, lewo, zdw 90 998

Pokój
wspólny dla pani, Łakowa 9, mieszkanie 9, zdw 90 997

Pokoje
jedno, dwuosobowy, słoneczny 15, 5, Kanałowa 7, II, prawo, zdw 90 995

Wspólny
pokój dla pana, Waly Jagielly 18, m. 1, zdw 90 993

Centrum
elegancki, frontowy, niekrepujący pokój z utrzymaniem lub bez do wynajęcia, Wrocławska 14, I, ptr, zdw 91 019

Pokoik
do wynajęcia, Jeżycka 35, II, prawo, zdw 6048

Dwóch
panów, panie, Dąbrowskiego 27a, Dorna, zdw 6049

Pokoik
małżeństwu, Poznańska 27, mieszkanie 4, zdw 6056

Ładny
umeblowany pokój wynajmie, — Kwiatowa 5, m. 9, zdw 6057

Pokoje
wspólnie, osobno, utrzymaniem lub bez także biuro, Poczta 31a, miesz. 8, zdw 14 161

Pokój
wynajmie, Drożdżewska, Plac Nowomiejski 9, zdw 14 162

Umeblowany
pokój wolny, Mostowa 37, II, prawo, zdw 14 163

Pokój
umeblowany panu wynajmie, — Wodna 26, miesz. 7, zdw 14 164

Pana
na wspólny pokój zaraz, Marszałka Focha 27, miesz. 9, zdw 14 167

Pokój
panom, elektryczność, Szkolna 3, prawo, mieszkanie 26, zdw 14 168

Pokoik
słoneczny, Grobla 6, I, m. 15, zdw 14 169

Panów
na pokój, Male Garbary 3, Maćkowiak, zdw 14 170

Pokoik
Śniadeckich 9, mieszkanie 3, zdw 91 034

Pokój
umeblowany, balkonowy od 15, 5, do wynajęcia, Grunwaldzka 25, III, piętro, lewo, zdw 91 024

Pokój
lub dwa razem wynajmie, Matejki 57, parter, lewo, zdw 91 023

Pokój
ewentualnie z fortepianem, — Szewska 14, mieszkanie 7, zdw 91 048

Pokój
solidnemu Półwiejska 5, III, prawo, zdw 91 047

Słoneczny
wolny, Małopolska 7, II, zdw 91 046

Pokój
dwuosobowy, Strzelecka 5, III, lewo, zdw 91 044

Pokój
umeblowany zaraz, wejście z klatki schodowej, Masztalarska 7a, III, zdw 91 041

Pokój
intelig. zaraz, Dąbrowskiego 23, m. 5, zdw 91 053

Pokój
dwom panom, albo paniom, Łakowa 16, III, prawo, zdw 90 971

Pokój
słoneczny I. piętro dla solidnej osoby lub dwóch Strusia 6, mieszkanie 5, zdw 90 974

Pokój
meblowany bez pościeli wynajmie, Woźna 14, parter, prawo, zdw 90 976

Pokój
dla solidnego pana, Skarbowska 2, parter, prawo, zdw 90 979

Balkonowy
słoneczny, elegancki, niekrepujący również przyjeźdnemu zaraz, Różana 4, mieszkanie 6, zdw 91 001

Elegancki
dwuosobowy, Wierzbice 17, mieszkanie 3, zdw 91 036

Centrum
z wygodami, Składowa 1, II, wejście m. 13, zdw 91 028

Pokój
frontowy, elektr. Sew. Mielżyńskiego 5, mieszkanie 9, zdw 91 027

Pokój
2 osobowy wynajmie, Mostowa 4, I, lewo, zdw 91 026

Pokój
wolny, Św. Marcin 27, III, lewo zdw 90 833

Elegancki
panu, pan, Dąbrowskiego 57, mieszkanie 4, zdw 90 832

Pokój
wspólny panom lub paniom, — Wielkie Garbary 18, II, lewo, zdw 14 173

Pokoik
Śniadeckich 9, mieszkanie 1, zdw 3593

Pokój
wynajmie, Półwiejska 39, IV, p. zdw 91 070

Lepszy
pokój do wynajęcia, Słowackiego 25, parter, lewo, zdw 91 059

Pokój
wynajmie Nowacka, Piekary 10, zdw 91 088

Pokój
dobrze umeblowany z osobnym wejściem ulica Różana I, ptr, — Adres wskaże Kurjer zdw 91 104

Pokój
tani wynajmie, Matejki 57, mieszkanie 2, zdw 91 111

Pokój
umeblowany 15, 5, Matejki 66, m. 6, zdw 91 117

Elegancki
pokój 1 lub 2 osobom zaraz, Dąbrowskiego 33, m. 8, zdw 86 871

2 pokoje
umeblowane łącznie, sypialny i mieszkalny, spokojne, bardzo jasne, słoneczne z obsługą elektrycznością, używalnością łazienki od 1. czerwca do wynajęcia, Cieszkowskiego 1, III, piętro, zdw 91 137

12 SZUKA POKOJU

Kawaler
poszukuje ładnego pokoju z wejściem osobnym, względnie niekrepującym Oferty Kurjer zdw 90 704

Panienska
poszukuje skromnego pokoju zaraz, Zgłoszenia Kurjer zdw 90 697

Urzędnicza
poszukuje małego i niezbyt drogiego pokoju od 15, 5, Oferty Kurjer zdw 90 753

Małżeństwo
umebl. pokoju w centrum, możliwie seperat, czysty, słoneczny, niekrepujący 15, 4, Oferty Kurjer zdw 90 939

Poszukuję
czystego widnego pokoju z pościelą i utrzymaniem lub bez od 15 maja, Zgłoszenia Kurjer zdw 91 062

Kawaler
poszukuje pokoju możliwie próżnego, oddzielne wejście zaraz, — Walewski Staszica 8, m. 9, zdw 91 075

600 zł
pożyczki poszukuje, procent po-
kój na letnisku. Oferty Kurjer
zdzw 90 750

Puszczykowo
letnisko tuż przy osie willa „Ma-
ria”.
zdzw 90 896

Willę
puszczykowie 4 pokoje, umeblowa-
wane, weranda, piękny park,
tennis, urządzenie słonecznych
kąpiel, blisko dworca wynajme,
kapieli. Taczanowska, Podrze-
cze, p. Gostyni. zdzw 90 931

Pensjonat Letnisko
palac w pięknym parku. Obfite
zdrowe jedzenie. Od 1 czerwca.
Ceny przystępne. Tylko dla do-
rosłych. Taczanowska. Podrze-
cze, p. Gostyni. zdzw 91 010

Wisła
śląsk Cieszyński, pensjonat „Zo-
fjówka”, poleca pokoje z utrzy-
maniem.
zdzw 91 010

Poronin
pod Zakopanem pensjonat Jędrze-
jówka Stefani Wachowickiej poleca
pokoje słoneczne z werandami,
z pięciorazowym utrzymaniem.
zdzw 91 006

Pod
Zakopane wyjeżdża inteligentna
rodzina, weźmie paniąki utrzy-
maniem 200 zł. Willa obszerna.
Oferty Kurjer rw 14 159

500 zł
puszczykowie 2 pokoje umeblowa-
wane z używalnością kuchni na
sezon letni zaraz. Wiadomość
kiosk przy dworcu Puszczyków-
ko. rw 14 165

Letnisko
5 km od Poznania pokój kuchnia,
autobus co godzinie oddam.
Adres Kurjer Stary Rynek
rw 14 166

Letnisko
pokój kuchnia do wynajęcia. —
Uroczą okolica. Informacja Wale
Zygm. Augusta 9, m. 1.
zdzw 91 053

Mosina
pokoje utrzymaniem, bez przy-
wódzie, lesie, za strzelnicą, Ca-
bańska. zdzw 91 003

Hrebenów
Pierwszy pensjonat „Zele-
min” poleca słoneczne pokoje z
balconami, wolne od kurzu ulicz-
nego. Piękne widoki na szczyt
górski i dolinę rzeki Oporu.
Doborowa kuchnia domowa. Ceny
umiarkowane. nw 10 014

16 OSOBISTE

Świadków
nieszczęśliwego wypadku z dnia
11 maja 1931 o godzinie 8 wiece-
rom przy ul. Długiej uprasza mo-
tocyklista o podanie adresu do
Kurjera Poznańskiego pod
zdzw 90 540

Student
z dobrej rodziny, wychowany w
Paryżu, znający dobrze całą
Francję (drogi automobilowej), po-
leca się osobom lub wychowankom,
udającym się do Francji lub na
wystawę kolońska jako towar-
zystwa przewodnik. Zgłoszenia Ku-
rjer zdzw 90 241

300 zł nagrody
temu kto wskaże pobyt lub
szczegół śmierci 12 grudnia 1930
zaginionego Władysława Bzylia.
Józefa Bzylowa, Poznań, św.
Marcina 66/67. zdzw 90 747

Modrak
myśle poważnie, adres lub spo-
kanie do Kurjera zdzw 90 746

Irka
czarna, proszę adres Kurjer
zdzw 90 790

Milutka
Zyczenie spełniłem. Adres wska-
że Kurjer zdzw 91 042

Autobusy
do Gniezna, Szyperska od 15-go.
9:35; 11:20; 14:10; 17:30; 20:15;
niedziela, święta 23:45 z Gnie-
na 7:45; 9:00; 10:00; 12:25; 17:55;
niedziela, święta 21:00.
rwp 14 174

Ostrzeżenie
Ostrzega się przed przyjmowa-
niem 6 kwiatów 200 zł wystawio-
nych dnia 19. 3. 31, platnych dnia
26. 7. 2. 8; 16. 8; 23. 8; 30. 8. 31. r.
1. 1. 1931. 1. 1. 1931. 1. 1. 1931.
Sprawy nie będą wykupione. Sprawy
skierowano do sądu. Akcept. Józ-
ef Sokolowski, Miedzycich d/W
bufet kolejowy. Wystawione dla
F-y Baczewski. nw 9994

Unieważnienie
Przypominamy, że udzielona ple-
nipotencja naszemu bratu Tadeu-
szowi Obrebewiczowi ze Skórce-
wa, dnia 15 marca w 1929 upad-
ła w obecnosci Not. Kaz. Żu-
romskiego 21 września 1929 roku.
Za wszelkie nadżycia nieodpo-
wiadamy. Spadkobiercy po sp.
St. Obrebewiczowej (—) Jolanta
Obrebewiczówna, (—) Adam
Obrebewicz (—) Janina Somme-
rowa. Majętność Skórcewo.
zdzw 91 074

Piekarnia
w pełnym biegu w Ryнку do wy-
dzierżawienia zaraz. Obieje 2 000
zł. Adres Kurjer zdzw 91 084

22 ROZMAITE

Obrazy
Falata. Wyżłkowskiego inne.
Trzeciego Maja 3. podwórca.
zdzw 80 962

Koldry
wykonuje, stare przerabia Smo-
czyńska. Kwiatowa 8.
zdzw 80 979

Obiady
domowe, treściwe tani 1.00.—
Babińskiego 7 parter (Pl. Sapie-
żyński).
zdzw 90 408

Akuzerka
Kleinwächterowa. Poznań, cen-
trum, ulica Romana Szymańskiego
2. pierwsze piętro lewo, drugi
dom od Pl. Światokrzyskiego.
zdzw 89 510

Odpisy
maszynowe, po-vielenia, wnioski
do władz załatwia Biuro: Piekar-
zy 6. zdzw 89 900

Obiady
kresowe na masle Kantaka 8/9,
brama, prawo III. zdzw 90 577

Przerabiam
naprawiam garsonki, swetry, pu-
lowery itp. „Tricot” tylko Szy-
mańskiego 10 III, filii nie po-
siadam. Pw 10 833-1.43

Reparacje
zegarków wszelkiej bizuterji
wykonuje precyzyjnie i solidnie
firma F. Tarkowska, Poznań, Plac
Wolności 1 (pod Filarami).
Pw 10 838

4,90
fartuch biały z
rekawami, koloro-
wy od 8,90. —
Płaszcz biały od
5,90, kolorowy od
9,90 poleca fabry-
ka Bielizny — J.
Schubert, ulica
Wrocławska 3.
Pw 10 930-17.115

Radjosłuchacz
Wasz najlepszy radjoodbiornik
na nic się nie przyda, jeżeli głoś-
nik jest lichi, lampy bez emisji,
lub bateria zużyta. Wybadanie
instalacji, fachowe porady i orze-
czenia bezpłatnie. Pierwszorzędne
systemy do głośników 25.—; 35.—
zł. Słuchawki gwarantowane i
czule 11.— zł. Kryształ i detektor
o sile jednej lampy. Nowo-
czesne schematy 1.— zł. „Radio-
ton”. Półwiejska 4. Tel. 23-10.
dw 3506

6,90
kieszka zeffrowa
biała smokingo-
wa od 8,90. Spor-
towa z krawatką
od 7,90. Marqui-
sette jedwabne
od 10,50. nocne
od 7,90. dzienne
białe od 3,90. —
trykotowa 2,90.
kalesony trykotowe od 2,25. spor-
towe chłopięce od 2,90. poleca Fa-
bryka Bielizny J. Schubert ul.
Wrocławska 3. Pw 10 934-17.117

Abazury
skuratnie, tani obiegam. Go-
rzelniska. Skońska 16. zdzw 90 721

„Messalina”
wykwintna pracownica kapeluszy
damskich, duży wybór kapeluszy
gotowych i wszelkich przyborów.
Zotatem od 15 maja przyjeżdża
panie na trzymiesięczny kurs
strojarski szkoły warszawskiej.
Równocześnie przyjmuje dzielną
marszantkę. Stary Rynek 18/19.
wysoki parter. zdzw 90 638

Dziewczynkę
16 miesięczną oddam na własna.
Oferty Kurjer zdzw 90 632

Pluskowy
zarodki jak należy tepic. Na od-
powiedź znaczek „Iga”, Poznań,
Czarneckiego 15, m. 44.
zdzw 90 860

Pensjonat
dla przyjeżdżających z Poznania. Gwa-
ranca 17. II. Pokoje umeblowane
większe i mniejsze. Ceny niskie.
T. Rowecka. zdzw 90 865

Trio
lub kwartet dobrze zgrany. Wa-
runek: tylko młode i przystojne
panie mogą się zgłosić od zaraz.
Restauracja „Astoria”, Inowroc-
ław, Królowej Jadwigi 25.
zdzw 90 833

Porady
wszelkie związane z nieruchomości-
ściami za minimalna opłatą. Wy-
woływanie, regulowanie hipotek,
ugody waloryzacyjne, kupno,
sprzedaż listów hipotecyjnych. Po-
średnictwo w kupnie, sprzedaży
nieruchomości. Parcelacja admi-
nistracyjna. Udzielamy pożyczki na
dogodnych warunkach. Lokujemy
kapitały na hipotekach. Placi-
my najwyższe procenty od
wkładów oszczędnościowych da-
jąc gwarancję 20 mil. Bank Wła-
ścicieli Nieruchomości. Poznań,
Piekary 1, założony w 1923
Pw 10 863/4-16 183/4

Akuzerka
Krajewska, Poznań-Wilda, Wy-
bickiego 15, przyjmuje panie u-
działce porady i pomocy położni-
czej. zdzw 90 833

Głuchota uleczalna!
Wynalazek Eufonia zademonstrowany
specjalistom uszuwa przytępi-
ony słuch, szum, ciekniecie uszu,
użytko. Liczne podziękowania. Za-
dajcie bezpłatnej porady i pomocy
szpitalu. Adres Eufonia, — Liszki
k. Krakowa. zdzw 91 005

Porady
i wszelkie informacje trzające
nieruchomości udzielamy człon-
kom bezpłatnie, nieczłonkom za
minimalna opłatą. Bank Wła-
ścicieli Nieruchomości. Poznań,
Piekary 1. Pw 10 863-9-18.102/3

Fotografie
do komunij św. polecam, ceny
znizzone. J. Ignaszak, Zakład fo-
tograficzny, Rynek Wiledecki.
zdzw 91 032-3

Banki
chorym kto przystąpił? Zgłosze-
nia Kurjer iw 6046

Chiromantka
zagraniczna przepowiada z kart
z rąk dziennie wiele podzięko-
wań. Babińskiego 7, wysoki par-
ter, (dawniej Górna Wilda 51).
zdzw 91 030

Muszyrna
urocze zdrowotniko kąpiele mine-
ralne i rze zne. Pensjonat A.
Krzyżanowskijskiej doskonała kuch-
nia, czystość. Ceny przystępne.
nw 9097

Wydzierżawię
na letnisko 2 pokoje, warunki po-
dług ugody. Zgłoszenia: Agencja
Kurjera Poznańskiego Kórnik.
nw 9096

23 OŻENKI

Kawaler
lat 30, posiadający 52 000 złotych
w gotówce pozna pannę intelli-
gentną, posiadającą jakiekolwiek
przebiegiństwo lub nieruchomości.
Zgłoszenia o ile możności z
fotografią do Kurjera Poznań-
skiego pod zdzw 90 707

Kawaler
kupiec, lat 38, posiadający skład
blawatów wartości 50 000 złotych
bez długu poszukuje w celu ma-
trymonialnym panny inteligent-
nej z zainbowaniem do kupiectwa
z cokolwiek majątkiem. Oferty
możliwie z fotografią uprasza do
Kurjera Poznańskiego zdzw 90 706

Wielkopolanin
lat 25, przystojny, wysokiego
wzrostu, na dobrym stanowisku
poszukuje panny, która pragnie
wyjechać zamaz, religijnej gospo-
darnej inteligentnej, charakteru
człotnego z majątkiem lub interes-
sem. Poważne zgłoszenia z foto-
grafią upraszam do Kurjera
zdzw 90 692

Wdowa
duże mieszkanie w Poznaniu,
późna 55—65 lat, z intelligen-
cją z cokolwiek gotówką. Cel
matrymonialny. Zgłoszenia Ku-
rjer zdzw 90 769

Panna
inteligentnego rolnika, urzędnic-
ką państwowego ewentualnie kupca,
także wdowa po przystojnym
trzydziestolatni brunetka z pro-
wincji posiadającą 10 tysięcy zło-
tych gotówką oraz wszelkie dane
na dobrą żonę. Cel matrymonialny.
Oferty Kurjer zdzw 90 802.

Kawaler
lat 35, (handlowiec), blondyn,
wzrostu średniego, inteligentny,
przystojny i wesołego usposobie-
nia, średnim stanowisku pań-
stwowym, posiada cokolwiek
oszczędności, szuka panny celem
ożenku z zawodem dla wspól-
nego dobra, nie dzisiejszych poglą-
dów. Oferty Kurjer zdzw 90 887
możliwie z fotografią, która
zwracam. Dyskretna zapewniona.

Wspólniczkę
do lat 32, posiadającą 4 000
zł. do założenia piekarni, później
ożenek. Łaskawe oferty Agen-
tura Kurjera, Leszno, Komeni-
sza. nw 9 983

Wdowa
bezdzietna, lat 35, religijna,
pragnie poznać zamożnego pana
od lat 60 w celu matrymonialnym
Oferty Kurjer zdzw 90 823

Panię
inteligentną, muzykalną, lat 25,
posiadającą majątku 20 000 zł,
szuka znajomości panów, na sta-
łych stanowiskach. Tylko po-
ważne zgłosz. Kurjer zdzw 90 987.
Cel matrymonialny.

Przemysłowiec
inteligentny, samodzielny, wła-
ściciel ziemski, poszukuje z bra-
ku znajomości, na tej drodze żony
tych samych zalet do 35 lat, Po-
średnictwo krewnych mile widziane.
Łaskawe zgłoszenia do Ku-
rjera zdzw 91 021

Panna
lat 30, religijna z własnym mie-
szkaniem szuka męża na stałej
posadzie. Kolejarze, urzędnicy.
Oferty Kurjer zdzw 90 972

Kawaler
lat 35, inteligentny posiadający
własny zakład zegarm. optyczny
w większym mieście na Pomorzu
poszukuje żony, Panie intelligen-
ne z zainbowaniem do kupiectwa
raczą złożyć oferty możliwe z
fotografią do Kurjera „Poznań-
skiego pod nw 10 006. Rzecz po-
ważna.

24 NAUKA

Elewka
z dobrego domu pragnie się wy-
czyć dobrego gotowania od 1. 6
da wynagrodzenie. Oferty Ku-
rjer iw 6043

Do egzaminów
pomoc specjalne z literatury,
matematyki, łaciny, fizyki, che-
mji, historii, geografji, języków
obcych, prawa, pedagogiki etc.
poleca Wydawnictwo „Pomoc
Szkolna”, Wajera, Warszawa,
Pielniana 5/76. Na żądanie ka-
talogi bezpłatnie. nw 9 861

Kto
udzieli prywatnie lekcji katego-
rii rolni-zej Schulmana po po-
łudniu 19—21 godzin. Oferty z
podaniem warunków do Kurjera
pod zw 90 745

Student
udziela lekcji w zakresie szkół
średnich oraz konwersacja. Ku-
rjer zdzw 91 000

Kleryk
poszukuje kondycję na wsi, Łask.
oferty Kurjer zdzw 91 013

Książkowość
stenoграфии wyuczamy najnow-
szego systemu. Wpisy codzien-
nie. „Postop”, pl. Sapieżyński
2a. zdzw 90 969-70

25 MUZYKA

Duet
lub kwartet damski ewentualnie
męski może się zgłosić z utrzy-
maniem bez pokójki z podaniem
gaz. Kawiarnia, Rawicz, Rynek 3.
zdzw 90 515

Pianista
rutynowany, akordeon, 120 basów
wolny, Majtkowski, Inowrocław,
Poznańska 78 I. zdzw 91 007

Jazzbandzista
(perkuszja) akordeon, hawańska gi-
tara luksusowe instrumenty śpiew
wolny. Właszewski, Inowrocław,
Jakóba 4. zdzw 91 004

Fortepian
wolny od ćwiczeń centrum tania.
Adres wskaże Kurjer zdzw 91 000

26 ROZRYWKA

Kino Tęcza
wyświetla film: Boska kobieta,
Greta Garbo. zdzw 90 824

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych.

Szofer
kawaler, znający dokładnie monta-
ż samochodów, prowadzenie
elektronny poszukuje posady. —
Jan Woźniak, Majątek Wydrzy-
na Wola, po zta Sulmierzyce, ko-
ło Radomska. zdzw 89 796

Książkowna - bilansistka
korespondentka bardzo bier'a w
niemieckim również francuskim,
pierwszorzędna sła, poważne re-
ferencje i świadectwa poszukuje
posady. Zgłoszenia Kurjer
zdzw 83 469

Wdowa
inteligentna wiek średni poszu-
kuje posady za utrzymanie do za-
rządu domem opieki dzieci, towa-
rzyszki do Zakopanego. Zgłosze-
nia do ekspedycji Kurjera pod
zdzw 89 440. Od 15. 5. Leszno, An-
toniny Żoładkowskiej.

Początkująca
książkowna znająca stenoграфи,
pisanie na maszynie, poszukuje
posady od 15. 5. 31, albo później.
Łaskawe oferty uprasza się kie-
rować do Kurjera Poznańskiego
zdzw 90 931

Panię
inteligentną znającą szycie, ro-
bótki poszukuje posady do dzieci
lub na wyjazd. Zgłoszenia Ka-
raskiewicz, Żabikowo Lipowa 13
zdzw 90 177

Zi 5 000
gotówką i więcej da za posade
leśniczy-kierownik tartaku. 15-let-
nia praktyka, dzielny fachowiec.
Oferty Kurjer zdzw 90 569. Dy-
skretna zapewniona.

Kuchmistrz
z dobrymi poleceniami z więk-
szych domów i restauracji poszu-
kuje posady od 1. VI. na sezon
lub majątność. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdzw 90 735

Dziewczyna
umiejąca gotować, prać, prasować
szycia i bieliznę z dobrimi
świadectwami poszukuje posady
jako przychodnia. Zgłoszenia do
Kurjera zdzw 90 716

Osoba
inteligentna lat 35, polski, język
polski, niemiecki, angielski po-
szukuje posady ekspedjentki lub
zajmie się dziećmi ewentualnie
jako wyręczycielka. Oferty Ku-
rjer zdzw 90 712

Małopolanka
inteligentna poszukuje posady do
pielegnowania chorych i pomocy
w domu. Oferty Kurjer
zdzw 90 637

Dziewczyna
skromna z szyciem poszukuje po-
sady do dzieci lub do wszystkiego.
Oferty Kurjer zdzw 90 636

Dziewczyna
starsza z praniem i gotowaniem
poszukuje posady w skromnym
domu zary lub 1 czerwca. Oferty
Kurjer zdzw 90 634

Młodsza
dziewczyna szuka posady do dzie-
ci lub prac domowych dobrze
polecona. Oferty Kurjer zdzw 90 679

Kucharka
gospodynini poszukuje posady. —
Świadectwa chlubne. Oferty Ku-
rjer zdzw 90 742

Kuchmistrz
hotelowa poszukuje posady. Oferty
Kurjer zdzw 90 741

Gospodynini
inteligentna poszukuje posady do
jednej osoby. Oferty Kurjer
zdzw 90 740

Poszukuje
jakiekolwiek posady w fabryce
ewentualnie posady. Oferty Ku-
rjer zdzw 90 751

Szlifierz
na przedmioty ołowiane i metale
szuka posady. Oferty Ku-
rjer zdzw 90 753

Paryżanka
poszukuje posady do dzieci lub
dorszych, Filarecka 3, m. 3, te-
lefon 74-22. zdzw 90 766

Inteligentna
religią kierowniczką instytucji
społecznej poszukuje posady kie-
rowniczki lub zarządzającej do-
mem w mieście lub na wsi, zaraz
lub później. Okolica obojetna,
Oferty Ross, Poste restante Skal-
miersyce, powiat Ostrów (Wkp.),
zdzw 90 752

Poszukuje
posługi zaraz. Oferty Kurjer
zdzw 90 764

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady od 15.
Oferty Kurjer zdzw 90 797

Dziewczyna
wiejska poszukuje posady do
wszystkiego. Oferty Kurjer
zdzw 90 789

Panna
do dziećmi szyciem robotkami po-
szukuje posady od 1. 6. 31. Oferty
Kurjer zdzw 90 795

Dziewczyna
do dziećmi z szyciem, cerowaniem
haftem, poszukuje posady zaraz.
Oferty Kurjer zdzw 90 791

Dziewczyna
20 lat szuka posady z cokolwiek
gotowaniem lub za druga pokojo-
wa do dworu. Oferty Kurjer
zdzw 90 788

Posługaczka
poszukuje posady na południe.
Oferty Kurjer zdzw 90 778

Panię
szuka posady przy bufecie. Miejs-
cowość obojetna. Oferty Kurjer
zdzw 90 776

Ogrodnik
szofer lat 30, wszechstronny, po-
szukuje posady zaraz. Zgłoszenia
Kurjer zdzw 90 774

Cukiernik
samodzielny, dzielny w swym za-
wodzie poszukuje posady Łaska-
we zgłoszenia Kurjer zdzw 90 787

Szofer
początkujący poszukuje posady
lub za pomocnika do autobusu,
Antoni Grott, Huta, pow. Czarn-
ków. rw 14 120

Kierownik
tartaku poszukuje posady ksią-
żkowego lub kasjera w majątku z
kaucją. Oferty do Kurjera
zdzw 90 735

Zegarmistrz
młodszy pomocnik poszukuje po-
sady zaraz lub później. Oferty
Kurjer zdzw 90 733

Szukam
posady charakterze gospodynini,
znam bardzo dobre gotowanie,
pieczenie ciast, zaprawianie. —
Oferty Kurjer zdzw 90 817

Początkująca
poszukuje posady do dziećmi z szy-
ciem, robotkami. Wymagania
skromne. Oferty Kurjer
zdzw 90 809

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Ku-
rjer zdzw 90 810

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem po-
szukuje posady od 15 maja. Oferty
Kurjer zdzw 90 811

Starszy student
poszukuje dla swego brata cze-
ladnika piekarskiego z pierwszo-
rzedną praktyką posady 30 zł
miesięcznie. Kurjer zdzw 90 813

Kucharski
uczeln w trzecim roku nauki po-
szukuje posady do większej re-
stauracji lub w majątku. Oferty
Kurjer zdzw 90 870

Śluząca
młodsza, silna, zdrowa, uczciwa
przyjmuje posade od 1. 6. ewentl.
później. Oferty Kurjer
zdzw 93 868

Słuchaczka
szkoly Społecznej, pisząca biegle
na maszynie poszukuje jakiejkol-
wiek posady biurowej. Na życze-
nie bardzo poważne referencje. —
Zgłoszenia Kurjer zdzw 91 030

Redaktorskiej
posady poszukuje student ostat-
niego roku nauk politycznych lat
27. Bardzo poważne referencje.
Zgłoszenia Kurjer zdzw 91 079

Uczciwa
dziewczyna chętna, pracowita,
młodsza poszukuje posady pokojo-
wej lub do wszystkiego od 15.
Łaskawe zgłoszenia Kurjer
zdzw 90 820

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posady.
Zgłoszenia Kurjer zdzw 90 897

Śluząca
szuka posady na wioś lub w mia-
stečku. Łąkowa 19. I. lewo.
zdzw 90 852

1 000 zł
kaucji dam za otrzymanie po-
sady inkasenta, portjera, bufete-
rowego lub innej w pewnym
przedsiębiorstwie. Oferty Ku-
rjer zd

Gdzie można najwięcej wygrać? W najstarszej kolekturze Loterii Państwowej **A. KĘDZIORA** w POZNANIU, ul. Sieroca 5/6, nar. Nowej, wychodzi zawsze maximum wygranych losów

Gospodyni-kuchmistrzynie z bardzo dobrymi świadectwami bywająca w większych domach poszukuje odpowiedniej posady w Poznaniu i czwartka. Zgłoszenia Kurjer zdw 90 467

Kucharka z dobrymi poleceniami poszukuje posady do restauracji albo do lepszego domu od 15 maja. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 90 565

Fryzjerski pomocnik potrzebny. Ciesliński, Wrocławska 38, zdw 90 867

800,— posiadająca osobą potrzebną do współpracy. Zgłoszenia Kurjer zdw 91 038

Chłopcy do pilek także pozaszkolną z pozwoleniem rodziców. Grunwaldzka 3. Zgłoszenia 5-7. zdw 90 859

Krawiec chętny tylko dla napraw potrzebny. Kurjer zdw 91 052

Większe przedsiębiorstwo poszukuje 2 ksiązkowych, stenotypistki, pomocnika, 2 uczniów. Szczegółowe oferty, opisy świadectw, referencji do Kurjera zdw 90 882

Krawciarka potrzebna. Wierzbicice 24 a. Grochowski. zdw 91 057

Dziewczyna do lat 15, do wyjazdu z dzieckiem zaraz. Zgłoszenia 2-3 St. Tonn. Łakowa 16. zdw 90 294

Krawcowe dobre sily potrzebne. Krajniakówna, Dąbrowskiego 82, front. jw 6055

Inteligentna panienska bardzo dobrym szyciem do dzieci potrzebna. Ratajczaka 29, parter. prawo. zdw 90 874

Dziewczyna skromna do wszystkiego potrzebna od 15. 5. skład. Chwaliszewo 75. rw 14 100

Uczennica chcąca się dla siebie wyuczyć krawieczyzny, może się zgłosić. Piekary 24, m. 4. zdw 90 977

Uczennica potrzebna do krawieczyzny. — Niegolewskich 8, II., lewe skrzydło, Kincłowa. zdw 90 939

Domokrążni korzystnie kupie bezkonkurencyjne pióra wieczne, biżuterie galanteryjne, krawaty, trykoty oraz nowości ostatnich targów poznańskich. Ceny fabryczne. Poznań, Aleje Marcinkowskiego 2, parter, firma „Emzet”. Wyciąć, zachować adres. zdw 90 771

Uczennice potrzebne do krawieczyzny. — Piekary 19, III., Nowak. zdw 90 937

Elew inteligentny znający książkowość amerykańska potrzebny zaraz do biura zbożowego. Skrytka 369. zdw 90 879

Krawcowa do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Dziewczyna samodzielna, sumienna i uczciwa poszukuje posady z gotowaniem do wszelkiej pracy domowej od 15. 5. lub 1. 6. Wiktoria Wesołowska, Gniezno, Grzybowa 34. zdw 90 521

Krawcowa przyjmie zaraz. Górczyńska 16 a/b zdw 90 829

Posady inkasenta, portjera, pomocnika biurowego, lub innej umysłowej szukam w poważnym przedsiębiorstwie, gdzie zależy na uczciwym pracowniku. Na żądanie kaucja. Pośrednicy wykluczeni. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 90 445

Uczennice samodzielne do sukien przyjmie Willman, Matejki 51. zdw 90 938

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Bacność Przedstawicielki zagraniczna nowosć. Gwarantujemy zarobek dziennie 90 zł i więcej. Blizsze informacje udziela przy zgłoszeniu inspektor Knopik w piątek od 10-12 i 3-5. Skarbowska 17, parter. prawo. Pw 11 187-54/474

Uczennice potrzebne do krawieczyzny. — Piekary 19, III., Nowak. zdw 90 937

Technik dentystyczny samodzielny w operatywie (dla Kasy) oraz w technice tak w złocie jak kauczuku według najnowszych systemów, może się zgłosić od 1 lub 15. 6. br. Zgł. do Kurjera zdw 91 012

Kucharka z dobrym gotowaniem, skromna, pracowita, która by się zająła również wszelkimi pracami w gospodarstwie potrzebną. Zgłoszenia Mieloch, Poznań, Białogóra. zdw 90 315

Uczennice zaraz na 1/2 i 1 rok. Mistrzynie krawiecka. Półwiejska 26, mieszk. 42. zdw 90 922

Chcesz otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza — Warszawa, Żółkiewska 42. Kursy wycząją listownie buchalterji, rachunkowości, kapielkiej korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu orawa kaligrafji, pisanja na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni grammatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu egzamin. Znajdźcie prospektów. npw 9 844

Uczennice potrzebne do krawieczyzny. — Piekary 19, III., Nowak. zdw 90 937

Chcesz otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza — Warszawa, Żółkiewska 42. Kursy wycząją listownie buchalterji, rachunkowości, kapielkiej korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu orawa kaligrafji, pisanja na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni grammatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu egzamin. Znajdźcie prospektów. npw 9 844

Uczennice potrzebne do krawieczyzny. — Piekary 19, III., Nowak. zdw 90 937

Chcesz otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza — Warszawa, Żółkiewska 42. Kursy wycząją listownie buchalterji, rachunkowości, kapielkiej korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu orawa kaligrafji, pisanja na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni grammatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu egzamin. Znajdźcie prospektów. npw 9 844

Uczennice potrzebne do krawieczyzny. — Piekary 19, III., Nowak. zdw 90 937

Chcesz otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza — Warszawa, Żółkiewska 42. Kursy wycząją listownie buchalterji, rachunkowości, kapielkiej korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu orawa kaligrafji, pisanja na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni grammatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu egzamin. Znajdźcie prospektów. npw 9 844

Uczennice potrzebne do krawieczyzny. — Piekary 19, III., Nowak. zdw 90 937

Chcesz otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza — Warszawa, Żółkiewska 42. Kursy wycząją listownie buchalterji, rachunkowości, kapielkiej korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu orawa kaligrafji, pisanja na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni grammatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu egzamin. Znajdźcie prospektów. npw 9 844

Uczennice potrzebne do krawieczyzny. — Piekary 19, III., Nowak. zdw 90 937

Chcesz otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza — Warszawa, Żółkiewska 42. Kursy wycząją listownie buchalterji, rachunkowości, kapielkiej korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu orawa kaligrafji, pisanja na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni grammatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu egzamin. Znajdźcie prospektów. npw 9 844

Uczennice potrzebne do krawieczyzny. — Piekary 19, III., Nowak. zdw 90 937

Chcesz otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza — Warszawa, Żółkiewska 42. Kursy wycząją listownie buchalterji, rachunkowości, kapielkiej korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu orawa kaligrafji, pisanja na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni grammatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu egzamin. Znajdźcie prospektów. npw 9 844

Uczennice potrzebne do krawieczyzny. — Piekary 19, III., Nowak. zdw 90 937

Chcesz otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza — Warszawa, Żółkiewska 42. Kursy wycząją listownie buchalterji, rachunkowości, kapielkiej korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu orawa kaligrafji, pisanja na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni grammatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu egzamin. Znajdźcie prospektów. npw 9 844

Uczennice potrzebne do krawieczyzny. — Piekary 19, III., Nowak. zdw 90 937

Chcesz otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza — Warszawa, Żółkiewska 42. Kursy wycząją listownie buchalterji, rachunkowości, kapielkiej korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu orawa kaligrafji, pisanja na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni grammatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu egzamin. Znajdźcie prospektów. npw 9 844

Uczennice potrzebne do krawieczyzny. — Piekary 19, III., Nowak. zdw 90 937

Chcesz otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza — Warszawa, Żółkiewska 42. Kursy wycząją listownie buchalterji, rachunkowości, kapielkiej korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu orawa kaligrafji, pisanja na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni grammatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu egzamin. Znajdźcie prospektów. npw 9 844

Uczennice potrzebne do krawieczyzny. — Piekary 19, III., Nowak. zdw 90 937

Chcesz otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza — Warszawa, Żółkiewska 42. Kursy wycząją listownie buchalterji, rachunkowości, kapielkiej korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu orawa kaligrafji, pisanja na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni grammatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu egzamin. Znajdźcie prospektów. npw 9 844

Uczennice potrzebne do krawieczyzny. — Piekary 19, III., Nowak. zdw 90 937

Chcesz otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza — Warszawa, Żółkiewska 42. Kursy wycząją listownie buchalterji, rachunkowości, kapielkiej korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu orawa kaligrafji, pisanja na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni grammatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu egzamin. Znajdźcie prospektów. npw 9 844

Uczennice potrzebne do krawieczyzny. — Piekary 19, III., Nowak. zdw 90 937

4 klasowa Szkoła Przygotowawcza A. Pokorzyńskiej i H. Raczkiewiczówny przy ul. Kochanowskiego 17, parter przyjmuje wpisy dziewczynek i chłopców od 6-10 lat codziennie od 4-5 Aleje Marcinkowskiego 11 m. 10 i w soboty od 4-5 Kochanowskiego 17 m. 2

Dziewczyna młodsza potrzebna. Kwiatowa 11, skład kolonialny. zdw 90 614

Wymownych pań i panów na stałą pensję poszukuje Kaczmarek, pl. Nowomiejski 9, wejście z podwórza. zdw 91 035

Ekspedjentka kilkuletnia praktyka branży sprzetu domowych kuchennych potrzebna. Oferty „Par” Aleje Marcinkowskiego 11, pod 54.477 Pw 11 190 54.477

Apteka pod złotym Lwem w Lesznie poszukuje od 1 czerwca młodszego farmaceuty (tki) z prawem zastępiwa z znajomością języka niemieckiego. Uprasza się o oferty z podaniem warunków i referencji. dw 3591

Dziewczyna młodsza do 2 osób. Grudzieniec 55 a. I. pr. zdw 90 965

Uczeń fryzjerski może się zgłosić. Marszałka Focha 84, narożnik Szczańskiej. zdw 91 071

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Poszukuję dzielnej krawcowej do szycia w dom. Korna-zewska, Focha 64. zdw 91 069

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Wprawne panny do maszyn na kostjmy, płaszcze potrzebne zaraz. Grobla 29 a mieszkanie 9. zdw 91 068

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Krawcowa potrzebna. Siroma 22, Łacińska. zdw 91 063

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Posłańców poszukuje gwarancja pożądana. Oferty Kurjer zdw 91 087

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Pomocnik krawieckiej do reki potrzebny. — Żółkiewska, Wierzbicice 15. zdw 91 101

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Za wypożyczeniem 500 zł dam posadę, samodzielnemu piekarzowi, pensja i procent dobry. Zgłoszenia Rogalska, św. Marcina 64, godz. 5-7. zdw 91 103

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Dziewczyna do wszystkiego, samodzielnego gotowania. Matejki 57, mieszk. 2. zdw 91 112

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Posługaczka niezamężna z łazarza potrzebna zaraz. Marszałka Focha 95 mieszkanie 3. zdw 91 115

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Nagrody Sportowe RYBARY ZŁOTY METALICZNY Wielki wybór, ceny niskie T. GASIOROWSKI POZNAŃ-W. MARCIN 34 TELEFON 5528 Pw 10 940-18.160

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Chociażby najdalsza droga do firmy **W. PATYK**, oplaca się. Tam bowiem najlepsze czekoladki! Aleje Marcinkowskiego 6 przy poczcie.

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Humor zagraniczny

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Humor zagraniczny

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Humor zagraniczny

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Humor zagraniczny

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Humor zagraniczny

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Humor zagraniczny

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Humor zagraniczny

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Humor zagraniczny

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Humor zagraniczny

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Humor zagraniczny

Dziewczyna do pomocy potrzebna zaraz. Koperska 10, II., Pawlaczyk. zdw 90 907

Humor zagraniczny

PAMIĄTKI I. Komunii św. złote i srebrne medaliki łańcuszki różańce ołtarzyki ryngrafy zegaroczki budziczki spinki, broszeczki, ołówki itd. itd. poleca **W. SZULC** pl. Wolności 5 Ceny bardzo niskie wybór wielki. Pw 11 180-19.47

Panienska znająca szycie, przyjmie posadę do pomocy krawcowej lub dziecka od 15 lub 1. Oferty Kurjer zdw 90 469

Stenotypistka początkująca, pisze biegle na maszynie, szuka posady. Oferty Kurjer zdw 90 478

WITOLD LEWORSKI WROCLAWSKA 36 OBRAZY; OPRAWA Pw 10 945-18.114

Kucharka samodzielna do wszystkiego szuka posady do samotnej osoby 15. 5. lub 1. 6. Oferty Kurjer zdw 90 588

Praczką poszukuje prania. Zgłoszenia u p. Maj, Garncarska 5. zdw 90 570

Dziewczyna młodsza z poradnej rodziny naukros ucziwa poszukuje posady na cały dzień. Oferty Kurjer zdw 90 412

Nowy transport KOSIAREK GAZONOWYCH, amerykańskich — niezrównanej trwałości, na łożyskach kulkowych, oraz SIEWNICZKI I WYPIELACZE, amerykańskie, PLANET jr. nadszeli do Poznania. Bronikowski, Grodzki i Wasilewski, Poznań Poczta 10. zdw 29 322

Inteligentna panienska z prowincji, znająca gospodarstwo, szycie, kochająca dzieci, przyjmie odpowiednią posadę w religijnym domu zaraz lub później. Łask. oferty Kurjer zdw 90 520

Kucharka z dobrym gotowaniem, skromna, pracowita, która by się zająła również wszelkimi pracami w gospodarstwie potrzebną. Zgłoszenia Mieloch, Poznań, Białogóra. zdw 90 315

Chcesz otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne profesora Sekulowicza — Warszawa, Żółkiewska 42. Kursy wycząją listownie buchalterji, rachunkowości, kapielkiej korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu orawa kaligrafji, pisanja na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni grammatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu egzamin. Znajdźcie prospektów. npw 9 844

Panna znająca szycie, robotki, lubiana przez dzieci poszukuje posady. Łask. zgłoszenia Kurjer zdw 90 517

Dziewczyna do dzieci lub do wszelkiej pracy domowej poszukuje posady. — Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 90 493

Dziewczyna z gotowaniem skromna, uczciwa, z dobrymi świadectwami poszukuje posady od 15 lub 1-go. Of. Kurjer zdw 10 498

Halol Halol Stała pensja i prowizje mogą otrzymać panie, panowie przy lekkiej i bardzo popłatnej akwizycji. Fachowość zbyteczna. Zgłoszenia osobicie Hotel Monopol piątek, dnia 15/5. godz. 9-15 i 15-19. zdw 90 779

Domokrążnych na „Karmel” do piwa który pragnie dużo zarobić mogą się zgłosić. „Extra” Krotoszyń. dw 3582

KINO ODEON, ul. 27 Grudnia 14. wyświetla od środy, 13 b. m. wspaniałą dźwiękową rewję nad rewjami w języku polskim **PARADA PARAMOUNTU** Taniec! Piosenka! Humor! Clara Bow, Maurice Chevalier. Następny program dźwiękowy p. t. „Upadły Anioł” „Paramount” (w przygotowaniu „Pogania”). Początek seansów w niedzielę i święta o godz. 3-ciej po południu. zdw 29 314

Przedpłata na miesiąc maj 1931, za oba wydania razem wlicznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4,00, w agencjach w mieście zł 4,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 4,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 5,01 kwartalnie zł 15,03, pod opaską w Polsce zł 9,00, pod opaską w innych krajach zł 11,00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potoczными 240 gr. od 1-lamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 13,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt, do godz. 9 przedpołud. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 30 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałą wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.

Humor zagraniczny

Humor zagraniczny